

Buletinul Științific

***al Universității de Stat
„Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul***

ediție semestrială

seria

ȘTIINȚE UMANISTICE

1 (9)

2019

COLEGIUL DE REDACȚIE al seriei ȘTIINȚE UMANISTICE

Redactor-șef al seriei:

Ion Ghelețchi, doctor în istorie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Membri:

Ion Șișcanu, doctor habilitat în istorie, profesor universitar, Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei

Gheorghe Cojocaru, doctor habilitat în istorie, profesor universitar, Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei

Nicanor Babără, doctor habilitat în filologie engleză, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Comrat

Maria Ianioglo, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Comrat

Alexei Chirdeachin, doctor în filologie engleză, conferențiar universitar, Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Victor Axentii, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Ioana Axentii, doctor în pedagogie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Ludmila Balțatu, doctor în filologie, conferențiar universitar, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Snejana Cojocari-Luchian, doctor în pedagogie, conferențiar universitar interimar, Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Revista este indexată în baza de date **IBN**
(https://ibn.idsi.md/ro/vizualizare_revista/118)

Cuprins

Igor ARSENE

CERCETAREA POSIBILITĂȚII DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII VIEȚII UMANE
PRIN CALCULUL BIORITMILOR 5

Victor AXENTI

TEXT, INTERTEXT, DISCURS 12

Ludmila BĂLȚATU

UMBRA TRECUTULUI ÎN LITERATURA ARTISTICĂ 21

Veronica CEUȘEL

LECTURA – COMPONENTA VERTICALITĂȚII UMANE 28

Liliana COLODEEVA

PREDAREA SCRIERII: INTEGRAREA POVESTIRII DIGITALE ÎN SALA DE CLASĂ 33

Svetlana DERMENJI, Nina PUȚUNTEAN

IMPORTANȚA BRANDINGULUI PROFESIONAL PENTRU CARIERA CADRULUI
DIDACTIC UNIVERSITAR 43

Liliana GROSU

„FEMEIA-ÎNGER” ȘI „FEMEIA-DEMON,, ÎN ROMANELE "MANOIL" ȘI "ELENA"
DE D. BOLINTINEANU 48

Ecaterina MORARU

ADJECTIVELE INVARIABILE 60

Alina PINTILII

PREDAREA CITITULUI CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR WEB 2.0 74

Irina PUȘNEI

INSTRUMENTE WEB 2.0 ÎN PREDAREA VORBIRII 83

Maria PRUNICI, Elena PRUNICI

REALIZAREA INTERDISCIPLINARITĂȚII ÎN CADRUL ORELOR DE GEOGRAFIE,
BIOLOGIE, CHIMIE ȘI FIZICĂ 91

Oleg MIRON

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ÎN EDUCAȚIE 98

Sumarry

Igor ARSENE

RESEARCHING THE POSSIBILITY OF IMPROVING THE QUALITY OF HUMAN
 LIFE BY CALCULATING BIORITHMS 5

Victor AXENTI

TEXTE, INTERTEXT, DISCOURS 12

Ludmila BĂLȚATU

THE SHADOW OF THE PAST IN FICTION 21

Veronica CEUȘEL

READING – A COMPONENT OF HUMAN RECTITUDE 28

Liliana COLODEEVA

TEACHING WRITING: INTEGRATING DIGITAL STORYTELLING INTO THE
 CLASSROOM 33

Svetlana DERMENJI, Nina PUȚUNTEAN

THE IMPORTANCE OF PROFESSIONAL BRANDING FOR THE CAREER OF
 ACADEMICS 43

Liliana GROSU

„THE WOMAN-ANGEL” AND „THE WOMAN-DEMON” IN D. BOLINTINEANU’S
 NOVELS MANOIL AND ELENA 48

Ecaterina MORARU

LES ADJECTIFS INVARIABLES 60

Alina Pintilii

TEACHING READING WITH WEB 2.0 TOOLS 74

Irina PUȘNEI

WEB 2.0 TOOLS IN TEACHING SPEAKING 83

Maria PRUNICI, Elena PRUNICI

REALIZATION OF INTERDISCIPLINARITY IN LESSONS OF GEOGRAPHY,
 BIOLOGY, CHEMISTRY AND PHYSICS 91

Oleg MIRON

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN EDUCATION 98

CERCETAREA POSIBILITĂȚII DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CALITĂȚII VIEȚII UMANE PRIN CALCULUL BIORITMILOR

RESEARCHING THE POSSIBILITY OF IMPROVING THE QUALITY OF HUMAN LIFE BY CALCULATING BIORITHMS

Igor ARSENE,
dr., conf. univ.

USEFS, Chisinau, Republica Moldova

Rezumat. *Conținutul acestui articol subliniază și promovează știința bioritmică ca mod de îmbunătățire a calității vieții. Investigarea importanței indicatorilor de sănătate prin studiul bioritmilor. El evidențiază corelația dintre calitatea vieții și bioritmurile fizice, emoționale și intelectuale ale corpului uman.*

Cuvinte cheie: *Calitatea vieții, siguranța, bioritmuri, sănătate, indici.*

CZU: 796.012:611(478)

Rezumat. *The content of this article emphasizes and promotes biorhythmic science as a way of improving the quality of life. Investigating the importance of health indicators through the study of biorhythms. It highlights the correlation between the quality of life and the physical, emotional and intellectual biorhythms of the human body.*

Keywords: *Quality of life, safety, biorhythms, health, indices.*

UDC: 796.012:611(478)

Actualitatea. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) propune următoarea definiție: „Calitatea vieții este percepția de către oameni „people’s perception“ a poziției lor în viață în relație cu scopurile lor și cu sistemul de valori pe care ei l-au acceptat și încorporat din perspectiva luării deciziilor“. Această definiție plasează centrul problemei în zona voinței și capacității individului de a comunica și participa la realizarea propriului destin, a propriei „calități a vieții“. Conceptul de calitate a vieții este atât pentru populație, cât și pentru guverne și se impune realizarea de moduri de viață favorabile sănătății, are o dezvoltare largă ce include: „fericire - mulțumire“, „adaptare socială” și ”satisfacție de viață” și este una din cele mai actuale probleme ale contemporaneității. [1].

Nu trebuie ignorat nici un moment faptul că, conceptul de calitate a vieții are o dezvoltare largă care în mare măsură nu are legătură cu medicina. În al doilea rând se poate vorbi de calitatea vieții corelată cu sănătatea.

Trebuie de asemenea evaluată calitatea vieții pe care o caută poporul nostru. Sociologii americani au fost primii ce au introdus termenul de „fericire - mulțumire“ („happines“), stare de bine psihologic („psychological well - beind“), „satisfacție de viață“ (satisfaction of life“), „adaptarea socială“ („social adjustment“) și în sfârșit „calitate a vieții“ („quality of life“. Acest din urmă termen apare în 1969 lansat de către Brandbum și echipa sa de la NOROC

(National Opinion Research Center). [2].

Obiectul cercetării – Calculul bioritmilor ce caracterizează starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului.

Subiectul cercetării. Studiul posibilității de îmbunătățire a calității vieții umane prin calculul bioritmilor.

Scopul cercetării. Analiza investigațională a posibilității de îmbunătățire a calității vieții umane prin calculul bioritmilor.

În conformitate cu scopul cercetării au fost identificate sarcinile, printre care cel mai importante au fost: Calculul bioritmilor, determinarea tipurilor de bioritmuri, evaluarea care caracterizează starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului.

Metode de cercetare. Analiza literaturii de specialitate, metoda anchetării, observația, metoda IT de calcul al bioritmilor.

Organizarea cercetării. Pentru a calcula bioritmii fizic, emoțional și intelectual, am folosit programa IT, "Calcularea bioritmilor umani". Bioritmul a fost calculul pentru un subiect(student) cu datele C. D. Anul 3 gr. 309, EFP, USEFS, Chisinau, Republica Moldova, a. n. 12.09.1997, Proba sportivă - Lupte Libere(Categoria I).

La etapă **inițială** a experimentul (02.09.2018 - 22.09.2018), am avut ca scop să calculăm bioritmul din data de 12 septembrie 2018.

Bioritmul fizic prezenta în medie 14% - valoarea mică înseamnă scăderea capacității de muncă care influențează calitățile motrice: forța, rezistența, coordonarea și predispunere la traume sau îmbolnăviri. O valoare mare înseamnă multă energie.

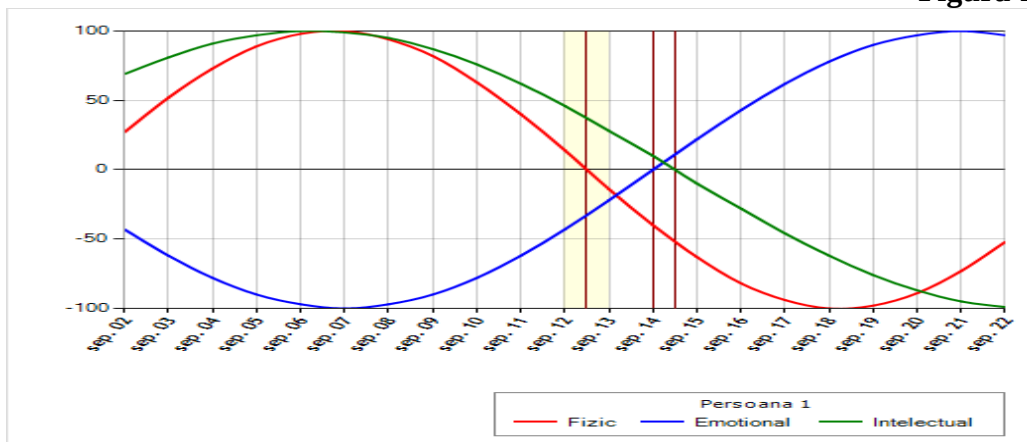
Bioritmul emoțional prezenta în medie 43%, influențează stările emoționale, ducând la momente de maxim și minim în ceea ce privește creativitatea, percepția, sensibilitatea emoțională și armonia relațiilor cu ceilalți oameni. O valoare mare înseamnă bucurie, mulțumire, iar, o valoare mică semnalează depresie și tristețe.

Bioritmul intelectual prezenta în medie 46%, și bioritmul general (5%) care influențează atenția, capacitatea de învățare, memoria, creativitatea, claritatea în gândire. O valoare mare indică o zi bună pentru solicitări intelectuale, iar o valoare mică indică o zi în care nu se poate pune bază pe aceasta.

Pe parcursul **etapei inițiale** conform calcului bioritm, sau evidențiat și zile critice, data de 12.09.2018 sa evidențiat ca zi fizică critică în care se cerea evitarea efortului în exces și a traumelor, iar, trăirile și sentimentele din ziua critică emoțională și intelectuală, care au fost la data de 14.09.2018 prezinta evitarea planificării de interviuri și examene. Care sunt prezentate în [Figura 1].

Ritm biologic personalizat ale subiectului cercetării: calculat la data: 12.09.2018

Figura 1

În cea de-a doua etapă a experimentului, am avut ca scop să mărim perioada de cercetare de la (03.10.2018 - 23.10.2018), și să dezvoltăm experimentul în care subiectul nu ia cunoștință de ritmurile sale conform calculului bioritmice. Dar, regulat în fiecare seară la ora 21.00 își evaluează starea organismului său prin puncte. În baza acestora sa elaborat fișa de evaluare care caracterizează pe o scală de la 1 la 5 starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului.[Tabelul 1].

Fișa de evaluare care caracterizează starea organismului în timpul cercetării

Tabelul 1

Starea organismului	Data (zi, lună, an)																							
	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an	zi, lună, an
Fizic																								

[illegible]

Pentru a evalua starea emoțională a subiectului, au fost studiate diverse metode de diagnosticare a stării emoționale generale și pe baza acestora a fost elaborat un chestionar-personal "Starea mea de bine". Chestionarul include 10 cuvinte cheie care descriu starea emoțională a unei persoane. Subiectul a trebuit să aleagă acele cuvinte care caracterizează starea sa emoțională pentru ziua dată și apoi să-și dea aprecierea în % în conformitate cu următoarea scală: 10 - 8 cuvinte - 100 - 80%; 8 - 6 cuvinte - 80 - 60%; 6 - 4 cuvinte - 60 - 40%; 4 - 2 cuvinte - 40 - 20%; 2 - 1 cuvânt - 20 - 10%.

În Tabelul 2 este prezentată scala de evaluare în puncte ce caracterizează starea fizică, emoțională și intelectuală a subiectului cercetat și utilizată în continuare în fișa de evaluare. [5,6,7].

Scala de evaluare în puncte pentru a caracteriza starea fizică, emoțională și intelectuală a subiectului (student)

Tabelul 2

Tipuri stări	Indicci	Evaluarea în puncte				
		1	2	3	4	5
Starea fizică	Încărcătura în antrenamentul de lupte	program de antrenament minim	Realizat 1/3 sarcini de antrenament	Realizat 1/2 sarcini de antrenament	Realizat 2/3 sarcini de antrenament	Realizat toate sarcinile de antrenament
Starea emoțională	”Starea mea de bine”	100 – 80 %	80 – 60 %	60 – 40 %	40 – 20 %	20 – 10 %
Starea intelectuală	Cantitatea realizării obiectivelor în pregătirea sportivilor către competiții	Rezolvat 1 sarcină	Rezolvat 2 sarcini	Rezolvat 3 sarcini	Rezolvat 4 sarcini	Rezolvat 5 sarcini

Rezultatele cercetării: În perioada de la (03.10.2018 - 23.10.2018), subiectul cercetat a observat starea organismului său și a completat fișa de evaluare care caracterizează activitatea zilei corespunzătoare, la ora 21:00 în fiecare seară, în conformitate cu scala de evaluare, rezultatele au fost înscrise în Tabelul 3, iar la finala perioadei studiate am calculat numărul total de puncte marcate pentru starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului, **excluzând bioritmii**, unde, am obținut 183 puncte. (Tabelul 3).

Fișa de evaluare care caracterizează starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului(excluzând bioritmii)

Tabelul 3

Total:	Intelectuală	Emoțională	Fizică	Starea organismului	Data (zi, lună, an)											
					13.09.18	14.09.18	15.09.18	16.09.18	17.09.18	18.09.18	19.09.18	20.09.18	21.09.18	22.09.18	23.09.18	24.09.18
	1	5					4		4		3			3		
	2	4														
		4	4													
	3	3														
		2	4													
	4	1														
		2	3													
	3	2														
	4	3														
		3	3													
		3	3													
	4	2														
		3	2													
	3	4														
	3	4														
		3	4													
	2	3														
		2														
		2	4													
		1														
		4	5													
	2	3														
		4	5													
	2	4														
		3	4													
	2	4														
	3	3														
183	46	92	45													

În cea de-a treia etapă (etapa finală), a experimentului, a fost realizate calculele bioritmilor pe perioada (05.12.2018-01.02.2019), unde, semnificațiile bioritmului fizic prezenta valoarea de 40%, emoțional 90%, intelectual 87%, bioritm general 72%.

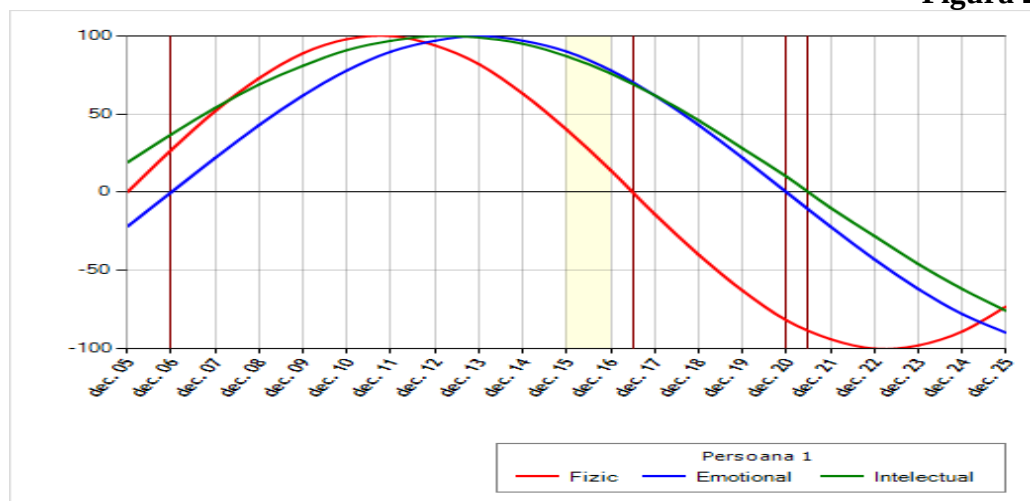
Pe parcursul **etapei finale** conform calcului bioritm, sau evidențiat și zile critice, care au fost pentru starea fizică: 05.12.2018, 16.12.2018, starea emoțională: 06.12.2018, 20.12.2018, starea intelectuală: 20.12.2018.

Subiectul experimentat și-a planificat activitatea **ținând cont de ritmurile sale biologice calculate** și a obținut 241 puncte. (Tabelul 4), (Figura 2)

Fișa de evaluare care caracterizează starea fizică, emoțională și intelectuală a organismului (luînd în considerație bioritmii)
05.12.2018 - 01.02.2019

Tabelul 4

Total:	intelectual	Emoțională	Fizică	Data (zi, lună, an)	
				Starea organismului	
		4	5		05.12.18
	-	4			06.12.18
		4	4		07.12.18
	-	3			08.12.18
		3	5		09.12.18
	4	4			10.12.18
	4	4			11.12.18
		4	4		12.12.18
	4	5			13.12.18
		3	4		14.12.18
	5	3			15.12.18
		5	5		16.12.18
	5	3			17.12.18
	4	4			18.12.18
		4	4		19.12.18
	4	4			20.12.18
		3	5		21.12.18
	4	4			22.12.18
		4	5		23.12.18
	-	4			24.12.18
	-	5			25.12.18
		4	4		26.12.18
	-	5			27.12.18
		5	5		28.12.18
	-	4			29.12.18
		4	4		30.12.18
	-	5			31.12.18
	-	4			01.01.19
		4	4		01.02.19
	-	4			01.02.19
241	66	117	58		

Figura 2

Concluzii:

Analizând rezultatele obținute putem concluziona că, înțelegerea valorilor pozitive ale bioritmilor ne va ajuta în planificarea evenimentelor intelectuale, sportive, medicale sau emoționale. Perceperea valorilor negative ale bioritmilor și anume a reacțiilor și comportamentelor avute în zilele ”negative”, ne vor ajuta în viitor să evităm situații neplăcute, fără de succes sau chiar traume, care ne va permite îmbunătățirea calității vieții.

Astfel, cunoașterea bioritmilor a permis subiectului experimentat să-și planifice activitățile în așa fel încât creșterea eficienței lor să îmbunătățească calitatea vieții sale cu până la 50%. (Tabelul 4, Figura 2).

În același timp, cunoașterea bioritmilor individuali ai studenților poate permite profesorului de clasă, antrenorului, metodistului să regleze climatul emoțional.

La rândul său, antrenorul care cunoaște bioritmii sportivului, este capabil să creeze condițiile cele mai favorabile studiului și stării sale fizice și emoționale.

Referințe bibliografice:

1. Sartorius N., Quality of Life and Mental Disorders: A Global Perspective, in A/, pg.319/328.
2. Budeanu, C., Călinescu, C. Bioritmurile și viața umană. Cerma: SI, 1992. 135 p
3. <https://applied-research.ru/ru/article/view?id=7705> (дата обращения: 12.02.2019).
4. <http://www.calcule.ro/Calcul-Bioritm/Bioritm-Fizic-IntelectualEmotional.aspx>
5. Melnic B., Crivoi A. Bioritmologia contemporană. Aspecte fundamentale. - Chișinău: CEP USM, 2004, p.63.
6. Кузнецов Ю.Ф. Методика составления графиков биоритмов. - Москва: Аирита-Русь, Золотое Сечение, 2006, с.384.
7. Arsene Igor, „Starea mea de bine” Chestionar personal. Chișinău/USEFS, 2019. 1. p.

TEXT, INTERTEXT, DISCURS

TEXTE, INTERTEXT, DISCOURS

Victor AXENTII,

dr., conf. univ.

Departamentul Limbi și Literaturi

Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Email: axen55@mail.ru

Rezumat. În articolul dat autorul abordează problema definirii textului, probleme legate de funcțiile textului și de tipurile de text. Astfel, se menționează că din perspectivă pragmatică, textul este definit ca o secvență coerentă de propoziții sau de fraze prin care se realizează comunicarea.

Din punct de vedere semiotic, textul este „un semn” marcat printr-o triplă dimensiune: sintactică, semantică și pragmatică.

Ca perspectivă gramaticală, textul este considerat ca o unitate lingvistică superioară propoziției sau frazei.

Autorul, de asemenea, definește prin exemple concludente noțiunile de intertext și discurs.

Cuvinte-cheie: comunicare, text, intertext, discurs

CZU: 801.8

Résumé. Dans cet article, l'auteur aborde le problème de la définition du texte, des problèmes liés aux fonctions du texte et aux types de texte. Ainsi, il mentionne que, dans une perspective pragmatique, le texte est défini comme une séquence cohérente de phrases à travers lesquelles la communication est réalisée.

Dans une perspective sémiotique, le texte est un „signe” marqué par une triple dimension : syntaxique, sémantique et pragmatique.

En tant que perspective grammaticale, le texte est considéré comme une unité linguistique supérieure à la phrase.

Aussi, l'auteur définit les notions d'intertexte et de discours.

Mots-clés: communication, texte, intertexte, discours

UDC: 801.8

Lingvistica textului se află pe calea recunoașterii acesteia ca o secțiune a lingvisticii generale și este destul de natural ca multe tipuri de texte să nu aibă deocamdată o reflectare suficient de clară, iar unele dintre ele nu sunt recunoscute ca fiind categorii de texte, deși fără ele este imposibil să ne imaginăm textul în trăsăturile sale tipologice. Cu toate acestea, cercetările efectuate au deja rezultate tangibile, iar concluziile lor pot fi folosite ca bază pentru o dezvoltare mai detaliată a caracteristicilor esențiale ale lingvisticii textului în general. Încă din anul 1968, la colocviul din Constanța, P. Hartman, recunoscând investigarea

textului ca parte a lingvisticii generale, a propus să împartă sferele cercetării de text, și anume: lingvistica generală a textului; textul specific lingvistic; lingvistica tipologică a textului.

Problema definirii textului este desigur legată de delimitarea funcțiilor textului și a tipurilor de text.

Ne referim la două momente care definesc textul ca o comunicare: intenția de comunicare și implementarea ei. Interacțiunea dinamică a acestor momente, contradicțiile lor, definesc caracterul textului. Diferența lor spune mult. E valabil chiar și pentru structuri freudiene (expresia inconștientului). Modificarea scopului în procesul implementare a acestuia. Eșecul intenției fonetice.

Problema celui de-al doilea subiect constă în reproducerea, pentru un anumit scop, inclusiv a cercetării textului (cea precedentă) și creării unui text nou, de încadrare (comentarii, evaluări, obiecții etc.), un text ca o afirmație inclusă în comunicarea vorbirii (lanțul textului) din această sferă. Textul ca un fel de monadă, reflectând în sine toate textele în limita acestei sfere semantice. Relația tuturor sensurilor (deoarece acestea sunt implementate în comunicări), cum ar fi, relația dintre texte și contexte; caracterul lor special (non-lingvistic).

Fiecare text presupune două extremități opuse: un sistem de semne, o limbă (cel puțin limba artei) în general înțeleasă, adică condiționată în limitele colectivului dat. Dacă textul nu e bazat pe vreun tip de limbaj, atunci nu mai este un text, ci un fenomen non-simbolic, de exemplu, un complex de plânsete și gemete naturale, fără repetiție de limbaj (semn). Desigur, fiecare text (oral și în scris) include un număr semnificativ de diverse momente firești, lipsite de orice fel de semn, care merge dincolo de cercetare umanitară (lingvistic, filologic etc.), dar sunt luate în considerare și (deteriorarea manuscrisului, dicție săracă etc.). Texte pure nu sunt și nu pot fi. În fiecare text, în plus, există o serie de puncte care pot fi numite tehnice (partea tehnică a graficii, pronunția etc.).

Semnificația textului este sensul, care este corelat cu semnalul sonor sau scris. Ca referenți ai semnului text pot apărea situații cu manifestări concrete diferite: obiecte, lucruri abstracte, evenimente, textul se constituie ca semn conform triunghiului semiotic, ceea ce înseamnă că are **un semnificant** (sunetele), **un semnificat** (sensul) și **un referent** (realitatea). Semnul lingvistic text este un super-semn care conține o anumită mulțime de subsemne. În funcție de distribuția lor există mai multe clase sau categorii de texte. Textele se referă la un inventar de semne lingvistice care formează baza lor de constituire. Acest inventar (cod) este organizat în mai multe subcoduri. Codul conține inventarul de semne lingvistice și regulile după care semnele pot fi combinate între ele. Totalitatea posibilităților de combinare într-un text se pot reflecta într-o gramatică a textului. Emițătorul este autorul textului.

Conceptul de structură este în prezent unul dintre cele mai importante în lingvistică. Procesul de formare a acestui concept, aplicat la diferite niveluri ale

limbii, nu este încă complet. Acest lucru se utilizează în întregime textului ca o unitate de cea mai înaltă clasă, unde definiția acestei noțiuni se confruntă cu dificultăți suplimentare¹.

Principalele caracteristici ale structurii sunt integritatea și coerența. Conceptul de conectivitate ca principală caracteristică a unei structuri este împrumutat din matematică. Această caracteristică este un indicator integrat al structurii, însă descrierea structurii numai prin această caracteristică nu este, în opinia noastră, suficient de exhaustivă. Ar trebui totuși menționat faptul că o astfel de descriere a structurii este destul de comună. Conceptul de structură aplicat textului, împreună cu conectivitatea, implică o altă caracteristică - integritatea obiectului. Această idee este împrumutată din științele naturii: proprietatea întregului obiect nu poate fi derivată numai din proprietățile elementelor individuale, din rețeaua relațiilor dintre ele și nu este egală cu suma proprietăților lor.

Conceptul de hipersemantizare a sistemului de semnificații în textul lui W. Weinreich și ... creșterea încrederii unităților lingvistice este legată de conceptul de structură a textului.

Pentru nivelul textului, următoarea înțelegere a structurii textului pare a fi cea mai adecvată: structura este o modalitate globală de organizare a unui obiect ca mod de integrare în discurs. Când însă studiem structura textului, trebuie luate în considerare trei aspecte: elementele materiale care alcătuiesc structura, relațiile dintre ele, integritatea obiectului².

Structura este o proprietate ontologică a unui obiect. Aceasta înseamnă că orice teorie care descrie în mod adecvat un obiect ar trebui să reflecte structura sa.

Structuri de profunzime și de suprafață. Textul este un fel de structură globală care include structuri profunde și superficiale. Definițiile structurilor „structura superficială” și structura „profundă” propuse mai jos se referă la textul artistic. Structura profundă este conținutul ideologic și tematic al textului, o interconectare complexă a relațiilor și a personajelor, care se bazează pe o imagine artistică. Structura profundă reprezintă intențiile autorului, o atitudine pragmatică ca fiind una dominantă.

Termenul *intertextualitate* a apărut relativ recent: pentru prima dată, acest neologism a apărut în toamna anului 1966 în raportul său despre lucrările lui M.M. Bakhtin, făcut la seminarul lui R. Bart și publicat în primăvara anului 1967 sub forma articolului „Bakhtin, cuvânt, dialog și roman”. Această lucrare este însoțită de prefata lui Kristeva la traducerea franceză a articolului „Probleme ale poeziei lui Dostoievski” (*Distrugerea poeziei*).

¹Diaconescu I. Conceptul de text. În Teoria textului, coordonator A. Gherasim ș.a. (Antologie) Chișinău, 2008.

²Turaeva Z.Y. Struktura teksta. În Teoria textului, coordonator A. Gherasim ș.a. (Antologie) Chișinău, 2008.

Dezbaterea cu „obiectivismul abstract” al lingvisticii lui F. de Sossuir, M.M. Bakhtin ¹ a dezvoltat ideea că contextul utilizării unei anumite unități de limbă își schimbă radical semantica la infinit: semnificația unui cuvânt este determinată în întregime de contextul său. În esență, cât de multe contexte ale folosirii unui cuvânt cu atât are mai multe semnificații. În același timp, cuvântul nu încetează să mai fie unul, ca să spunem așa, nu se dezvoltă în cât mai multe cuvinte, deoarece există contexte ale folosirii lui. Cum poate fi reconciliat principiul polisemic al unui cuvânt cu unitatea sa? - astfel încât este posibil, în esență și elementar, să formulăm principala problemă a sensului. Ce se întâmplă cu obiectivul abstract? Pentru el, momentul unității cuvântului se întărește și se îndepărtează de multitudinea fundamentală a semnificațiilor sale. Această multiplicitate este percepută ca formă ocazională de o singură valoare solidă și stabilă. Direcția atenției lingvistice este exact opusul direcției unei înțelegeri pline de viață a vorbitorilor implicați în acest flux de vorbire. Un lingvist care compară contextele unui cuvânt dat face o instalare în momentul utilizării identității, deoarece este important pentru el să înlăture cuvântul dat atât din acest context cât și din alt context comparat și să-i dea certitudine, adică creează un cuvânt de dicționar din acesta. Referitor la distingerea fundamentală între sensul (toate acele momente ale cuvântului care sunt repetitive și identice cu toate repetițiile în utilizare) și „tema” de exprimare (sistemul complex de semne dinamice care încearcă să fie adecvat pentru acest moment de formare, reacția de a deveni conștiință în devenire), M. M. Bakhtin a subliniat: „Multitudinea semnificațiilor este o trăsătură constitutivă a unui cuvânt. În ceea ce privește cuvântul atotcuprinzător, putem spune următoarele: un astfel de cuvânt, în esență, nu are aproape nici un sens- totul este temă. Valoarea sa este inseparabilă de situația specifică a punerii sale în aplicare. Această valoare o constituie, de asemenea, situația concretă. Aici, subiectul absoarbe astfel, dizolvă în sine valoarea, care nu-i permite să se stabilizeze și să se întărească cel puțin,,

În mod similar, se consideră că identitatea semantică(de sens) a unui cuvânt poate fi excerptată din contextul social contradictoriu și, în continuare, înlocuit cu un context uniform de tip hegelian („contextul total”). Cu toate acestea, Bahtin, pentru care valoarea „cuvintele de dicționar” să nu fie distruse, dar care servesc mai mult ca aparat tehnic a sensului, afirmă că este important să se sublinieze un fapt – confruntarea și lupta lor în *fluxul de a deveni* - acest lucru urmează fie să slăbească, fie să se fragmenteze, fie să se disperseze: rezistență semantică a cuvintelor imposibil de atins. În acest sens iluzoriu, în măsura în care orice semn se referă la un set infinit de contexte folosirea lui, incluzând trecutul și viitorul și, astfel, disipând propria identitate, această identitate nu este niciodată *disponibilă* deoarece este „descompusă” și *întârziată* în procesul nesfârșit al discriminării: fiecare element considerat se referă la

¹ Бахтин М.М.Эстетика словесного творчества. М. 1986.

altceva decât el însuși, păstrând în același timp amprenta elementului precedent și permițându-vă să vă ascuțiți amprenta corelației cu elementul viitorului.

Astfel, orice lucru, concept, înțeles, este supus testului *puterii* - până la autoepuizare și autodistrugere. Orice act susținut de semnificație, orice speranță pentru existența „ultimului”, cuvântului „final” asupra lumii, orice încercare de a găsi „identitate originală” - universul a devenit subiectul de suspiciune radicale, al căror scop - pentru a submina toate transcendența, și, prin urmare ontologia ca atare. Ne străduim să găsim un punct definit de neconstatare în legătură cu epocile centrate pe logo-uri ca întreg.

Prin urmare, filozofia multiplicității se bazează pe ideea ambivalenței inevitabile a oricărui obiect, al unui obiect sau al unui concept - ambivalență, care în principiu nu poate fi depășită în acțiunile de îndepărtare a lui Hegel. Hegel panlogism, „viclenia rațiunii”. Și dacă sensul de sens (în sensul general al sensului, mai degrabă decât de semnalizare) - este această relație infinită care este trimitere nesfârșită a unui semnificator la altul? Dacă puterea lui este polisemanticitatea pură și infinită, care nu dă nici o semnificație a păcii și a respirației, ceea ce îl determină, în propria sa economie, să creeze noi și noi înțelesuri.

Structura de suprafață, o formă lingvistică în care structura de profunzime este îmbrăcată în textul artistic, este formală și informativă.

Conceptele structurilor profunde și superficiale, care s-au stabilit ferm în practica lingvistică în ultima vreme, evocă o atitudine ambiguă între diverși oameni de știință. Înțelegerea lor cea mai comună se referă la următoarele: ambele aceste structuri sunt atribuite enunțurilor și

Îmbinărilor de cuvinte. Structurile de suprafață sunt disponibile pentru observarea de suprafață, de adâncime - este derivată din baza datelor indirecte.

O structură profundă este înțeleasă ca un fel de educație conceptuală, semantică, care este punctul de plecare pentru generarea structurilor de suprafață. Nu toți cercetătorii acceptă această definiție. Deci, în lucrările unor savanți, structurile de suprafață sunt înțelese ca un model abstractiv semnificativ din punct de vedere funcțional, a căror generare reală este modelul de suprafață. Principalele obiecții ale oponentilor acestui concept sunt următoarele: structura profundă este o formare mentală sigură, subsonică, verbală. În acest caz, structura de suprafață este evident o combinație de unități unilaterale. Cu toate acestea, nu este cazul ca gramatica să se ocupe cu unități unilaterale.

A doua obiecție afectează poziția controversată, conform căreia îmbinările „sosirea profesorului” și „profesorul au venit” au aceeași structură adâncă, adică semantică. Dacă prima este o combinație de atribut, atunci a doua este despre un eveniment. Se cere că aceste concepte necesită un studiu suplimentar, însă utilizarea acestor termeni și acceptarea conceptului de structuri de suprafață adânci pentru un text artistic nu se întâlnesc cu obiecții.

Revenind la prima observație, clarificăm faptul că implică o împărțire a discursului în două etape. Relațiile de profunzime nu pot apărea în fața structurilor de suprafață și n-au existat fără ele. Cu toate acestea, o operă de artă este un sistem model secundar. Structura profundă a textului artistic nu este proprietate numai pentru limba. Se poate presupune că ideea unui artist există inițial ca un fel de formare a gândirii. Această educație mentală este întruchipată în materie lingvistică și *ornată* cu ajutorul unităților lingvistice bilaterale. Când ideea artistului se desfășoară în pânza unei opere de artă, ea se realizează într-o anumită formă. Noi numim o structură de suprafață. Nivelul de suprafață al reprezentării textului este relativ.

de suprafață. Este construită din semne lingvistice, care sunt ele însele semne bidirecționale.

În plus, legătura dintre formă și conținut, materiale și ideale ale textului artistic este deosebit de apropiată.

Orice modificare a textului artistic duce la distrugerea acestuia. Decorarea este inseparabilă de purtătorul de formă materială, nu poate fi exprimată în alt text sinonim. Schimbarea designului lingvistic presupune distrugerea imaginii artistice sau crearea unei imagini noi. Unicitatea imaginii artistice este de așa natură încât nu poate fi turnată, recodificată într-o altă formă fără a o distruge. Specificul designului unei imagini artistice holistice nu este pur și simplu subordonarea unităților lingvistice individuale față de text ca întreg. Dar în combinație de subordonare cu valoarea autonomă a acestor unități.

Această interpretare a naturii textului artistic corespunde conceptului de traducere propus de A.V. Fiodorov în cartea *Problema traducerii poetice*. El crede că originalul este o sarcină, o traducere viitoare. Traducerea, în opinia sa, nu este reproducerea unui lucru, ci crearea a ceva nou pe model. Astfel, traducerea este o variantă a textului original, și nu textul identic. În consecință, o singură structură de suprafață corespunde unei structuri profunde.

Există conexiuni complexe, multidirecționale, corelații definite între conținutul ideal și materialul purtător de imagini artistice între structurile profunde și superficiale ale textului artistic. Structura suprafeței este determinată de structura profundă. Structura de adâncime poate fi comparată cu un program care dictează alegerea mijloacelor lingvistice. Cu toate acestea, relația dintre structurile adânci și cele de suprafață nu se limitează la relațiile de subordonare. Structura suprafeței poate afecta structura profundă, actualizând-o.

Relațiile complexe, multidirecționale între structurile de profunzime și superficiale nu pot fi interpretate ca fiind relația dintre identitatea și semnificația sau ca relația de asimetrie a celor două laturi ale semnului lingvistic. Ultima teorie este legată de numele omului de știință american C. Hockey și de lingvistul francez A. Martin. Aceasta este o relație foarte specială care nu se încadrează în cadrul teoriilor de mai sus.

Modele generatoare de verticale și orizontale. Conceptul de structuri adânci și de suprafață este asociat cu așa-numitul model vertical de generare de texte.

Un model vertical de generare a textului implică existența unui tip inițial modelul abstract (semantic). Acest model este o structură. Acesta este supusă unei serii de transformări într-o formă particulară de realizare într-o structură de suprafață. În această lucrare este considerată o structură globală care include o structură non-suprafață.

În plus față de modelul de text pe verticală, există un model de implementare a textului, care se numește orizontală. Generarea orizontală a textului, conform unor exemple, cel mai fundamental model al textului. Prin urmare, gramatica este adesea menționată ca o gramatică a secvențelor lineare, dependențele textuale au o listă cardinală, enumerăm câteva dintre ele:

1. articularea reală, mișcarea subiectelor informaționale / remarci, declarații. În literatura științifică sa susținut că cadrul este insuficient pentru determinarea împărțirii efective. Necesită acces la macrotexte. Construcția anaforie / cataforie a textului(sugerează o legătură/indiciu înapoi la ceva menționat anterior, ca acesta.

3. Toate tipurile de repetiții - de la repetări lexicale, la fonologice, repetiții de forme morfologice, sinaplotism etc.

4. Mijloace de comunicare - tipuri de conectori, repetiții menționate, seriile sinonime, cuvintele cheie etc.

5. Prima / non-prima expresie este inițializare / non-inițială, iar diferența este importantă numai pentru segmente mai mari decât originalul.

6. Povestea lumii / relatarea lumii. Această opoziție este introdusă de verb. Se bazează pe semne fără întrerupere. Aceste diferențe se disting, iar alți cercetători folosesc alți termeni, de exemplu: un plan de mesaj, plan de comunicare și un plan de informare, un plan de comunicare și un plan de planuri. O poveste despre lume, un plan de comunicare, în final, un plan de comunicare directă în comunicarea referitoare la o situație specifică non-lingvistică.

Aceste modele nu epuizează esența textului. De exemplu, V. Propp¹ modelează structura-compoziție semantică a unui basm prin evidențierea funcțiilor personajelor de poveste. Conform teoriei sale, compoziția textului este creată de predicate care exprimă acțiunile personajelor. Acțiunile (funcțiile) actorilor acoperă acțiunile specifice ale personajelor, reacția emoțională a personajelor la anumite evenimente. (5) Structura tematică a textului a fost dezvoltată și de oamenii de știință francezi (6), școala finlandeză de folcloriști, omul de știință american J. B. Smith (7) și alții. Modelul B. Propp a fost aplicat cu succes la studiul unei balade, un roman detectiv.

¹ Пропп В.Я. Морфология сказки. М., 1969.

Termenul „discurs” nu este mai puțin comun decât termenul „text”. Acest termen este folosit nu numai de către lingviști, ci și de filozofi, etnografi, sociologi și psihologi. Se notează că în filosofia modernă termenul *dialectică*, introdus de gânditorii greci antici Zenon și Socrates și care înseamnă arta de a afla adevărul într-o coliziune a adevărilor opus, este înlocuit din ce în ce mai mult cu termenul *discurs* - procesul de obținere a noilor cunoștințe bazate pe judecăți filosofice și științifice independente prezentate în formă lingvistică.

Fără a urmări scopul de a lua în considerare toate semnificațiile posibile ale termenului *discurs*, vom menționa doar opiniile referitoare la *discurs* utilizate pe scară largă într-o serie de științe și, în primul rând, în studii filologico-lingvistice.

Una dintre semnificațiile termenului „discurs” are ca scop clarificarea conceptelor tradiționale ale stilului și ale limbajului individual. În loc de expresii precum *stilul Hemingway*, *limba Hemingway*, *limba partidului politic*, se utilizează următoarele expresii: *discursul grupului mic*, *discursul memoriilor*, *discursul*, *partidului politic* etc.

Cu această accepție a termenului, înțelegem descrierea felului de a vorbi în diferite tipuri de discurs, astfel au sens nu numai trăsăturile pur lingvistice, trăsăturile stilistice, specificul subiectului, sistemele de credință etc., ci și tenta ideologică a discursului provenit din diferite instituții sociale. Y. S. Stepanov, dezvoltând conceptul de discurs, menționează că discursul, în această abordare, este o utilizare specială a limbajului (de exemplu, pentru cine) pentru exprimarea unei mentalități particulare și a unei ideologii particulare¹. Este ușor să găsim legătura dintre înțelegerea discursului de mai sus și termenii adoptați în filologie.

Termenul *discurs* are și alte semnificații care au apărut în legătură cu orientarea lingvisticii privind studiul segmentelor de vorbire coerentă (anii 60 - 70 ai secolului XX). În studiile autorilor anglo-americani, datorită lui Z.S. Harris, care a aplicat noțiunea de discurs pentru a desemna un fragment coerent al vorbirii, rezolvând totodată și problema apariției morfemelor, a luat naștere o tendință puternică de a desemna astfel de segmente prin termenul *discurs*.

Potrivit lui A.N. Morokhovsky, la statutul de discurs poate pretinde doar textul sub formă orală. Despre conceptul de discurs savantul a scris următoarele: „Discursul ar trebui să fie definit ca o succesiune de afirmații interdependente care aparțin diferiților comunicanți (dialog)”².

Abordarea, conform căreia numai un text coerent este considerat ca un discurs, nu e întâmplătoare. D. Crystal, având în vedere conceptul de „discurs” într-un aspect istoric, s-a referit la sintagma numită „analiza discursului”, care

¹ Stepanov Y. S. Альтернативный мир, дискурс, факт и принцип причинности. În *Язык и наука конца 20 века*. Moscova, 1995, p.38.

² Morokhovsky A. N., K probleme teksta i ego kategorii. În *Tekst i ego kategorialnye priznaki*, Kiev, 1989, p. 4.

presupune structura unui mesaj oral; iar discursul este interpretat ca un segment continuu, extins al limbii în uzul său curent, de exemplu, interviu, dialog, lectură etc.

D. Crystal a scris de asemenea că, în paralel cu studiul discursului oral, există o altă direcție cunoscută sub numele de analiză de text sau lingvistica textului bazată pe studiul trăsăturilor unităților unui text mai mari decât o propoziție, dar sub formă scrisă¹.

Se pare că în acești termeni „discurs” și „text” diferă doar în opoziția limba orală / scrisă. Cu toate acestea, observăm că ambele direcții, cu diferențe în denumirea obiectului de studiu, au totuși multe în comun: ambele direcții se ocupă de o unitate mai mare decât o propoziție separată. Cu alte cuvinte, atât în acest, cât și în celălalt caz, este prezentat cercetătorului un produs coerent, semantic. Prin urmare, distincția dintre conceptele de „discurs” și „text” este mai degrabă arbitrară, astfel încât acești termeni sunt, în principiu, interschimbabili.

Acest punct de vedere a fost exprimat de lingviștii care au presupus că termenul „discurs” este echivalentul în engleză a cuvântului „text”, iar direcția „analiză discursivă” corespunde unei direcții care a primit numele de „lingvistica textului”, adică diferența între termeni se datorează faptului că au provenit din diferite școli științifice naționale.

¹ Crystal D. The Cambridge encyclopaedia of language. Cambridge, 1987.

UMBRA TRECUTULUI ÎN LITERATURA ARTISTICĂ

THE SHADOW OF THE PAST IN FICTION

Ludmila BALȚATU,
dr., conf. univ.

Departamentul Limbi și Literaturi
Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice
Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul
Email: ludmilabalta@yahoo.com

Rezumat. *La etapa actuală e necesar de a atrage o mai mare atenție la educarea generației în creștere a spiritului de mândrie de neam, a dragostei față de plaiul natal, față de limba strămoșească.*

Un rol aparte, în contextul dat, îi revine profesorului de limbă și literatură.

Deosebit de important e ca el să altoiască cele mai nobile calități la discipolii săi corelând orele de literatură cu alte discipline – istoria, geografia, etc., dat fiind faptul că literatura, prin esența sa, prin mediul creat, prin personajele ce redau contradicțiile ființei umane, include în sine nu doar elemente de factură psihologică, sociologică, tehnologică, ci, în mod inevitabil, și istorică.

Cuvinte-cheie: *interdisciplinaritate, corelare, literatură, scriitor, roman, nuvelă.*

CZU: 821.135.1

Abstract. *It is necessary, at the current stage, to pay more attention to the cultivation to the growing generation of the spirit of pride of the nation, of love for the native lands, for the ancestral language.*

A special role, in the the mentioned context, belongs to the teacher of language and literature.

It is not less important that the teacher grafts the most noble qualities onto his pupils by correlating the hours of literature with other subjects – history, geography, etc., for the reason that literature, in its essence, by means of the created environment, through the characters that render the contradictions of the human nature implies not only the elements of the psychological, sociological, technological dimensions, but inevitably, implies the historic dimensions as well.

Keywords: *interdisciplinarity, correlation, literature, writer, novel, short story.*
UDC: 821.135.1

Spre marele nostru regret, de la bun început vom atrage atenția asupra faptului că în zilele noastre, mai mult ca niciodată, educația patriotică în instituțiile de învățământ de toate nivelurile a rămas pe nedrept în umbră.

Incontestabil, un aport considerabil, în acest sens, îi revine profesorului de istorie și nu numai. Doar, fără îndoială, istoria nu poate fi abordată în mod exclusiv ca o disciplină, ce se bizuie numai și numai pe un număr abundent de

date și fapte. E binevenit ca ea să fie structurată și în raport cu alte discipline, în mod deosebit cu literatura.

În rândurile ce urmează vom întreprinde o încercare de a elucida importanța corelării orelor de literatură cu celelalte discipline care se predau în instituțiile de învățământ, în mod deosebit cu istoria, ceea ce va contribui la îmbogățirea nivelului de cunoaștere a celor care ne vor urma, le va dezvolta capacitatea de a gândi și de a aplica cunoștințele în practică.

Așadar, în cazul dat, un accent aparte îl vom pune pe textele literare cu caracter istoric care, e lucru cert, contribuie la cultivarea unor sentimente nobile, îndeosebi a patriotismului. Anume prin intermediul lor, evenimentele din trecutul îndepărtat și din actualitate vor fi nu doar înțelese, ci și trăite grație faptului că autorul unei scrieri literare, pornind de la fapte reale, nu le copiază, ci le transfigurează în ficțiune, trecându-le nu doar prin sensibilitatea sa, ci și prin concepțiile care îi sunt caracteristice.

În linii generale, toți scriitorii au ca punct de reper în creațiile sale fapte reale, transmițându-le în scris prin propria sa viziune. Și încă un adevăr incontestabil: maieștrii condeiului, în majoritatea lor, se inspiră mai întâi de toate din înțelepciunea populară, din cronicile bătrâne, în care-i redat modul poporului nostru de a fi, de a gândi, de a supraviețui pe timp de pace și în vremuri de răstărie. De aceea, nu întâmplător, Nicolae Bălcescu afirma că poeziile populare sunt un mare izvor istoric.

La rândul-i, Alecu Russo considera poeziile populare, în genere textele folclorice, arhive ale poparelor.

Ne conving în acest adevăr incontestabil și cântecele istorice. Unul dintre ele e intitulat *Duca - Vodă*:

“Duca – Vodă cel fieros,
Cu cei mari prietenos,
Cu cei mititei cânos
‘S săracit și prăpădit,
Tare mi-s sărac lipit;
Fără casă,
fără masă,
Nici pământ, nici dobitoace;
Mă mir , Doamne, ce m-oi face
Fără hornă, fără foc
Cu moșoaica goală-n foc”

Or, și din cronică lui Ion Neculce am spicuit datele că în a doua jumătate a secolului al XVII-lea a domnit în Moldova un Duca Vodă (Gheorghe Duca), care a instituit niște impozite foarte grele, trezind în așa mod ura poporului.

Multe date interesante din trecutul neamului vom afla și din alt cântec istoric ce poartă titlul *Bujor*.

După mărturia vârstnicilor, haiducul Bujor era milos și darnic către sărmani. Cum afirmă însuși personajul menționat:

“Șapte ani am haiducit,
Mari averi am pustiit,
Să le dau la cei săraci,
Să-și cumpere boi și vaci”

Iar în alte izvoare este indicat faptul că Ștefan Bujor era un haiduc care a plecat în codru cu un grup de consăteni, haiducind prin codrii Orheiului. Și V. Alecsandri a alocat un spațiu aparte în scrierile sale acestei personalități îndrăgite de către popor, subliniind faptul că acest hoț vestit, poreclit Bujor din cauza culorii părului său, a ieșit în țară pe la începutul veacului XIX. El era fecior boieresc în moșia unui boier. Fiind însă rău bătut într-o zi de stăpânul său, Bujor a apucat calea codrului, ca să se răzbune contra boierilor.

Din cele expuse până aici rezultă că ambele cântece populare – *Duca – Vodă*, *Bujor* - conțin în sine fapte istorice reale, în care sunt evocate artistic evenimentele și figurile istorice concrete.

În contextual dat vom mai adăuga și următoarele: dat fiind faptul că o perioadă îndelungată de timp poporul nu cunoștea scrisul, el constituind un bun a unui număr limitat de oameni, spiritual național se propaga în formă orală, altfel fie spus în creația populară orală.

Când însă scrisul e răspândit mai pe larg, când la carte au acces un număr mai mare de oameni, spiritual național își găsește materializarea în literatura scrisă, o mai numim noi literatura cultă.

La temeliile acestei literaturi au stat cronicarii. Meritul lor în imortalizarea evenimentelor din trecut a poporului nostru e incontestabil. După cum afirmă exegeții : “Cronicarii din secolele al XVII-lea și al XVIII-lea, punând problema originii comune și a unității neamului, demonstau, în esență, că noi venim din vechime, că avem drepturi istorice asupra acestui pământ, că noi suntem adevărații stăpâni ai țării și de aceea trebuie să trăim liberi și independenți”¹

Să nu pierdem din vedere și adevărul că spiritul națiunii rămâne, în toată complexitatea aspectelor sale, e redat, cu lux de amănunte, anume de către cronicarii moldoveni.

Aceasta o putem afirma în baza *Letopisețului Țării Moldovei*, ce-i scris de G. Ureche, unde el accentuiază în mod deosebit că românii din toate provinciile „toți de la Râm se trag”.

E binevenit, în acest context, să luăm în calcul și următoarele referințe critice: “Notațiile lui Grigore Ureche din *Letopisețul Țării Moldovei* sunt atât de agere în formularea lor laconică, încât scriitorii de mai târziu care s-au inspirat

¹ Vărgolici T. “Ecourile literare ale cuceririi independenței naționale”. București : “Eminescu” 1976, p.10

din opera lui n-au avut de schimbat nimic și n-au avut nevoie decât de puține adaosuri”¹.

O înaltă apreciere din partea cititorilor de rând și a cunoscătorilor în materie o are și opera altui cronicar – Miron Costin.

Miron Costin – următorul autor al *Letopisețului Țării Moldovei* – cuprinde istoria Moldovei în intervalul 1595 – 1661, preluându-l din punct de vedere cronologic de la G. Ureche. El, la fel cum apoi Ion Neculce, avea să completeze, în mod substanțial, *Letopisețul* scris de predecesorul său. „În comparație cu *Letopisețul* lui Ureche, cronica lui M. Costin povestește evenimentele cu mai multe amănunte, deoarece le cunoaște și mai bine din cauza apropierii în timp, scriindu-și cronica la bătrânețe, când sufletul omului este purificat de resentimente și ambiții, are judecata limpede și curajul adevărului întreg. Este stăpânit de aceleași idealuri morale și naționale ca și înaintașul său în cronică”², afirmă cei ce au studiat aprofundat opera acestei personalități înalt apreciabile a neamului românesc.

La fel și vestitul critic literar G. Călinescu, referindu-se la arta scriitoricească a marelui nostru cărturar, menționează următoarele: „Miron observă sistematic, compune, și ceea ce iese de sub pana lui, mult mai puțin spontan, este rodul unei arte. El are lungă respirație epică, simțul sublim al destinului uman, meșteșugul puternic de a se opri din când în când să răsuflă de greutatea faptelor și să le contemple de sus.

Deși abstractă, materia e împărțită în acte, în tăieturi savante pe gestul cel mai dramatic. Nu mai avem de a face cu o cronică, ci cu desfășurarea organică a unei epoci, în valuri mari”³

Iar în altă lucrare a sa – *De neamul moldovenilor* - se întrevede dorința patriotică a lui Miron Costin de a evidenția romanitatea și unitatea neamului. Aceasta a făcut-o având scopul de a apăra drepturile noastre istorice de a trăi pe pământul moștenit de la străbuni.

Ceva ma devreme am pomenit și de numele altui cronicar – Ion Neculce. Or, în “Predoslovie” la *Letopisețul* său el i se destăinuie cititorului ce l-a determinat să-și scrie opera: mai întâi de toate admirația față de înaintași (Ureche, Costin).

Fiind martor la multe dintre evenimentele elucidate în cronica sa, I. Neculce, după cum afirmă Dodiță G., Marin V.: „Reușește să creeze o adevărată operă memorialistică, în care se reflectă variate aspecte ale vieții sociale din Moldova, din jumătatea a doua a veacului XVIII”⁴.

¹ Piru A. „Istoria literaturii române de la început până azi” București “Univers”, 1981, p.16

² Loghin C. “Istoria literaturii române” Cernăuți: Tipografia Mitropolitului Silvestru, 1939, p. 76

³ Călinescu G. “Istoria literaturii române de la origine până în prezent” București: Minerva, 1986, p. 17

⁴ Dodiță G., Marin V. “Istoria limbii și literaturii vechi moldovenești” (creastomație), Chișinău:

Apelând la aceste aprecieri, vom evoca și ceea ce în fruntea *Letopisețului* neculcian sunt așezate *O samă de cuvinte* care includ în sine un număr considerabil de legende, ce-s culese din popor. În ele sunt redată fapte ale personalităților din trecut – voievozi, boieri și țărani, care vor constitui o sursă de inspirație pentru scriitorii din alte timpuri.

Date prețioase din trecutul nostru îndepărtat putem spicui și din scrierile marelui erudit al neamului nostru Dimitrie Cantemir. Suntem totalmente de acord cu afirmațiile lui Emil Alexandrescu că: „D. Cantemir este, prin ideile preluate din filosofia antică, un umanist, prin spiritul enciclopedic un reprezentant al iluminismului european, iar prin cultura teologică și credință un bun creștin”¹.

Ca un fin psiholog, ca un fantezist de mare calitate, ca un observator atent al comportamentului uman D. Cantemir se manifestă prin intermediul primei sale scrieri editate cu titlul *Divanul sau gâlceava Înțeleptului cu Lumea sau giudețul Sufletului cu Trupul*.

O altă operă de importanță majoră, apărută de sub pana lui D. Cantemir, e romanul alegoric *Istoria ieroglifică* care se impune prin ideile social-politice. Autorul critică aspru pe domnitori și boierimea lacomă, hrăpăreață. Cu o deosebită simpatie el îi zugrăvește pe cei oropsiți, ce-s prezentați în roman, ca de altfel și toate personajele, în formă alegorică prin furnici, albine etc.

Cât despre lucrarea *Descrierea Moldovei*, ea poate fi calificată, pe bună dreptate, ca fiind de tip enciclopedic grație faptului că impresionează pe cititorul de toate vârstele prin spiritul de sinteză al autorului, prin informația amplă, prin caracterul elevat al expunerii.

Larga erudiție a lui D. Cantemir se manifestă și în altă scriere – *Hronicul vechimii a romano – moldo - vlahilor* în care sunt folosite un număr impunător de izvoare cu scopul de a aborda un șir de probleme strigente pentru vremea sa.

În concluzie, dacă să privim din punct de vedere științific și literar, D. Cantemir este cea mai de văză personalitate, ce a dominat cultura noastră veche, asigurând tranziția de la istoriografia medievală la literatura română modernă.

Cu alte cuvinte, D. Cantemir a pus bazele istoriografiei moderne. Ca izvoare, modele și îndem nuri pentru scrierile sale a fost în primul rând școala cronicarilor moldoveni și munteni.

Și pentru o altă personalitate a neamului nostru – C. Negruzzi – ca izvor de inspirație au servit cronicile din timpuri de demult. De exemplu, materialul pentru scrierea nuvelei *Alexandru Lăpușneanul* C. Negruzzi l-a preluat din *Letopisețele* lui G. Ureche și M. Costin.

Dar, ținem să atragem în cazul dat atenția la următoarele : el nu a copiat servil din letopisețele autorilor nominalizați, ci s-a subordonat concepțiilor ce au

„Lumina”, 1966, p. 310

¹ Alexandrescu E. « Analize și sinteze de literatură română ». Iași : Moldova, 1996, p.53

fost expuse de cronicarii sus menționați.

Aceasta el nu a făcut-o întâmplător. Conform opiniei lui Negruzzi, nu e obligator ca literatura să redea exact realitatea. Scriitorul își expune mai întâi de toate propriile sale opinii cu privire la evenimentele care consideră că e necesar să le aștearnă pe hârtie.

Cu alte cuvinte, în scrierile lui C. Negruzzi noi găsim verosimilul artistic și mai puțin adevărul istoric.

Ar mai fi de subliniat că unii dintre certătători, în studiile de ultimă oră, scot la lumină adevărul precum că A. Lăpușneanul n-a fost atât de crud, n-a omorât un număr atât de mare de boieri, după cum se menționează în nuvelă. Se consideră că, în această denaturare a adevărului, vina o poartă cronicarul G. Ureche de la care, repetăm, s-a inspirat C. Negruzzi.

În cazul dat de la sine apare întrebarea : în ce totuși constă importanța nuvelei *Alexandru Lăpușneanul* care e inclusă în manualele școlare, se studiază în instituțiile superioare de învățământ, se reeditează într-un număr considerabil de exemplare ?

Și iarăși răspunsul îl vom formula, având ca punct de reper mai multe dintre opinii ale istoricilor și criticilor literari : prin talentul și imaginația sa C. Negruzzi a reușit să creeze o ficțiune credibilă.

Rezumând, vom mai adăuga că nuvela *Alexandru Lăpușneanul*, fiind prima proză istorică apreciabilă din literatura noastră, pentru o lungă perioadă de timp, a stabilit standardele genului, constituind până la etapa actuală o culme de neîntrecut. Anume prin nuvela *Alexandru Lăpușneanul* Constantin Negruzzi a devenit un scriitor clasic. Și, nu întâmplător, această scriere a fost apreciată la justa sa valoare de către exegeți : «.. nuvela *Alexandru Lăpușneanul* e , în bună parte, o operă de imaginație. Autorul nu reproduce faptele, ci le interpretează, le trece prin prisma sa artistică, oferindu-ne, astfel, nu un simplu tablou istoric, ci o frescă veridică a vieții sociale din perioada respectivă »¹.

Este evident că textele literare, ce au un conținut istoric, poartă un specific aparte față de alte categorii de texte. Dacă privim mai adânc, în romanul istoric se pot citi și alte texte, uneori singurele ce atrag atenția la anumite evenimente istorice, relația dintre ele fiind, fără doar și poate, una intertextuală.

De exemplu, romanul *Frații Jderi*, ce-i scris de înalt apreciatul scriitor M. Sadoveanu, este considerat un roman istoric, fiindcă evocă epoca istorică a lui Ștefan cel Mare.

În cazul dat, pe de o parte, informația despre domnitor o putem verifica din *Letopisețul* lui

Grigore Ureche sau din culegerea lui Ion Neculce *O samă de cuvinte* , dar și din alte surse interne și externe. Pe de altă parte, meritul romancierului M. Sadoveanu îl vedem în capacitatea de a prezenta artistic acea epocă, ceea ce,

¹ Botezatu E., Gațan V . Istoria literaturii moldovenesti, V. 2. Chișinău : Știința,1988,p.92.

practic, ar însemna distanțarea conștientă de cronică sau dorința de a umple, a completa anumite spații goale, de a vedea trecutul cu ochii prezentului.

O altă concepție artistică a scriitorului nominalizat vom depista în urma lecturării romanului istoric *Zodia Cancerului*. Aici istoria, din punct de vedere a tehnicii de redactare, e reordonată și e redată într-un proces dialectic ce-i prezidat de Timpul Naratorului, situat în actualitate. Drept urmare, convențiile sunt ale privirii lucide, dar reconstituirea epocii este dominată anume de prezența acestui ochi contemporan,, magistrat al evenimentelor și observator al lor.

Exemplele, în sprijinul ideilor de mai sus, ar putea continua. Ținând cont de cele expuse până aici referitor la operele literare cu caracter istoric, doar vom adăuga că, în linii generale, o operă literară are ca prim scop să exprime o anumită viziune a scriitorului asupra realității.

Or, realitatea constituie punctul de plecare al demersului creator. Dar felul în ce mod ea este zugrăvită în textele literare e influențat de estetica literară. Și nu numai. Un rol aparte aici revine și modalităților narative care au fost adoptate, intențiilor autorului referitoare la finalitatea actului creator, etc.

Am reprodus doar câteva argumente în favoarea aplicării studiului interdisciplinar (în cazul nostru între istorie și literatură). Anume el va contribui la aprofundarea cunoștințelor celorla, care ne vor urma, la formarea discipolului ca personalitate, ce-i capabilă să susțină o conversație la orice nivel.

E un adevăr incontestabil, dat fiind faptul că, în genere, literatura prin esența sa, prin mediul creat, prin personajele ce redau contradicțiile condiției umane include în sine nu doar elemente de factură psihologică, sociologică, tehnologică, ci, în mod inevitabil, și istorică.

LECTURA – COMPONENTA VERTICALITĂȚII UMANE

READING – A COMPONENT OF HUMAN RECTITUDE

Veronica CEUȘEL,

profesoară de limbă și literatură română,
Liceul Teoretic „Mihai Eminescu” din Cahul

Rezumat. *Astăzi cititul nu mai este o pasiune. Analizând datele îngrijorătoare ale statisticii s-a ajuns la concluzia că a venit timpul să se acționeze. Societatea așteaptă acțiuni concrete întreprinse de către cadrele didactice. Studiind preferințele sociale ale tinerilor, au fost cercetate și propuse spre aplicare metode și tehnici care motivează spre realizarea unei lecturi calitative. . Explozia stelară, metoda lui Harold Herber, experimentul gândului, lecția de tip integrativ sunt doar câteva modalități de readucere a cărții pe poziția întâi în viața cetățenilor noștri. În cazul în care se va observa o mobilitate socială orientată spre renașterea cultului cărții țara noastră se va bucura de un viitor prosper și cetățenii ei vor demonstra axietate morală în orice situație de criză.*

Cuvinte-cheie: *lectură, gândire, atenție, creativitate, efect social.*

CZU: 371(478):821.135.1

Abstract. *Today reading is no longer a passion. Analyzing the alarming data of the statistics, it was concluded that the time has come to act. The company expects concrete actions taken by teachers. Studying the social preferences of young people, the methods and techniques that motivate for a qualitative reading were researched and proposed. Stellar explosion, Harold Herber's method, thought experiment, integrative lesson are just some ways to bring the book to the first place in the lives of our citizens. If a social mobility oriented towards the revival of the cult of the book is observed, our country will enjoy a prosperous future and its citizens will demonstrate moral morality in any crisis situation.*

Keywords: *reading, thinking, attention, creativity, social effect.*

UDC: 371(478):821.135.1

În societatea actuală lectura nu mai este o pasiune. Tinerii contemporani sunt atrași tot mai mult de vârtoarea tehnologiilor, astfel încât uită cu desăvârșire care sunt cu adevărat beneficiile timpului petrecut cu o carte în mână. Datele statistice privind numărul tinerilor care citesc sunt îngrijorătoare, căci azi alte activități au devenit importante, iar cititul s-a plasat pe un loc terțiar în viața din Republica Moldova. Dacă e să cercetăm informația făcută publică de Biroul Național de Statistică atunci constatăm că cetățenii din țara noastră alocă pe zi doar 4 minute pentru lectură, acest timp ne plasează pe locul al 12-lea în Europa.¹ E de menționat faptul că în cele patru minute despre care se spune în raport se includ diversele surse de informare pe care le utilizează cetățenii, pentru lectura

¹ www.tus.scb.se

artistică timp nu le rămâne practic deloc. Nu vreau să condamn pe nimeni, aș dori doar să spun că astfel de stare a lucrurilor duce la un declin intelectual și empatic al societății.

Era butonării în care trăim are un impact asupra modelului de lectură la care aderăm. Astăzi, tinerii acceptă să comunice și să se informeze din sursele de socializare sau accesând diverse link-uri, de aceea este necesar să se elaboreze la nivel de stat un catalog al site-urilor ce urmează a fi cercetate de tineri. Ar fi o modalitate de monitoring al pasiunilor tinerei generații și o posibilitate indirectă de orientare a pasiunilor lectorale. Adoptând o asemenea strategie societatea va avea doar de câștigat, căci va putea analiza și coordona nu doar lectura tinerilor ci și valorile care sunt necesare să le respecte. Efectul social în urma acestor operațiuni ar fi colosal. În viitor vom crește generații nu doar informate, dar și apte să-și expună argumentat punctul de vedere și să prezinte verticalitate morală în situațiile de criză.

Aș vrea să spun că o carte este întâi de toate izvor de cunoaștere, o modalitate de perpetuare a înțelepciunii, a învățaturii, o păstrătoare a tradițiilor și apărătoare a sufletului și a moralității, dar și o reprezentare a unei alte lumi, nu neapărat ideale, dar măcar puțin mai bune, înălțătoare, eliberatoare. Însuși actul citirii este o desprindere a minții și a sufletului de trup, o eliberare din strânsoarea dureroasă a cătușelor acestei lumi monotone, lipsite de culoare, și o trecere într-o altă dimensiune.

Sentimentele născute în momentul cufundării în lectura sunt imposibil de descris, întrucât, fiind percepute cu inima și nu citite cu mintea, nu pot fi transmise în simple și seci semne scrijelite pe hârtie, semne numite cuvinte. Așa cum reiese și din mărturisirea lui Nicolae Manolescu: „trebuie tu însuși să citești pentru a putea înțelege frumusețea și importanța acestui act. La ce sunt bune cărțile? Îmi vine să răspund: la totul și la nimic. Poți trăi foarte bine și fără să citești. Milioane de oameni n-au deschis niciodată o carte. A vrea să le explici ce pierd e totuna cu a explica unui surd frumusețea muzicii lui Mozart. (...) Resimt fiecare zi fără o carte ca pe o zi pierdută”.¹ Postulatele criticului și istoricului literar trebuie să devină motto-ul existenței noastre, consider o viață fără carte e ca și cum o cale parcursă prin întuneric și singurătate. Deci e de datoria noastră, a celor ce am fost educați că cititul este o lumină, să-i învățăm pe tineri să să bucure de plăcerea fiecărei pagini citite, să reflecteze asupra acțiunilor realizate de personajele unei cărți și, ceea ce este foarte important, să compare fabula cărții cu realitatea.

Pentru elevi nu este ușor să înțeleagă mesajul cărții citite. Este o experiență ce trebuie parcursă etapă cu etapă. De cele mai multe ori tinerii parcurg cu vederea textul pe diagonală și afirmă că nu au înțeles nimic. Tocmai de aceea în sprijinul lor vine profesorul care inițial îi învață să citească cu atenție textul. Titlul

¹ Nicolae Manolescu, *Arca lui Noe*, editura 1001 Gramar, București 1998

este un element esențial al structurii oricărui text și acesta reprezintă prima etapă a contactului cu opera aleasă. Pentru a dezvolta atenția lectorală este bine ca cititorul să găsească conexiuni între titlu și textul propriu-zis.

O altă operație cognitivă pe care trebuie să o realizeze conștient elevul cititor este să identifice cuvintele / secvențele care să răspundă la întrebările: Ce / Cine; Cât; Cum; În cât timp; Unde. Este o tehnică eficientă, numită explozia stelară, care disciplinează acțiunile lectorului în timpul actului de citire și facilitează înțelegerea textului. Această modalitate de primă abordare a textului îl determină pe cititorul neexperimentat, în primul rând, să parcurgă atent textul, în al doilea rând, să înțeleagă mesajul cărții.

Fiind un proces psihic cognitiv, atenția lecturii se poate dezvolta și prin metoda elaborată de Harold Herber¹. Deși este una complexă, ea presupune evaluarea cantitativă și calitativă a cărții propuse spre citire. Astfel orice text se analizează din trei perspective:

- a) se rezumă fabula operei citite;
- b) se analizează atitudinea naratorului față de aspectul de realitate creat;
- c) se modelează situații similare sau se compară aceeași situație reprezentată în alt text.

Aplicând această metodă în cadrul orelor de curs, profesorul are dublu de câștigat. Astfel el reușește să motiveze elevul spre o lectură atentă și îi evaluează competențele de comunicare despre textul citit în limita standardelor de conținut. Trebuie să se menționeze că această metodă are un dezavantaj: timpul. Este bine ca profesorul să țină cont de acest impediment atunci când își proiectează activitatea, dacă se va face abstracție de acest factor se majorează riscul de a obține un efect opus motivației spre lectură.

Școala astăzi pregătește specialiștii de mâine. Este o afirmație actuală care a devenit mott-ul multor instituții de învățământ din Republica Moldova. Toți profesorii sunt conștienți de misiunea pe care și-au asumat-o și elaborează parcursul didactic în așa fel încât să dezvolte la maximum toate procesele cognitive la elevi.

Deși atenția este importantă ea se formează în tandem cu gândirea. Acest fapt a fost ilustrat în analiza metodei propuse de Harold Herber, atunci când elevului i se propune să analizeze atitudinea naratorului sau a personajului.

Menționăm că există metode și tehnici axate pe dezvoltarea gândirii critice atât în ciclul gimnazial cât și în cel liceal. Specialiștii psihologi și pedagogi consideră gândirea o libertate a minții o deschidere spre inovație, ea sparge schemele rigide și elaborează concepte inedite. În acest context este oportună examinarea învățării gândirii critice, care devine eficientă dacă sunt respectate anumite condiții:

- crearea unor situații de învățare și alocarea timpului necesar;

¹ <https://books.google.md>

- încurajarea elevilor să gândească independent, să speculeze, să reflecteze;
- acceptarea diversității de opinii și idei;
- implicarea activă prin confruntare de idei, cooperare și colaborare pentru găsirea soluțiilor adecvate;
- convingerea elevilor că nu vor fi ridiculizați pentru opiniile exprimate;
- încrederea în capacitatea fiecăruia de a gândi în mod critic;
- aprecierea pozitivă a gândirii critice.¹

Respectarea de către profesor în cadrul orelor de curs a acestor reguli creează nu doar un climat adecvat desfășurării lecției, dar și formează personalitatea cetățenilor de mâine.

O metodă utilă pentru dezvoltarea gândirii critice consider că este experimentul gândului. Ea se poate aplica doar după finalizarea lecturii textului epic sau dramatic propus de cadrul didactic. Această formă de lucru se constituie din două etape.

a) Elevilor li se propune să completeze cu detalii ce conturează mediul de trai sau obiectele vestimentație ce constituie garderoba personajului.

Realizarea cu succes a acestei etape are o importanță majoră pentru verificarea lecturii, căci exercițiul debutează de la un model deja existent în text pe care elevul trebuie să-l cunoască.

E de menționat că la această etapă se reușește și realizarea orientării profesionale. Elevii ce vor să urmeze la specialitățile Universității Tehnice pot desena sau modela macheta mediului de trai al personajului, astfel se observă și autoevaluarea competențelor tehnice.

b) Această etapă este urmată de întrebări și răspunsuri argumentative care oferă o explicație plauzibilă completării textului literar. Elevul nu creează un alt text, ci, prin desene și întrebări, el înțelege psihologia personajului și poate realiza un eseu structurat de caracterizare a unui personaj literar.

Consider că și la această etapă a metodei se realizează exerciții de orientare profesională. Elevii ce vor să urmeze facultățile juridice ale universităților din țară sau de peste hotare își pot evalua atenția și competențele de formulare și argumentare a unui punct de vedere.

Aplicarea fiecărei metode descrise în articol implică dezvoltarea creativității. Orice specialist în domeniu susține ideea că produsul se fundamentează pe achiziții cognitive. Important este faptul că acest proces psihic plăsmuiește acte unice, irepetabile, deși se dezvoltă după o muncă intelectuală de decodificare a sensurilor unui text literar. Subliniem, exercițiile de lectură nu exclud aplicarea cunoștințelor din domeniul științelor literare.

Să nu excludem faptul că trăim într-o lume a tehnologiilor și nu putem

¹ Gândirea critică și creativă în contextul sistemului de învățământ din Republica Moldova, nr.7, decembrie, 2010

interzice elevilor să utilizeze inovațiile tehnice. Profesorul modern utilizează cu succes gadget-urile în timpul orelor de predare. Deși unii consideră programele în formula Power Point arhaice, credem că utilizarea lor rațională are o mulțime de beneficii. În primul rând, ele îl învață pe elev să-și sistematizeze cunoștințele, în al doilea rând, ele sunt o provocare, căci nu este suficient doar să prezinți informația trebuie și să o aranjezi utilizând toate procedeele estetice, astfel fiecare elev îți creează o prezentare inedită și are posibilitatea să își expună originalitatea meditațiilor sale după lectura unui text artistic.

Astăzi, tot mai mulți profesori pledează pentru desfășurarea lecțiilor integrate. Elevii nu mai au nevoie de cunoștințe transmise ex – catedra, ei optează pentru prezentarea clară a oportunităților de aplicare a cunoștințelor. În cadrul acestor ore grupului școlar i se sugerează că deprinderile cognitive acumulate la o disciplină școlară pot fi utilizate în practică la alte ore de curs. După lectura și analiza unui text epic sau dramatic profesorul de limbă și literatură română realizează un tandem cu cel de informatică. În cadrul unei ore practice în baza fabulei operei citite se elaborează un joc video. Printre avantajele aplicării tehnicii la lecții se enumeră motivarea spre citire, căci una dintre regulile de creare a unui joc este respectarea acțiunilor pe care le realizează personajul și a trăsăturilor morale deduse din text. Studiile realizate demonstrează că elevii care au asistat la asemenea lecții rar întâmpină dificultăți în înțelegerea și interpretarea textelor.

Printre dezavantajele lecțiilor integrate se enumeră:

a) sistemul educațional din Republica Moldova nu permite realizarea aspectelor interdisciplinare de către doi și mai mulți profesori;

b) timpul alocat acestor lecții depășește cu mult standardele stabilite de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;

c) nu toate instituțiile de învățământ din Republica Moldova dispun de spații dotate cu tehnică de ultimă oră.

Atunci când societatea este preocupată de rezolvarea problemelor materiale, apare dascălul care se gândește că nu poate exista viitor fără cultură. Strigătul disperat al acestuia ar fi bine să fie auzit de către toți. Este important ca în goana după averi să nu uităm să citim o carte, căci ea ne va șopti care sunt pașii ce urmează să-i realizăm pentru a nu pierde omul din noi.

TEACHING WRITING: INTEGRATING DIGITAL STORYTELLING INTO THE CLASSROOM

PREDAREA SCRIERII: INTEGRAREA POVESTIRII DIGITALE ÎN SALA DE CLASĂ

Liliana COLODEEVA,
dr., conf. univ. inter.

Departamentul de Limbi și Literaturi
Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice
Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” din Cahul
Email: colodeeva.liliana@usch.md

Abstract. *Introducing technology into the classroom helps to develop the basic language skills, whether it is listening, speaking, reading or writing. The study focuses on the development of writing skills through digital storytelling. Digital storytelling is a more advanced, multiplex form of traditional narration; it develops much more skills than mere writing. ‘StoryBird’ and ‘Wakelet’, the two web 2.0 tools discussed in this article, enhance students’ curiosity and creativity and amplify students’ writing skills through inspiring their personal, inward voices; therefore, in the era of technological advances, a close study of these tools and their subsequent integration into the classroom activities is indisputably valuable.*

Keywords: *teaching writing, digital skills, digital storytelling, technology in classroom, Storybird.*

UDC: 004::378.1=811.111

Rezumat. *Introducerea tehnologiilor informaționale în sala de clasă servește la dezvoltarea abilităților de bază ale limbajului, fie că este vorba de ascultare, vorbire, citire sau de scriere. Studiul se concentrează, în principal, asupra dezvoltării abilității de scriere prin intermediul povestirii digitale. Povestirea digitală este o formă mai avansată și mai complexă de narațiune tradițională, care dezvoltă mai multe abilități decât scrierea simplă. "StoryBird" și "Wakelet", cele două instrumente web 2.0 discutate în acest articol, sporesc curiozitatea, creativitatea și amplifică abilitățile de scriere ale studenților, prin mijlocirea vocii lor interioare, personale. Prin urmare, în epoca progreselor tehnologice, un studiu aprofundat al acestor instrumente și integrarea lor ulterioară în activitățile de predare este, fără îndoială, foarte valoroasă.*

Cuvinte-cheie: *predarea scrierii, abilități digitale, povestire digitală, tehnologia în predare, Storybird, Wakelet.*

CZU: 004::378.1=811.111

At the dawn of the twenty-first century, both the process of teaching and learning have been revolutionized by the introduction of advanced technology and the internet. Although technology has been created to expand communication and people’s need to communicate, it is perfectly obvious that the teachers now

have only to use this opportunity into their advantage and instigate the students' necessity in communication.

It seems proper to clarify some key terminology regarding teaching with technology. Firstly, the term Web 2.0 tools appeared not far after its predecessor, Web 1.0 tool (1990), which signified "a set of static websites that were not yet providing interactive content"¹ and which were created only for one-way communication. Web 2.0 tools refer to the World Wide Web; it implies a two-way conversation and does always involve interactive communication. Unlike Web 1.0 tools, Web 2.0 tools do not necessarily require a specialist in IT to be created, moreover, it allows anyone with access to the internet and a digital device to create and upload content of any kind on the internet. Secondly, it appears reasonable to make oneself accustomed to the nine categories of technology which can be helpful in the process of teaching. They are thoroughly described in *Using Technology with Classroom Instruction that Works* (2012) by H. Pitler, E. R. Hubbell, M. Kuhn, and K. Malenoski. The study explains that the learning process has never been more efficient and successful, all due to the intelligent and purposeful introduction of the technology into the classroom. It is plainly evident that technology has to be used according to the purpose and the objectives of the lesson and it serves only as a tool which helps to achieve the outcomes of the lesson. The objectives and the outcomes of the lesson are of primary concern and do always come before technology. Yet, in order the lesson to be effective and efficient, the technology has to be wisely chosen and introduced with caution. The nine categories of technology presented by Pitler, Hubbell, Kuhn, and Malenoski were based on the instructional strategies proposed by Robert J. Marzano, Debra Pickering, and Jane E. Pollock in their work *Classroom Instruction That Works: Research-Based Strategies for Increasing Student Achievement* (2001). According to their study, there are four principal questions which frame the nine categories of strategies:

1. What will students learn?
2. Which strategies will provide evidence of student learning?
3. Which strategies will help students acquire and integrate learning?
4. Which strategies will help students practice, review, and apply learning?²

These nine categories of technology are the following:

¹ Technopedia Terms (2019) available from
<<https://www.techopedia.com/definition/27960/web-10>>

² Pitler, H., Hubbell, E. R., Kuhn, M., and Malenoski, K. (2012) *Using Technology with Classroom Instruction that Works*. Alexandria: Association for Supervision and Curriculum Development

1. Word Processing Applications,
2. Organizing and Brainstorming Software,
3. Data Collection and Analysis,
4. Communication and Collaboration Software,
5. Instructional Media,
6. Multimedia Creation Tools,
7. Instructional Interactives,
8. Database and Reference Resources,
9. Kinesthetic Technology.

All nine categories can be adapted to the six stages of a lesson, specifically: Stimulate Background Knowledge, Organize and Manage Information, Giving Instructions, Practice and Collaboration, Produce and Demonstrate Proficiency, and Assessment and Feedback¹.

It is no news that advanced technology was and still is by no means always greeted with open heart by teachers and educators throughout the world. Some reasons for that are the fear of the unknown, the unwillingness to learn something new, the concern that technology will replace the teacher, the simple fact that they do not have technology in the school yet, and an army of other reasons. Nevertheless, an effective method in teaching and learning English appears to be the combination of the four language acquisition skills (listening, speaking, reading and writing) with the digital skills of the twenty-first century. Therefore, introducing technology into the classroom helps developing the basic language skills, whether it is listening, speaking, reading or writing. Moreover, the learners of the twenty-first century seem to embrace technology and gladly use it in combination with the learning process.

This study focuses on the development of writing skills through digital storytelling. Digital storytelling is a more advanced, multiplex form of traditional narration; it develops much more skills than just writing. In short, digital storytelling is the narration of subjective, real or fictional stories combined with digital media tools, involving pictures, images, videos, clips, sound or graphics². The creation of such stories involves first of all a careful selection of devices and then creativity so that to mix them together with the story itself. Nowadays, the internet offers a wide range of digital storytelling applications and tools, like: *Story Dice – ideas for writers*, *Kid in Story Book Maker*, *Tell About This*, *Pictello*, *Little Bird Tales*, *ChatterPix Kids*, *StoryKit*, *Story Creator*, *Little Story Maker*,

¹ *Teach English Now! Technology Enriched Teaching: Nine Categories of Technology* (2019) MOOC by Arizona State University, available from <<https://www.coursera.org/learn/tesol-technology/lecture/qVCVU/video-4-nine-categories-of-technology>>

² Lundby, K., (2008) *Digital Storytelling, Mediatized Stories: Self-representations in New Media*. New York: Peter Lang Publishing

Shadow Puppet Edu, My Story Book Creator School Edition, Tellagami, Imagistory – Creative Storytelling App for Kids, Puppet Pals HD, Book Creator, ThingLink, Pixton, GoAnimate, Comic Strip, Explain Everything, Powtoon, MySimpleShow, Bubblr Piclits, Adobe Spark Page, Sock Puppets, 30 Hands Starter, ZimmerTwins, Story Jumper, Glogster, My eBook, StoryBird, and Wakelet among them¹.

The last two web 2.0 tools are very entertaining and accessible in use; they can be integrated as a part of lesson activities or as homework. Students like to create digital stories and improve their writing skills through *StoryBird* and *Wakelet*.

The registration for *StoryBird* is very simple with Google account. This application allows students to create picture books, long-form books, and poems with artist illustrations. *StoryBird* not only permits students to create and communicate with one another but even to co-create stories. It is also possible to get story prompts by means of writing challenges, which provides badges and certificates; some of them are without charge, but others are sold for crowns, the site currency. When writing, students get five crowns a day and can as well spend them on creative ideas. The works can be kept private or public; moreover, the possibility to comment on various posts and follow other users within the *StoryBird* community seems to be a very engaging activity for the students. The application encourages choosing from multiple writing formats, from comics to picture books, poetry, or long-form books. The tool has several drawbacks, though; it does not allow adding personal pictures to the already existent pieces and the publishing of digital books is not free of charge. Still, there is one way to preserve the artworks by simply saving the screenshots in a Word or PowerPoint document. The following screenshots of digital stories are perfect examples of successful integration of *StoryBird* into the literature class where the students of Cahul State University "B.P. Hasdeu" were asked to recreate the story of *Rip Van Winkle* by Washington Irving.

¹ Watanabe, L. (2017) *The 30 Best Digital Storytelling Resources for Imaginative Writing Projects*, available from <<https://www.wabisabilearning.com/blog/30-best-digital-storytelling-resources>>

Student A	Student B
Rip Van Winkle by cezarinap	Rip Van Winkle georgianamocanu
Once upon a time, there was a good-hearted and helpful man, called Rip Van Winkle. However, he was very lazy and he liked to sleep. 	 Once up Rip Van farmer
That dissapointed his wife, that's why, one day he decided to go to the Catskills mountains. 	He had two children, a boy and a girl. His wife was dissatisfied because Rip Van Winckle did not help her.

At the top of the mountain, someone needed his help that the stranger gave him.

One day he went to the mountains with his dog Wolf, where he ran into a stranger. He drank so much until he fell asleep.

When he woke up, he noticed that his dog was missing.

He already was an old man with a long white beard when he woke up twenty years later.

Confused, he went back to his village, but there everything was changed. People, shops, everything seemed strange to him.

Rip reunites with his daughter, and finds out that he has slept for 20 years.

When Rip returns to the town, he finds that everything is changed: his portrait of George Washington hangs in place of the portrait of King George.

His wife passed away.
 Rip continues his life
 in the village and does
 the things as usually.

He did not understand what was happening. He asked everyone if anyone knew who was Rip Van Winkle. him that Rip disappeared 20 years ago and nobody knew what happened to him.

THE END

He said: I'm Rip Van Winkle! And he retold them what happened to him.

At the end he met h
 and lived happily eve
 after. And he never
 happened to him in 1

THE END

Table 1^{1 2}

Although all students had the same task, to briefly retell the plot of the story using *StoryBird* picture book, they all had the freedom to express themselves and create art-stories according to their choice and imagination. In this way, the teacher gets a clear picture of how the students understood the story and what is their personal vision of it.

Wakelet, on the other hand, is a completely free tool in terms of both, costs and frame boundaries; it resembles *Google Sites* and allows creation of digital posters, collages, or thematic web pages. It can also be used as a tool during or after class, as individual or group projects, due to a separate section for Group Collections. In a nutshell, *Wakelet*³ represents a visual content platform designed to help people and institutions organize and manage their online information in order it to be more visible and shareable. The registration procedure is simple and the handling is easy and fun; the tool permits adding various content to the public or private pages within *Wakelet*, like: simple texts, images, web addresses, YouTube videos, Bookmarks, tweets, Facebook posts, and Google Drive files. A very useful aspect is that one can add documents in PDF format, a function which *Google Sites* does not have but which is very necessary sometimes. Besides, there is the possibility to share collections, to send them via email, or to follow other users within *Wakelet* community as well. Therefore, simple projects as essays or posters can be created with much more creativity and freedom using *Wakelet*. It is a user-generated content curation tool and it is an easy way to keep track of all the necessary information on a specific topic and, at the same time, to be able to add comments, notes, and personal ideas along the way.

The next instances are thematic collections on the topic *Travelling*. The students had to choose a place they want to travel to and explain why they like the location; they were free in creating the collage and in adding the content they selected.

¹ Postaru, C. (2019) 'Rip Van Winkle Digital Story' in *StoryBird* available from <<https://storybird.com/picture-book/rip-van-winkle--0>>

² Mocanu, C. (2019) 'Rip Van Winkle Digital Story' in *StoryBird* available from <<https://storybird.com/picture-book/rip-van-winkle-1>>

³ Wakelet (2019) *The Story so Far*, available from <<https://wakelet.com/about.html>>

Student C	Student D
 Created by Maia Uzun Following Save Share Have a good trip to Punta Cana! 9 items This collage is created for the people who want to visit Punta Cana someday. Punta Cana is the paradise of those looking for clear water and white sandy beaches, bordered by palm trees. It offers a splendid view due to its slightly inclined beaches, and white sand. <i>"There is no place like the beach... where the land meets the sea and the sea meets the sky." —Umar Siddiqui</i> Punta Cana in 4K youtube All video footage is owned by Around The World 4K and it can be licensed as stock footage from http://provideofactory.com.	 Created by Valeria Popa Following Save Share Have a good trip to Honolulu, Hawaii 8 items This is a collage about one of the most famous cities in the world. Honolulu is the capital and largest city of the U.S. state of Hawai'i. This city is the racing pulse of Hawai'i. In this cosmopolitan capital city, you will find everything from historic landmarks to fine dining to world-class shopping. How not to love Honolulu? Perfect beaches, crystalline water, as if painted ... a place to relax and charge your batteries! Honolulu 2019: Best of Honolulu, HI Tourism - TripAdvisor TripAdvisor The mere mention of Hawaii is enough to prompt visions of grass skirts and colorful cocktails with tiny umbrellas. While you will find some kitsch in Honolulu, you'll also find art museums, bike paths, and some of the most beautiful scenery in the world. Popular Waikiki Beach has soft sands and great surf. Honolulu Go Hawaii If Oahu is the heart of Hawaii, then Honolulu is its racing pulse. In this cosmopolitan capital city, you'll find everything from historic landmarks to fine dining to world-class shopping. Home to the majority of Oahu's population, Honolulu stretches across the southeastern shores of the island, from Pearl Harbor to Makapuu Point, encompassing world-famous Waikiki Beach along the way. Once visited, this city will leave in the heart of everybody a lot of beautiful and unforgettable memories...

and fantasy and music dominate the streets, filling them with happiness. This is also the case of Punta Cana, and that is why celebrating it is a great event, as the warmth of the people, the rhythm of the music and its unique landscape make the festival much more impressive.	 The 10 best things to do in Punta Cana Time Out Punta Cana Want a slice of paradise? Check out the best things to do in Punta Cana including pristine white-sand beaches, ecological parks and local seafood joints.
<i>"The world is a book, and those who do not travel read only one page."</i> Saint Augustine <i>Traveling is a really important part in our life and Punta Cana is the best place to spend an excellent weekend.</i>	

Table 2^{1 2}

To conclude, both, *StoryBird* and *Wakelet*, are exceptional teaching tools. They both require paying attention to, as teachers can make their classes much more interactive with the help of these applications. These web 2.0 tools definitely enhance students' curiosity and creativity; they amplify students' writing skills through inspiring their personal, inward voices. Finally, *StoryBird* and *Wakelet* are the means of the language that the twenty-first century students speak today and there will be no animosity among the students when using these tools in the classroom, on the contrary, the classes will engage students in creating and/or co-creating digital stories, will boost students' imagination and resourcefulness.

¹ Uzun, M. (2019) 'Have a Good Trip to Punta Cana' in *Wakelet*, available from <<https://wakelet.com/wake/d61e97b4-edfa-4d1b-9f7c-45e69ef3acaa>>

² Popa, V. (2019) 'Have a Good Trip to Honolulu, Hawaii' in *Wakelet*, available from <<https://wakelet.com/wake/72cf4528-e665-4e08-9ac6-ffd52f8017f6>>

IMPORTANȚA BRANDINGULUI PROFESIONAL PENTRU CARIERA CADRULUI DIDACTIC UNIVERSITAR

THE IMPORTANCE OF PROFESSIONAL BRANDING FOR THE CAREER OF ACADEMICS

Svetlana DERMENJI,
dr., conf. univ.

Nina PUȚUNTEAN,
dr., conf. univ.

UPS Ion Creangă, Catedra Limbă și comunicare

Rezumat. *Brandingul personal este un concept nou în literatura de specialitate care coincide cu prestația noastră la serviciu și modul în care ne percep cei din jur. Literatura de specialitate ne demonstrează că brandul personal este suma de calități și caracteristici pentru care o personalitate este cunoscută în domeniul în care activează, este reputația și modul în care este perceput. El pornește de la imaginea de sine și continuă cu modul în care este văzută de ceilalți, ce imagine vrea să își creeze, pe ce va pune accent în formarea sa continuă. O strategie de autopromovare presupune și autoanaliza.*

Cuvinte-cheie: *Branding personal, formare continuă, brand profesional, pedagogy.*

CZU: 377.8

Abstract. *Personal branding is a new concept in the literature that coincides with our service at work and the way we perceive others. Specialty literature shows us that the personal brand is the sum of qualities and characteristics for which a person is known in the field in which it operates, is the reputation and the way it is perceived. He starts from the self-image and continues with the way he is seen by others, what image he wants to create, what he will focus on in his continuing training.*

Keywords: *Personal branding, profesional brand, continuing training, pedagogy.*

UDC: 377.8

În concepția noastră brandingul cadrului didactic universitar devine actualmente o coordonată esențială a dezvoltării profesionale, care presupune sporirea competenței profesionale, a eficienței și calității activității lui educaționale, înțelegând prin eficiență producerea unui rezultat așteptat, iar prin calitate o însușire bună a produsului. Astfel acest branding profesional ar echivala cu afirmația cercetătoarei Tatiana Callo, în *O pedagogie a integralității*, precum că dezvoltarea profesională presupune realizarea unor analize științifico-metodologice proprii, în care sunt fundamentate conținutul și principiile realizării

celor mai relevante experiențe pedagogice personale¹.

Orice branding personal pornește, în primul rând, de la o apreciere obiectivă a propriilor puncte forte despre obiectivele și misiunea profesională, axate pe întrebările:

- Care sunt valorile mele? Ce mă motivează?
- Care este stilul meu de relaționare?
- Ce experiență profesională am și cum o pot demonstra?
- Care sunt competențele și misiunea mea?
- Care este contribuția pe care vreau să o aduc?
- Ce fac eu cu multă plăcere în sala de curs și îmi reușește?
- Când studenții mei sunt interesați de prelegerile/seminarele pe

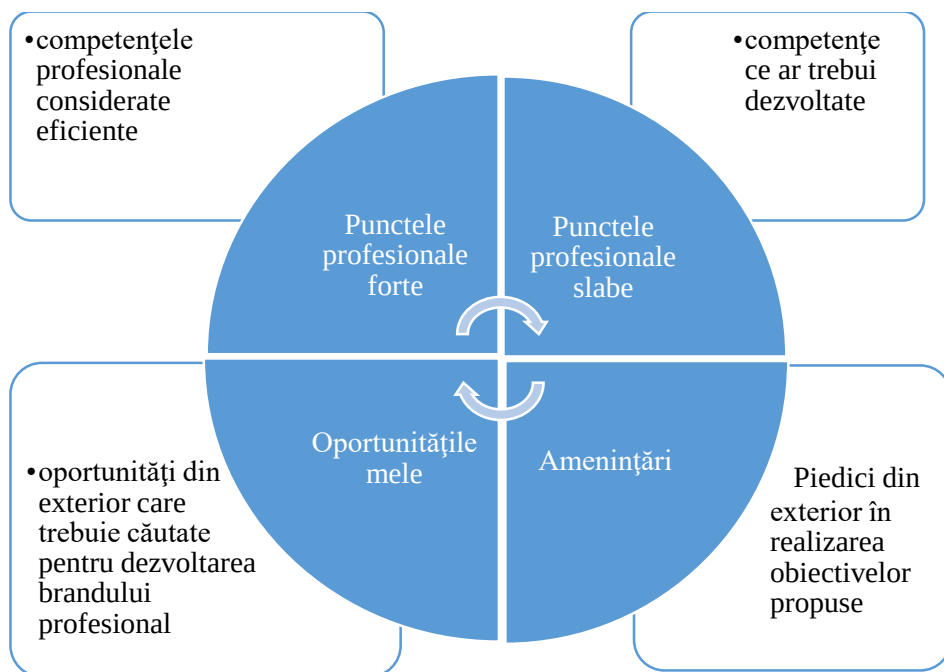
care le realizez și ce anume le provoacă interesul și creează interactivitate în sala de curs?

Răspunsul la aceste întrebări ar crea, parțial, o imagine a brandului profesional propriu și ar defini ulterioara prestație pedagogică îmbunătățită, trecută prin dimensiunea eului și formată continuu.

Intervenția formativă și de dezvoltare profesională este necesară să răspundă la aceste întrebări importante pentru a scoate în prim plan partea esențială a prestației pedagogice personale, a pune accent pe sîritul de libertate a opiniei față de, spre exemplu, cursul care îi aduce plăcere.

În acest caz este binevenită analiza Swot care s-ar axa pe următoarele laturi importante:

¹ Callo T., O pedagogie a integralității. Chișinău: CEP USM, 2007. 171 p.

Alte întrebări la care trebuie să răspundă un cadru didactic universitar s-ar axa pe evenimentele, comunitatea, asociațiile profesionale care i-ar dezvolta rețeaua de persoane din același domeniu profesional specializat. În ce măsură cursurile de formare continuă, atât în țară, cât și în străinătate, colaborările cu cadrele didactice din alte țări i-ar dezvolta brandingul profesional? Din perspectiva dezvoltării brandului profesional, procesul didactic se va realiza după un model binevenit pentru o prestație de calitate, prin comportamente de genul:

- profesorul știe să provoace curiozitatea studenților (foamea informațională) - ceea ce înseamnă că informația pe care o oferă corespunde așteptărilor;
- adoptă un limbaj precis, riguros, elocvent etc. și oferă explicații suplimentare ori de câte ori constată că studenții se află în dificultatea de a decodifica mesajele pe care le-a lansat;
- știe să creeze conflicte cognitive și creative, de dezvoltare a spiritului critic și de dezbatere polemică pentru a stimula interesele epistemice ale studenților;
- accesibilizează înțelesurile prin apelul la strategiile demonstrative, la modele și modelare, la analogii cu realități concret intuitive;
- folosește cu succes diferitele forme de limbaj (verbal, nonverbal, paraverbal) pentru a dobândi forță persuasivă;
- știe să „prindă” toți studenții în circuitul comunicării de informații, fiind conștient că receptarea acestora nu se oprește la nivelul urechii (a auzi), ci

la nivel mental (a prelucra după criterii personale mesajul receptat);

- realizează controlul rezultatelor în învățare prin adoptarea unor modalități evaluative care nu se opresc la nivelul cunoștințelor, ci pătrund către structurile superioare ale intelectului;

- știe să încurajeze studenții pentru a participa ei înșiși la schimbul de informații și la transferul de competențe ¹.

De foarte multe ori, astfel de calități se remarcă în comportamente observabile de genul:

- știe să provoace interacțiunile și dialogul;
- știe să intensifice un subiect propus discuției la prelegere sau seminar;
- știe cum să suprimă indiferența.

Putem face legătură și cu cele unsprezece calități în viziunea profesorului modernist american Ron Clark, care a făcut o cercetare îndelungată a prestației de calitate a unui cadru didactic: *entuziasmul, aventura, creativitatea, reflecția, echilibrul emoțional, compasiunea/ empatia, încrederea, umorul fin, bunul simț, aprecierea interpersonală, rezistență la stres.*²

În concepția pedagogică modernă, pentru ca profesorul să poată concepe, organiza, proiecta actul educațional are nevoie neapărat și de pregătire, tact și măiestrie psihopedagogică. *Măiestria psihopedagogică* va spori calitatea brandului profesional, capacitatea (dimensiunea) complexă, personală și specifică a profesorului de a concepe, organiza, proiecta și conduce (desfășura) cu competență și prestigiu, spirit creativ și eficiență sporită procesul de învățământ, procesul de instruire și educare a tineretului studios. *Tactul psihopedagogic* este în fapt o componentă a măiestriei psihopedagogice, care se definește prin capacitatea deosebită personală și specifică a profesorului de a acționa în mod selectiv, dinamic, eficient pentru a asigura reușita actului educațional în cele mai variate ipostaze educaționale, chiar în cele mai dificile.

Brandul profesional al cadrului didactic va depinde și de atitudinea acestuia față de succesul personal. Cercetătoarea T. Callo tipologizează aceste orientări atitudinale și le dă un statut de recomandări:

1. atitudinea mentală determină decisiv acțiunile pe care le întreprinde o persoană;
2. acționând și vorbind cu entuziasm se vor obține rezultate pozitive;
3. atitudinea este o putere secretă care funcționează 24 de ore spre binele/răul cuiva;
4. este important a realiza un exercițiu rapid de gândire: sunt convins că pot 100%!

¹ Axenti I., Axenti V. Etica pedagogică, Cahul: Editura Centrografic SRL, 2012

² Clark R. The excellent 11 Qualities teacher and parents use to motivate, Inspire, and educate children, New York: Editura Hyperion, 2004

5. este bine să ne recunoaștem adevărurile vieții față de noi înșine, să nu ne trădăm;

6. dacă existența ne-a ales, înseamnă că suntem importanți pentru ea. Este un dar. Trebuie doar să trăim frumos, împăcați cu noi înșine;

7. nu trebuie să-i întrebăm pe alții, trebuie să ne întrebăm pe noi înșine, pentru că întrebările sunt de fapt răspunsuri care ne ajută să ne cunoaștem mai bine;

8. indiferent de dificultățile și încercările prin care trecem, trebuie să jucăm cartea vieții cu inteligență, curaj, umor și integritate;

9. trebuie să înțelegem că există în noi o ființă care are nevoie de răbdare, de toleranță, de încurajare, de dragoste, de tandrețe;

10. trebuie să aducem în relațiile cu ceilalți starea de împlinire pe care o trezește veritabila iubire de sine ¹.

Onoarea și demnitatea profesională a pedagogului încununează conceptul de brand profesional, dezvăluie atitudinea de apreciere, de considerațiune a pedagogului față de sine însuși, pentru că onoarea constituie recunoașterea de către comunitate a meritelor personale și un profesor „de brand” este ONORAT!

¹ Clark R. The end of molasses classes. 101 extraordinary solution for parents and techers, New York: Editura Touchstone, 2015.

"FEMEIA-ÎNGER" ȘI "FEMEIA-DEMON" ÎN ROMANELE "MANOIL" ȘI "ELENA" DE D. BOLINTINEANU

"THE WOMAN-ANGEL" AND "THE WOMAN-DEMON" IN D. BOLINTINEANU'S NOVELS MANOIL AND ELENA

Liliana GROSU,

dr., conf. univ. inter.,

Departamentul Limbi și Literaturi

Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Email: grosu.liliana@usch.md

Rezumat. *Romanele lui D. Bolintineanu, Manoil și Elena reprezintă realizări de valoare pentru evoluția acestui gen în literatura românească. Autorul pune în evidență două categorii de femei – „femeia-înger” și „femeia-demon”, cea care poate face din bărbat un ideal, îl poate înălța, înnobila, și cea îl aduce pe bărbat la starea cea mai deplorabilă.*

Autorul excelează în descrieri portretistice, în conturarea personajelor, a destinului acestora. Evoluția personajelor se realizează prin sondarea în psihologia acestora, în conștiința lor, în raporturile acestora cu alte personaje, în realitățile vieții cu care se confruntă. Ideea de bază a articolului este de a pune în evidență faptul că D. Bolintineanu a reușit să demonstreze că „o femeie poate face dintr-un om sau un înger sau un demon, orice vei voi”. Romanul oglindește veridic, dincolo de text, în spiritul ideilor înaintate ale epocii, o seamă de aspecte importante din acea vreme, legate de societate și de familie.

Cuvinte-cheie: roman, femeie-înger, femeie-demon, cădere, înălțare, virtute, morav.

CZU: 821.135.1.09

Abstract. *Bolintineanu's novels Manoil and Elena are valuable achievements for the evolution of this genre in Romanian literature. The author foregrounds two categories of women – “the woman-angel” and “the woman-demon”, the one who can make her man an ideal, by ennobling him, and the one that leads her man to the most miserable state.*

The author excels in detailed descriptions, in the sketching of the characters and of their destinies. The evolution of the characters is accomplished through the sounding in their psychology and consciousness, in their relationships with other characters, in the realities of life that they face. The main idea of the article is to highlight the fact that D. Bolintineanu managed to prove that “a woman can make a man an angel or a demon, whatever you want”. The novel truthfully mirrors, beyond the text, in the spirit of the advanced ideas of the epoch, a number of important aspects related to the society and family of the time.

Keywords: novel, woman-angel, woman-demon, fall, elevation, virtue, habit.

UDC: 821.135.1.09

Romanele lui Bolintineanu, **Manoil** (1855) și **Elena** (1862), au meritul priorității într-un gen nemaîncercat la noi. Istoricii literari au menționat că în literatura noastră, romanul a avut o apariție tardivă. De la prima încercare de acest gen din 1845, *Elvira sau amorul fără sfârșit*, care purta pe foaia de titlu mențiunea „romans compus de D. F. B.”, și până la *Ciocoii vechi și noi* de N. Filimon, 1863, considerat, pe drept cuvânt, ca cea dintâi realizare de valoare, romanul românesc a cunoscut o gestație de aproape două decenii, perioadă în care putem semna și unele lucrări meritorii. Evoluția romanului românesc a fost însă anevoioasă, cu multe tentative eșuate și cu puține succese. Tudor Vîrgolici, în *Introducere în opera lui D. Bolintineanu*, menționează următorul aspect: „un rol important în apariția și evoluția romanului românesc l-a jucat influența literaturii franceze¹.”

La apariția romantismului, romanul capătă, deopotrivă, o mare strălucire, deoarece, spre deosebire de teatru și poezie, a fost scutit de efortul dificil și complex al eliberării de sub tirania regulilor și canoanelor clasiciste. Noua concepție romantică, făcând din omul obișnuit și din varietatea stărilor sale sufletești un obiect major al literaturii, a determinat o amplă dezvoltare a romanului personal. Concepția romantică înnoitoare despre raporturile dintre oameni, dintre pasiunile umane și realitățile vieții, dintre om și societate, a impulsionat romanul sentimental, romanul de moravuri și romanul social, ca și romanul de analiză psihologică.

Cu *Manoil* își face loc, întâia oară în literatura românească, tipologia eroului romantic, a cărui inimă este „un deșert amar” și care, dezamăgit în prima iubire, se dedă viciilor ca să ajungă un perfect cinic și depravator. „Voi face din mătușică o normă și din nepoată o Adălgită” este idealul acestui seducător fatal, convins că „maritagiul e bun pentru bacal și pentru dascăli”. Până la urmă, autorul își căsătorește eroul, care se cumințește încât „ai zice că este o fată de 15 ani, atât inima lui s-a curățit, s-a nobilat, lângă femeia sa”².

Este surprinzător faptul că descrierile priveliștilor sunt destul de rare și tot atât de sumare, iar cunoscătorii poetului liric sunt dezamăgiți de puțină lui vibrație în fața peisajelor luminoase, a tonurilor vii și variate, ca aspectul Bosforului. În schimb, autorul își arată sensibilitatea trează la toate varietățile farmecelor feminine, amănunțite în așa fel ca să nu se piardă nici una: „O femeie, cu o trîmbă de pânză pe cap, trecu pe lângă mine. Ea era mai mult decât frumoasă: încântătoare. Fața albă și ușor rumenită, gura mică, nasul grecesc, ochii negri tăiați în migdale, gene negre, lungi, dese, ușor încrețite, sprâncene negre cu grație desemnate, un păr des, subțire, negru, ieșit de sub pânză și răsfrângându-se pe un gât grăscior și în adevăr alb ca neaua, picioarele goale, mici, albe și

¹ Vîrgolici Tudor., *Introducere în opera lui D. Bolintineanu*. - București: Editura Minerva, 1972, p. 58.

² Cioculescu S., Streinu V., Vianu T., *Istoria literaturii române moderne*. București: 1971, p. 109.

rumene, – apărerea acestei frumuseți fuse de un minut, trecu repede, cu ochii plecați și dispăru asemenea unei fantasme”¹. D. Bolintineanu vede în femeie un mijloc de a salva bărbatul, de a-l înnobila, de a-l înalța, ca de altfel și invers, a-l aduce la decădere, imoralitate, depravare.

În linii mari, romanul prezintă drumul lui Manoil de la onestitate, demnitate și idei umaniste, la decădere morală și materială, la abondanarea ideilor și sentimentelor ce-l însuflețiseră mai înainte. Îndrăgostindu-se de Mărioara, fiica unui mare boier și prietenă cu Smărăndița, soția lui N.Colescu, Manoil își pierde echilibrul interior, constatând că e înșelat, că iubita sa e duplicitară. Dezamăgit, pleacă în Paris, unde devine corupt, cinic și desfrânat. Arestat sub acuzația de a fi comis o crimă, e salvat de Zoe, o jună care-l iubea de pe timpul când era om onest și demn, și cu care se logodise înainte de a pleca la Paris. Rămânându-i statornică în dragoste, tânăra izbutește să-l readucă la viața de odinioară, prin căsătorie.

Zoe este prezentată în culori atât de diafane, încât se volatilizează în cadrul acțiunii. Cităm pentru edificare câteva pasaje disparate în care Zoe are asemenea apariții anemice: „noroasa ei cosiță era împletită cu bobocei de roze. O rochie de amazoană verde și un guler alb de batistă era toată podoaba ei ...”; „Zoe era nepoata Smarandei, o copilă de 15 anișori; chipul mătușe-sei, dar strălucitor de frăgezime. Ai asemăna-o cu un bobocel de roză pe care, fluturii încă nu-l bagă în seamă, plină de spirit și de inimă!...”², „Zoe venise lângă mine. Ea era fragedă și rumenă ca un frag”³, „Zoe era frumoasă!... Ieri o privii cu luare – aminte, mai cu interes ... o fecioară de a lui Rafael ... Zoe nu va fi cochetă, e prea frumoasă pentru aceasta, numai femeile jumătate frumoase sunt cochete”⁴.

Pentru Manoil, indiferent de morală, femeia este tot „răpitoare”, „bălaie”, „frumoasă ca un serafim...”. De la trăirea idealității ca realitate, a trecut la eufemizarea realului. Credința s-a redus la simțire, sentimentalismul la limbaj. Toate acțiunile romanului sunt centrate în jurul femeilor, care dețin un rol important în desfășurarea acestora. Destinul lui Manoil este „jucat” de femei, el e, pe rând, „copil al veacului” și libertin înfocat, el adoră pe Mărioara, care e un „înger dulce” și vrea să-și facă din Frosa o „metresă”: „Frosa nu e o eroină de roman în ochii lui, ci femeie de lume”: „Dar Frosa e răpitoare. Ea are acum nu mai mult de 19 ani; bălaie ca o stea rălăcită în noapte, frumoasă ca un serafim; vorbăreață, cochetă... Cum o văzui, făcui planul de a mi-o face „metresă”⁵. „Ea are prea mult spirit ca să lase să treacă cei mai frumoși ani ai vieții sale fără ca să culeagă florile primăverii lor și are prea mult gust pentru pentru ca să puie în

¹ Cioculescu S., Streinu V., Vianu T., Op. Cit., p. 109.

² Bolintineanu Dimitrie, *Manoil și Elena*. București: Editura Minerva, 1988, p. 8.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 41.

⁴ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 58.

⁵ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 58.

practică o virtute băcălească”¹.

Manoil acționează fie prin stimulare, fie prin imitație. El iubește, căci femeia e un „serafim” și vrea „dezmiardări”, fiindcă viața, spun poeții, este „un vis dulce”. Singura vocație a personajului este aceea de a fi simțitor. Pentru el, sufletul ține locul caracterului.

„Intrând într-o familie de rang, Manoil înregistrează un dublu triumf: parvine la o condiție socială superioară și anihilează frustările sentimentale prin contactul cu societatea feminină. Fericirea regăsită de Manoil e spulberată însă, de curând, de apariția Mărioarei, prietenă a Smarandei, „drăgălașă ca luna lui mai”. Întâlnirile zilnice, unele neprevăzute, încep a-l tulbura pe Manoil, îl fac să se gândească tot mai des la ea și chiar să-i fie dragă. Mărioara nu-l iubește pe Manoil, de fapt, nu a iubit niciodată pe nimeni. S-a folosit de oameni doar pentru a demonstra altora că pe ea toți o adoră, ascunzând sentimentele adevărate sub vorbe măgulitoare și fățarnice: „...ea era o fată ușoară, fără spirit, fără inimă, încântată de rangul tatălui său și dacă arăta dimpotrivă, o făcea numai împinsă de deșarta ei dorință să placă la toți; nu numai atâtea: ea are toate defectele unei inteligenți mărginite, fără să aibă calitățile ei, nici bunătatea, nici sinceritatea... poate să te lase să crezi că-i ești drag: minciună! Ea nu poate să iubească pe nimeni!...”², acesta e adevărul pe care i-l descoperi Smărăndița.

Mărioara urmărește scopuri egoiste, se folosește de slăbiciunile lui Manoil, pe care-l manevrează cum dorește, pentru a-și atinge scopul. Îi apare întâmplător prin grădină, se trezește cu ea în camera de meditații. Prin declarații amoroase, care incită simțurile lui Manoil, îl șantajează. Toate le maschează sub o aparentă sinceritate, încât ar fi greu să zici că e minciună. Cu intenția de a-l feri de Smărăndița, îi cere să părăsească casa acesteia, ceea ce este absurd pentru Manoil, care vede în Smărăndița o soră, dar aici intervine replica Mărioare: „sunt geloasă și de surori ... pricina este că voi să te iubesc eu, și numai eu”³, iar Manoil crede totul. Gândurile sale nu merg însă prea departe, căci personajul n-are intuiții, ci prejudecăți. Iubirea îi apare imposibilă, socotindu-se prin vocație un nefericit, iar femeia „un lucru neînțeles”. Este sceptic fără să-și fi verificat scepticismul, bănuitor fără probe; toate convingerile sale sunt apodictice. Manoil are revelația că Mărioara îl iubește. Întâmplarea nu-l contrariază, fiindcă aceasta nu infirmă un principiu, ci un complex afectiv. Oricine poate să-i mascheze singurătatea e acceptat fără reticențe. În definitiv, „Manoil a intrat în viață pe ușa din dos, iar în societate, pe fereastră”⁴, așa cum afirmă critica literară.

Aventura se intensifică, privirilor galeșe i se adaugă acum gesturi tandre, iar vorbelor cu subînțeles, declarații patetice în dulcele stil romantic. Vânătoarea

¹ Țeposu G.R., *Viața și opiniile personajelor*. Bacău: Editura Cartea Românească, 1983, p. 9.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 57.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 21.

⁴ Țeposu G.R., *Viața și opiniile personajelor*. Bacău: Editura Cartea Românească, 1983, p. 11.

inițiată de boierul N.Colescu e prilej cum nu se mai poate de nimerit pentru Mărioara, ea-l cochetează, îl ține de braț, chiar pare a fi profund tulburată dacă acestuia i s-ar întâmpla ceva: „...nu te pune în pericol, căci cel mai mic rău ce-ți s-ar întâmpla mi-ar zdrobi inima și viața”¹. Declarațiile de dragoste ale Mărioarei: „dacă aș ști că suferi un minut de durere din pricina mea, aș muri de durere” sau „sunt geloasă, geloasă ca o tigreasă, căci te iubesc!” sau „tu mă liniștești și mă ferești... voi gândi la tine zi și noapte...”².

O nouă întrevvedere cu Mărioara lămurește mai precis ideea lui Manoil despre dragoste. Declarațiile lui sunt elocvente: „Ce zici tu, dulce și crudă Mărioară! Dar eu sunt numai voința ta, cugetarea ta, sub o altă formă: un lucru ce-ți zâmbește cu care poți să te faci și să-l zdrobești sub picioarele tale”³.

Manoil este omul iluziei, fără impuls străin, de cele mai multe ori feminin, el n-are imaginație. Cade victimă intrigilor amoroase ale Mărioarei, falselor ei bilete și propriile lui sentimente. Mărioară iubește pe Lisandru, dar îl intrigă și pe Manoil, ceea ce-l dezorientează, spulberându-i echilibrul și aducându-l la disperare.

Mărioara „clădise un palat” de declarații și vorbe dulci, îl îmbătase cu fel de fel de vise, că va trăi cu ea o viață fericită, ca apoi, într-un singur minut, să-l vadă picând, pentru că „vorbele ei, zâmbetul ei, amorul ei, sărutările ei”, n-au fost decât „fum și minciună!” și aceasta o recunoaște chiar Manoil: „Ah! Mărioară, socoteam că ești o cochetă, dar ești o infamă”. Concluzia finală, în urma acestei relații, este un crez al autorului pus în gura lui Manoil: „Astfel și femeia, în căderea ei, atrage omul care-și leagă ursita de ursita ei. Mărioara m-a târât în căderea sa”⁴.

Suferința sa vine, în primul rând, din faptul că a fost abandonat și abia apoi că a fost înșelat. Pentru Manoil, erosul este o formă a infantilismului, căci iubirea are sens ocrotitor. După farsa sentimentală jucată de Mărioara, Manoil găsește alinarea în fericirea casnică, în sentimentele de caritate ale familiei: „Știi tu ce vrea să zică viața de familie?! Ah, dragul meu, fără Smărăndița, fără Zoe, aș fi mort!... ele sunt adesea pe lângă mine, întrecând toate dorințele mele, întristându-se de întristarea mea, bucurându-se de câte ori un zâmbet rătăcit îmi întinerește fața!...”⁵.

Dar, restabilirea unei relații are loc, de asemenea, datorită femeii, este soluționată de Smărăndița, mai mult decât intermediar, ea este substitutul lui Manoil. Ea face declarații în locul lui fără vreo complicitate prealabilă, ignorându-i pur și simplu persoana: „ – Ascultă, copila mea. Manoil te iubește și

¹ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 23.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 25-26.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 27.

⁴ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 35.

⁵ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 39.

mi-a cerut mâna ta (...) Te iubește, și eu primesc cu bucurie propunerea ce mi-a făcut, căci este singurul om ce poate să înțeleagă inima ta”¹.

Manoil își recunoaște schimbarea: „Zoe trebuie să se fi făcut frumoasă. Știu că are să se supere biata copilă când mi-a cere crucea ce mi-a dat și n-o să aibă de unde o lua! Căci, în sfârșit, are să mi-o ceară, pentru că m-am făcut nedemn de dânsa...”². În somn are mustări de cuget, fiindcă a abdicat de la nobilul scop de a fi „floarea tinerimii noastre”, dar alungă gândurile rele pe dată ce zărește geamul Zoei luminat. Zoe crede în naivitatea ei toate declarațiile lui Manoil, chiar i se deschide: „sufăr în tăcere... inima-mi e plină... aveam trebuință de un frate căruia să-i spun toate și care să mă înțeleagă”³, apoi bănuiește că Manoil n-o iubește, „declarațiile acestuia fiind simple tirade convenționale”⁴. Sfătuită de Frosa, se deghizează în persoana acesteia, iar într-un dialog îl întreabă: „Dar mi se pare că era vorba să iei pe Zoe de femeie, Manoile?” Pus în față cu realitatea, Manoil își recunoaște degradarea „...să mă însor cu Zoe, eu cel mai desfrânat între oameni, cu Zoe, un copil încă, exemplul blândeții și al candoarei?”⁵. Zoe apreciază aceasta, ea rămâne a-i fi îngerul călăuzitor, îi mărturisește cu sinceritate sentimentele. Chiar condamnat fiind, Zoe are presentimentul că e nevinovat: „Eu, Manoile, sunt încredințată că nu ești culpabil...”⁶. Zoe crede într-o revendicare a lui Manoil, ea nu ține cont de starea lui degradată, de faptul că nimeni nu vrea să știe de el, ci e gata a-l urma oriunde: „te voi însoți, Manoile, oriunde, în exil și în mormânt...”⁷.

În final, scăpat de acuzația de crimă, Manoil are din nou complexul familiei. După tentativa de eliberare de sub tutela acesteia, eroul își întemeiază o familie adevărată, luând de soție pe Zoe, care, între timp, își revizuieste sentimentele. Prin căsătorie Manoil se „purifică”: „Manoil este însurat. Zoe îl iubește. Ei trăiesc la țară. Nu poți să-ți închipuiești ce schimbare ... și mai ales câtă fericire este în familia asta! Dulceața trăiește cu dânsii!”⁸.

Sufletul eroului este supus unei digitații mai variate, el trebuie să sufere farmecul iubirii, durerea îndoielii și a trădării sentimentale, pentru ca, în cele din urmă, să caute un liman de liniște. Un geniu tutelar îl urmărește de-a lungul acestei căderi către infern: „Zoe, fetița de pe vremuri, cu care se logodise înainte de plecare și pe care caută, la întoarcere, s-o coboare în lumea în care respiră el. Ea îl salvează din dezastrul său moral și face ca romanul, care, în partea lui primă se resimțea în forma sentimentală a lui Werther, să se încheie ce fericirea

¹ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 58.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 60.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 69.

⁴ Țeposu G.R., *Viața și opiniile personajelor*. Bacău: Editura Cartea Românească, 1983, p. 12-13.

⁵ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 75.

⁶ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 103.

⁷ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 104.

⁸ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 108.

burgheză a lui Herman și a Dorotheei”¹.

Personajele acționează pe liniile sufletești generale ale categoriei din care fac parte: „soțul bun”, „soția bună, ideală”, „femeia fatală” etc.

În *Arca lui Noe. Eseu despre romanul românesc*, N. Manolescu a relevat cu o obiectivitate originalitatea lui D. Bolintineanu și meritul lui esențial în promovarea tipologiei feminine în literatura română, conturată distinct, ulterior, de Duiliu Zamfirescu, G. Ibrăileanu sau Anton Holban: „Paloarea sau înbușorarea, leșinul ușor, starea de agitație și tot limbajul iubirii feminine, aflate la limita dintre patima romantică, de obicei așa de indiscretă, și incertitudinea delicată a vechiului roman de analiză, formează originalitatea cărții lui D. Bolintineanu”².

În partea a II-a a romanului – scrie, Marian Barbu, Bolintineanu este debitor mijloacelor epice din scrierile de mistere, anticipând „misterele” lui Bujoreanu și Baronzi. Scriitorul a încorporat o serie de elemente (neverosimile) privind comportamentul lui Manoil, vizând ideea reabilitării sale. În viziunea autorului, nu bărbatul, ca în romanele clasice de mistere, este cel care vehiculează „totul”, ci femeia. Ea, datorită nu numai instinctului, dar și experienței sociale, grijii de a oferi lecții umanitare, reușește să-l salveze pe Manoil de la drumul pierzaniei.

Scriitorul se arată a fi nemulțumit, în primul rând, de decăderea morală a femeii din protipendadă, pezentând cu severitate comportarea Marioarei. Aceasta este plină de duplicitate și perseverență, pe de o parte, este o femeie-demon, care numai înșală, îi spune lui Manoil că îl iubește, pe de altă parte, se dăruiește altuia. În cele din urmă, ajunge o femeie depravată, vulgară, înfăptuind chiar și crima de care era acuzat Manoil.

Este de observat rolul sentimentului. „Clasicii descoperiseră că rațiunile inimii rămân necunoscute minții: totuși ce bine știuse mintea să le asculte inima. Inima romanticului e atât de capricioasă încât mintea renunță a o mai urma. Sentimentalismul îi oferă iluziile potrivite să fie confundate cu realitatea, astfel că Manoil, nu poate fi reprezentat ca un iremediabil viciat, ci, doar, ca un suflet nobil care a scăpat o clipă hățurile”³. Această „cădere” s-a produs prin femeie, la fel cum „înălțarea” s-a produs tot prin femeie.

Manipularea personajului este la D. Bolintineanu mai simplă și mai transparentă: ce altceva decât pasiunea violent contrazisă ar putea dezvinovăți pe Manoil? A iubit, a fost crud înșelat de o „femeie-demon”, și-a pierdut echilibrul, părănd a cădea pe treapta cea mai de jos a mizeriei morale, dar nu, „femeia-

¹ Popovici D., *D. Bolintineanu în Biblioteca critică, cuvânt înainte, antologie de texte, cronologie și bibliografie de D. Păcurariu*. București: Editura Eminescu, 1974, p. 107-109.

² Manolescu Nicolae., *Arca lui Noe: Eseu despre romanul românesc*, ediția a II-a revăzută și adăugită. Galați: Editura Eminescu, 1991.

³ Manolescu Nicolae, Op. Cit., p. 86.

înger”, care l-a vegheat discret în acest răstimp, se află acolo, gata a-i întinde grațios mâna. Sentimentalismul e deci o manipulare, în caritabile scopuri etice, a personajului; dar, esențial, o manipulare estetică”¹.

„Manoil este, în chip figurat, un roman despre sclavia personajului”², conchide R.Țeposu. „Faptul că Bolintineanu inversează termenii unui destin („căderea” și „înălțarea”) nu explică altceva decât o intenție tezistă, aceea de a compensa inconsistența eroului printr-un artificiu, printr-o evoluție dirijată, premeditată”³.

Romanul „Manoil” depășește cadrul unei simple intrigi sentimental-erotice, oglindind veridic, în spiritul ideilor înaintate ale epocii, o seamă de aspecte importante din acea vreme. În *Istoria literaturii române în veacul al XIX-lea*, N. Iorga sublinia: „Dar Manoil nu este numai o fantezie romantică. Satira socială își are și ea partea ei și pentru dânsa se scriu paginile cele mai bune și mai trainice”⁴.

Așadar, subscriind la ideea autorului, este cert un singur lucru: „că o femeie face dintr-un om un demon sau un înger, orice vei voi”⁵. Structurându-și substanța romanului pe această teză romantică, zugrăvește personajele în alb-negru, le situează la antipoduri, le împarte în „îngeri,, sau „demoni”, iar fiecare din aceștia produce schimbarea, fie spre bine, fie spre rău. Capacitatea unei femei de a-și manifesta egoismul personificat, poate fi înfruntat de capacitatea unei alte femei de a suprima sentimentele negative și de a înălța o ființă decăzută până la starea de „purificare”.

Nicolae Iorga afirma: „E meritul lui Bolintineanu de a inaugura în romanul *Elena* o linie a romanului nostru ce va duce, ocolind la *Ana*, la *Adela*, la *Ioana*, romane ce poartă nu întâmplător, ca titlu, nume de femei”⁶.

Din punct de vedere calitativ, romanul *Elena* este superior lui *Manoil*, prin realizarea artistică și prin modul mai subtil în care prezintă aspectele societății românești de la mijlocul veacului trecut. Pe lângă acestea, nu mai e un roman epistolar, ci se servește de capitole cu configurație proprie.

Romanul *Elena* se înscrie pe linia efortului romantic al epocii de a restabili femeia și sentimentele ei împotriva mediului social în care e constrânsă să trăiască. Conflictul romanului e susținut de legătura de dragoste dintre Elena și Alexandru. Potrivit mentalității timpului, această legătură sentimentală are o mare doză de melodramatism, însă, spre deosebire de *Manoil*, întâlnim în paginile romanului o preocupare mai accentuată și, într-o mare măsură mai

¹ Manolescu Nicolae, Op. Cit., p. 87.

² Țeposu G.R., *Viața și opiniile personajelor*. Bacău: Editura Cartea Românească, 1983, p. 14-15.

³ Țeposu G.R., Op. Cit., p. 7.

⁴ Iorga Nicolae., *Istoria literaturii Române în veacul al XIX-lea*, vol. III. București: Ediția tipografiei „Neamului românesc”, 1909, p. 313.

⁵ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 109.

⁶ Virgolici Tudor., Op.Cit., pag. 55.

izbutită, pentru sondarea vieții interioară a personajelor, a tribulațiilor sufletești, pentru reliefaarea nuanțată a psihologiei iubirii și finețea explorării sensibilității feminine.

D. Bolintineanu întruchipează în Elena, femeia virtuților etice: „...o minune, o perfecțiune sub toate raporturile. Junie, frumusețe, spirit, creștere, sentimente delicate, toate le posedă în punctul cel mai înalt; în fine, era una dintre acele ființe rari, unice poate, ce Dumnezeu, din timp în timp, face să nască în unele societăți degenerare, ca și cum ar voi ca oamenii să-și aducă aminte că nu i-a părăsit”¹. Dar toate acestea sacrificate pe altarul unui om „fals, intrigant, șiret”, cu „o mare doză de răutate” – „o ingenioasă metaforă a istoriei unor bărbați cărora, prin interese oarecare, ei le sacrifică aceste dulci și inocente ființe”².

Ca eroină romantică, Elena trăiește cu involburare lăuntrică sentimentele sale, e încercată de melancolia și exaltarea neliniștilor eroilor romantici, meditănd solitară la spiritul acestora. Autorul pune aceste stări afective pe seama educației sale: „Educațiunea sa superioară, unită cu simțămintele cele mai nobile de abnegare, fuse cauza pierderii junei Elena. Ea primii, căci astfel voiau părinții săi, primii precum ar fi primit să meargă într-o mănăstire sau să moară, ca să facă plăcere părinților”³. Elena este încercată de tulburătoare frământări lăuntrice deoarece pendulează dramatic între două atitudini, între dragostea ei curată și între dorința greu stăpânită de a nu încălca normele conjugale, de a nu-și înșela bărbatul pe care, totuși, îl urăște, acesta fiind un „...bătrân rău crescut, fără spirit, fără învățătură, încărcat de defecte fizice și morale”⁴. Viața simțurilor, a căminului și a societății, cu încredere implicită în aceste valori, sunt singurele aspecte cultivate de Elena.

În prezentarea Elenei, Bolintineanu a știut să intuiască acele trăsături și atitudini care fac farmecul sensibilității ei feminine. Chiar și cuprinsă de suferință, ea păstrează toate atributele unei frumuseți depline, de parcă aceasta i-ar înveșmânta chipul cu grații nepământești: „Suferințele daseră frumuseții sale o grație cu totul rară, sufletul său se înnobilase și mai mult în aceste suferințe. În vocea sa, în expresiunile sale, în privirile sale, în mișcările sale era un parfum de melancolie, atât de suav, atât de ideal...”⁵. Chipul ei păstra aceeași perfecțiune pe care i-o dăruise natura la naștere, despre care Elescu avea să exclame: „Dar nu ați încetat a fi regina micilor și grațioșilor îngeri ce acum s-au făcut mari, de o sută de ori grațioși”⁶. Până și Caterina, prietena Elenei e încântată de această ființă: „Elena! Cât de frumoasă ești!”⁷, sunt aprecierile unei femei date de o

¹ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 115.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 115.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 115.

⁴ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 115.

⁵ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 116.

⁶ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 127.

⁷ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 135.

femeie și asta înseamnă mult. Elena nu apare ca o femeie ce-și pierde rațiunea sub dominația pasiunii. Dimpotrivă, adesea se autoanalizează cu luciditate, își dă seama că dragostea pentru Alexandru ar putea să o conducă la acte pe care nu ar dori să le săvârșească, încearcă, deși nu izbutește să-și reprime pornirile sufletești, firești. Elena crede sincer: „Aș fi fericit dacă ar pleca de aici mai curând, mâine îndată ce se poate”. Dar tot atât de sincer și explicabil se comportă în momentul următor, când află că Alexandru vrea să plece: „Elena deveni palidă. Simți un fior în tot corpul”. Elena e o îmbinare de exaltare și luciditate. Ea nu este subjucată pasiunii, pe care o trăiește totuși la o înaltă intensitate. Profilul ei moral e cucerit. Înăbușirea pasiunii nu e artificială, convențională, ci stă sub semnul virtuților etice. Ducându-l pe Alexandru în camera fiicei sale îl face să înțeleagă care sunt resorturile inimii ei: „– Vezi acest copil ce doarme? Este fata mea. Privește cât de frumoasă este! ... Dar această lume, ce va admira frumusețile sale, poate adăogi: „Ce păcat! Este fiica unei femei fără principe... a unei femei care a iubit un om ce nu era consorteale său. Iată cei va zice lumea, iată ce voiești ca să-i zică, și pretinzi că mă respecti!? ...”¹. Elena grație spiritului său natural de femeie, grație educației sale, grație încă inocenței și curățeniei sufletului său, printr-o rezervă demnă ce inspira stima și respectul, nu avea a se teme de a fi învinsă cu atâta înlesnire. Pe lângă toate darurile fizice cu care o înzestraseră natura, Elena posedea arta instrumentală și vocală. Prin muzică, ea se detașa de real, încerca senzații noi, astfel că „sufletul ie se arunca cu voluptate într-un torent de armonii ce o răpi într-o lumi de extaz”², „când termină cântecul, era îmbătăată de durere”³.

Spre deosebire de *Manoil*, conflictul acestui roman evoluează în crescendo. Sfârșitul dramatic al Elenei, de esență romantică, este totuși motivat, intervine ca o consecință a suferințelor sufletești, a mistuitoarei ei pasiuni lăuntrice.

Așa cum declară critica literară: „Elena, personaj de o puritate angelică, predică „virtutea absolută” în căsătorie, cu gesturi teatrale. Îndrăgostitului care își declară sentimentele, îi arată copila ei, care doarme și anticipează asupra opiniei; dacă, ea, mama ar greși, lumea va spune: „Este fiica unei femei fără principii”. Axată pe vibrație umanizantă, știe că va ceda, dar și că va muri; împartășindu-și iubirea, cunoaște predestinarea la moarte și se mângâie cu gândul că moartea o va găsi pacificată prin căință.”⁴

Elena posedă o judecată limpede, care analizează lucrurile și nu le urmează orbește: „A iubi este destul spre a face o crimă. A iubi este a se da. Dacă ocaziunea se așează între astea două, orice femeie trebuie să cază. De se întâmplă

¹ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 176.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 135.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 169.

⁴ Cioculescu S. , Streinu V., Vianu T., Op. Cit., p. 110.

astfel, acea femeie se înșală singură, înșală pe amantul ei: nu iubește”¹, sau cum avea să afirme mai târziu: „A iubi pentru o femeie măritată este dar de multe ori o virtute, și orice virtute implică ideea unui sacrificiu...”².

În zugrăvirea poveștii de dragoste dintre Elena și Alexandru, D. Bolintineanu a fost influențat, în mod evident, de romanul *Le Lys dans la Valee* al lui Balzac. De altfel asemănarea dintre Elena și doamna de Mortsauf e sugerată și prin aceea că eroina lui Bolintinea nu citește cu pasiune romanul lui Balzac, despre care Alexandru face o reflecție semnificativă: „Iată un roman ce arată mai bine decât toate operele filozofilor ce este o femeie. Elena a trebuit să-l citească; să-l simtă ... este o mare asemănare între aceste două suflete de femeie”³. Elena se atașează de Elescu, pentru că alături de el simți pentru prima dată ce este iubirea: „ea însăși niciodată nu iubise. Inima ei se deschise și amorul ei arzător se revărsa ca un torent ce, constrâns în sânul stâncilor, află până la sfârșit o ieșire”⁴.

Remarcabilă, în amândoua romanele, e schițarea unui sentiment nou în cadrul psihologiei iubirii: gelozia (prin care bărbatul se chinuiește torturând femeia iubită). Așa cum observă criticii literari, „ca și Balzac, D. Bolintineanu este un apărător al nucleului social, care este familia. Stilul lui e cursiv, cam vaporos și convențional în efuziunile sentimentale”⁵.

Același lucru, ca și la Alecsandri, atestăm în romanele lui D. Bolintineanu: tinerii înaintați iubesc femei din societatea înaltă, care îi înțeleg, iar femeile sunt nevoite a le accepta poziția „fără să se încline înaintea voinței unui părinte crud”.

Dinu Pilat scria: „În ceea ce privește personajele trebuie spus că acestea sunt concepute totdeauna convențional, simbolizând „binele” și „răul” într-un sens exclusiv. Deci schematism psihologic, la care se adaugă într-o accepțiune nu mai puțin naivă, concordanța aspectului fizic. În această tipologie structurată antinomic, lumea se împarte în victime și călăi”⁶.

N. Iorga analizează romanul Elena cu mai multă atenție simpatetică, evidențiindu-i însușirile proprii indubitabile: „În această nouă lucrare, cu mult mai întinsă decât cea dintâi, este nu „Manoil” firește, dar un „Manoil” care vine numai pe planul al doilea, după ființa armonică, luminoasă, cuminte a Elenei, femeie de casă, soție credincioasă până la o vreme celui mai grosolan și mai nevrednic dintre bărbați, femeie de lume, respectuoasă față de obiceiuri și tradiții, femeie de conștiință care, când jertfește cugetul ei veghetor, se închină morții, ce

¹ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 176.

² Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 211.

³ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 188.

⁴ Bolintineanu Dimitrie, Op. Cit., p. 189.

⁵ Coiculescu Ș., Streinu Vl., Vianu T., Op. Cit., p. 111.

⁶ Pilat Dinu., *Mozaic istorico-literar, ediția a II-a revăzută și adăugită*. București: Editura Eminescu, 1971, p. 133.

vine discret, poetic, gingaș ca în *Doamnele de Camelii* ale lui Al. Dumas – fiul, prin ușoara stingere, subțiere, idealizare a trupului, de boala plămânilor”¹. „Manoilul” de aici e altul, a crescut, s-a îndreptat, s-a deprins cu lumea și viața... nu-și face o plăcere să târască o femeie iubită până la fundul prăpastiei, pentru plăcerea diabolică de a o vedea murind.

N. Iorga consideră că cea mai interesantă parte a romanului e asigurată de elementele sociale introduse în substanța conflictului: „Dacă ar fi numai aceste două tipuri: eroul romantic cioplit puțin de viață și femeia ce se luptă cu ispita omului predestinat, romanul ar fi mai puțin legibil. Dar atâtea alte elemente se amestecă în el pentru a-l face în adevăr interesant”².

După opinia lui G. Ibrăileanu, cele două romane sunt revelatoare în ceea ce privește evoluția psihologiei feminine, prioritatea femeilor în emanciparea socială: „În amorurile din ele vedem acea simpatie între femeile din societatea înaltă și tinerii „duelgii” – că femeile s-au civilizat mai întâi decât bărbații, de aici această simpatie – lucru observat și la Alecsandri și mărturisit de I. Ghica. Alecsandri spune clar că femeile nu se mai împăcau cu bărbații lor, boieri vechi, de aici aventuri, divorțuri”³.

În concluzie, aş releva faptul că, sub imperiul tutelar al lui D. Bolintineanu, personajul Elena capătă contururi pronunțate. Ea este frumoasă, tânără, spirituală, cu o educație aleasă și aceasta nu-i permite a corupe o căsătorie, care s-a făcut contrar voinței ei, dar ea trăiește o viață reală, viața poetică diferă, acolo nimic nu obosește, nimic nu se vestejește. Anii și suferințele nu au nici o putere. Ea și-a asumat rolul de femeie-mamă, dar și femeie-amantă, dăruind totul „cupa fiind deșartă până la fund”.

¹ Iorga Nicolae., Op. Cit., p. 313.

² Iorga Nicolae., Op. Cit., p. 314-315.

³ Ibrăileanu Garabet., *Spiritul critic în cultura românească*. Vol I, Chișinău: Editura Litera, 1997, p. 127.

LES ADJECTIFS INVARIABLES

ADJECTIVELE INVARIABILE

Ecaterina MORARU,

lector univ.

Departamentul Limbi și Literaturi

Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Email: rebecalaura1960@gmail.com

Quelle que soit la chose qu'on veut dire, il n'y a qu'un mot pour l'exprimer, qu'un verbe pour l'animer et qu'un adjectif pour la qualifier.

Guy de Maupassant

Résumé. *La catégorie de l'adjectif est définie de façon sémantique comme « un mot que l'on joint à un nom pour exprimer une qualité de l'être ou de l'objet nommé ou pour introduire un nom dans le discours ». La première partie de cette définition concerne l'adjectif qualificatif proprement dit, que nous étudions dans cet article, alors que la fin vise explicitement les éléments déterminatifs. La plupart des grammaires récentes parlent maintenant, à leur sujet, de déterminants et non pas d'adjectifs, de sorte que la polysémie de ce mot est réduite d'autant.*

Cette distinction faite, il reste qu'une réflexion terminologique s'impose. Le terme de qualificatif semble inadapté puisqu'il peut laisser entendre que le terme ne traduit que des « qualités » : or une grande partie des adjectifs dits qualificatifs sont en fait des intensifs ou traduisent encore une foule de relations diverses. La définition selon laquelle les adjectifs qualificatifs indiquent une caractéristique du nom auquel ils se rapportent ne rend donc pas compte de l'ensemble des relations que l'adjectif est en mesure de traduire.

Mots clé: *La catégorie, réflexion, caractéristique, relation, les éléments, faire référence, conséquence, qualification, suggérer.*

UDC: 81'367.623=811.133.1

Ce nu am vrea să spunem, există doar un singur cuvânt pentru a ne exprima, un verb care să-l animeze și un adjectiv pentru a-l descrie.

Guy de Maupassant

Rezumat. *Categoria adjectivului este definită semantic ca "un cuvânt atașat la un nume pentru a exprima o calitate a ființei sau a obiectului numit sau pentru a introduce un nume în discurs". Prima parte a acestei definiții se referă la adjectivul de calificare propriu zis, pe care îl studiem în acest articol, în timp ce sfârșitul se referă în mod explicit la elementele determinante. Cele mai recente gramatici vorbesc acum despre determinatori, nu adjective, astfel încât polisemia acestui cuvânt este redusă în consecință.*

Această distincție făcută, rămâne că este necesară o reflecție terminologică. Termenul de calificativ pare a fi inadecvat, deoarece poate sugera că termenul se traduce numai în "calități": o mare parte din așa-numitele adjective de calificare sunt de fapt intense sau reflectă încă o serie de relații diferite. Definiția că adjectivele calificative indică o caracteristică a substantivului la care se referă nu reflectă așadar setul de relații pe care adjectivul este capabil să le traducă.

Cuvinte-cheie: *categorie, reflecție, caracteristică, relație, elemente, a face referință, consecință, calificare, a sugera.*

CZU: 81'367.623=811.133.1

Les adjectifs sont invariables quand ce sont des syntagmes adjectivaux : adjectif + adjectif subordonné, adjectif subordonné + adjectif, adjectif (+de) + nom, quand le syntagme est constitué d'un adjectif + et + un adjectif (ou nom employé adjectivement), on peut considérer qu'il s'agit, soit d'une seule indication, et on laisse les mots invariables, soit de deux indications distinctes, que l'on rapporte indépendamment qu nom, et les adjectifs varient.

Adjectifs de couleur

Les adjectifs de couleur sont invariables dans les cas suivants.

A) Quand ce sont des syntagmes adjectivaux : adjectif + adjectif subordonné, adjectif subordonné + adjectif, adjectif (+de) + nom.

*Des yeux **bleu clair**.*

*Le pavement est de carreaux **vert jaune**.*

*Une redingote **gros bleu**.*

*Des gants **jaune paille**.*

Quand le syntagme est constitué d'un adjectif + et + un adjectif (ou nom employé adjectivement), on peu considérer qu'il s'agit, soit d'une seule indication, et on laisse les mots invariables, soit de deux indications distinctes, que l'on rapporte indépendamment qu nom, et les adjectifs varient.

*Un de ces grands papillons **bleu et noir**.*

*Les gros bouquins **rouge et or**.*

*Les vaches **blanches et noires**.*

B) Quand ce sont des noms ou des syntagmes nominaux employés adjectivement.

*Longs filets **orange**.*

*Des rubans **cerise, jonquille, ocre**.*

*Des vestes **ventre de biche**.*

Adjectifs composés de deux adjectifs

Le premier élément est invariable :

- Quand il reçoit par la finale –o, une forme propre à la composition.

*Les populations **anglo-saxonnes**.*

- Quand l'adjectif composé est un dérivé d'un nom composé.

*La cour **grand-ducale**.*

*Les civilisations **extrême**-orientales.*

*Les théories **libre**-échangistes.*

- Quand le premier adjectif équivaut à un adverbe.

*Une fille **nouveau**-née.*

*Des personnes **haut** placées.*

*Des fillettes **court**-vêtues.*

Adjectifs employés adverbialement

Les adjectifs employés adverbialement avec un verbe restent invariables.

*Ces étoffes coûtent **cher**.*

*Ces personnes voient **clair**.*

De même : voler **bas**, sentir **bon**, marcher **droit**, chanter **faux**, parler **franc**, viser **juste** etc.

Adjectifs occasionnels

Les adjectifs occasionnels sont souvent laissés invariables.

- Adverbes employés adjectivement.

*Une femme **bien**, les gens **bien**.*

*Les portières **avant**.*

- Noms ou syntagmes nominaux employés adjectivement.

*La porte **sud**.*

*Des airs **bonhomme**.*

*Une voiture **bon marché**.*

*Des manières **bon enfant**.*

- Éléments de composition, comme extra, maxi, mini, super, ultra¹.

Cas particuliers

Demi et semi, placés devant un nom, sont invariables (ils sont suivis d'un trait d'union).

Une demi-heure.

Deux demi-douzaines.

Les semi-voyelles.

Demi placé après le nom, auquel il est joint par et, s'accorde en genre avec ce nom (mais il reste naturellement au singulier).

Deux heures eu demie.

Feu signifiant « défunt » varie s'il est entre un déterminant et un nom, dans les autres cas, il est invariable.

*La **feue** reine.*

*Toute votre **feue** famille.*

Fort ne varie pas dans l'expression se faire fort de.

*Elle se **faisait fort** de l'éclairer.*

*Ils se **fierent fort** de sauver l'honneur du roi.*

¹ Denis, D., Sancier-Chateau, A. *Grammaire du français*. Paris : Librairie générale française, 1997, pag 234-242.

Grand est invariable en genre dans certaines expressions anciennes, où il se trouve devant un nom féminin, auquel il est joint par un trait d'union.

Une grand-mère, la grand-messe, la grand-route, etc. Ce n'est pas grand-chose.

Les adjectifs angora, bémol, chic, express, intestat, kaki, mastoc, pop, rococo, rosat, snob sont généralement laissés invariables.

Chèvres angora. Les clients vraiment chic.

Ils sont morts intestat. Des musiciens pop¹.

L'adjectif se rapportant à un seul terme s'accorde avec celui-ci en genre et en nombre : avec le nom ou le pronom auxquels il sert d'épithète ; avec le sujet ou avec le complément d'objet direct auxquels il sert d'attribut.

Le plus souvent, c'est avec un nom ou un pronom que s'accorde l'adjectif.

*La terre **entière**.*

*Elle **seule** connaît l'endroit.*

*Ils sont **intelligents**.*

Quand l'adjectif suit un complément déterminatif, il faut prendre garde qu'il peut, selon le sens, se rapporter au complément ou au nom complété.

*Du poisson de mer **frais**.*

*Un groupe de soldats **italiens**.*

Lorsque l'adjectif se rapporte à un pronom, on constate que celui-ci ne porte pas toujours explicitement les marques de genre et de nombre. On doit alors chercher ces indications dans le contexte ou dans la réalité désignée.

*Les personnes qui sont **déliçates**.*

***Je suis grand ou grande** (selon que le locuteur est un homme ou une femme).*

Quand le sujet n'est pas exprimé, l'adjectif attribut s'accorde avec un nom ou un pronom qu'il faut chercher dans le contexte ou dans la situation.

Soyez contents ou contentes (selon que je m'adresse à des hommes [ou à des hommes et des femmes] ou à des femmes).

Soyez content ou contente (selon que je m'adresse à un homme ou à une femme).

Quand l'adjectif sert d'attribut à un infinitif ou à une proposition, il se met au genre et au nombre indifférenciés, c'est-à-dire au masculin singulier.

*Se tromper est **aisé**.*

*Je trouve **bon** que vous alliez la voir.*

Cas particuliers

Dans une proposition absolue constituée par un sujet et un adjectif attribut, l'adjectif reste invariable quand il précède, dans les cas suivants.

¹ Narjoux, C. *Le Grevisse de l'étudiant: Grammaire graduelle du français*. Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur, 2018, pag. 235-236

- Haut dans haut main : *Elles ont réussi haut la main.*
- Nu dans nu-tête, nu-pieds, parfois avec d'autres noms : *Ils se mirent à travailler nu-bras.*
- Plein précédant un déterminant suivi d'un nom : *Avoir de l'argent plein ses poches.*
- Sauf précédant un nom ou un syntagme nominal est senti comme une préposition : *J'ai tout perdu, sauf ma réputation.*

L'adjectif en rapport avec un nom de fraction suivi de son complément s'accorde souvent avec ce complément.

Une partie du linge est blanc.

Avoir l'air joue souvent le rôle d'une copule et signifie alors « paraître » ; l'adjectif qui suit s'accorde avec le sujet.

*Elles avaient l'air **malades**.*

Mais l'accord avec air est possible quand celui-ci signifie « aspect, mine » ; cela ne se produit que si le sujet est un nom animé (ou un équivalent).

*Leurs statues avaient l'air **féroce**.*

L'adjectif précédé de des plus, des moins, ainsi que le participe passé précédé de des mieux se mettent au pluriel parce que ces expressions équivalent à « parmi les plus », etc.

*Le cas est des plus **intéressants**.*

Possible est invariable quand il se rapporte à le plus, le moins servant de déterminants.

*Faites le moins d'erreurs **possible** (=le moins possible d'erreurs).*

Lasse est toujours au féminin singulier dans la locution figée de guerre lasse.

*De guerre **lasse**, il a consenti¹.*

L'adjectif se rapportant à plusieurs noms ou pronoms coordonnés se met au pluriel. Si les noms ou pronoms sont de même genre, l'adjectif prend ce genre. Si les noms ou pronoms sont de genres différents, l'adjectif prend le genre indifférencié, c'est-à-dire le masculin.

*Un livre et un cahier **neufs**.*

*Une jupe et une blouse **neuves**.*

Une qualité peut apparaître à un degré plus ou moins élevé :

Soit sans comparaison explicite, c'est le degré absolu.

Jeanne est un peu malade, assez malade, très malade.

Le haut degré (très malade) est souvent appelé superlatif absolu.

Soit avec une comparaison explicite, c'est le degré relatif ou comparatif, qui peut marquer l'égalité, l'infériorité, la supériorité.

Paul est aussi grand que Pierre.

Anne est moins malade que je ne le craignais.

¹ Ibidem, pag. 237-239.

Il est plus bête que méchant.

La comparaison peut se faire avec un ensemble d'êtres ou de choses ou, pour le même être ou la même chose, avec un ensemble de circonstances, c'est le superlatif relatif.

Jean est le moins grand de sa classe.

C'est à ce moment-là qu'elle a été le plus triste.

Le superlatif relatif a la même forme que le comparatif de supériorité ou d'infériorité. Il s'en distingue seulement par la présence de l'article défini : *Il est plus savant* → *Il est le plus savant*.

Lorsque le superlatif relatif précède le nom, il n'a pas de marque qui le distingue du comparatif : *C'est le plus beau film que j'aie vu* (l'article est celui qui détermine le nom). *Mon plus grand souhait*. Il n'y a pas de marque non plus dans : *Ce qu'il y a de plus beau*¹.

L'adjectif peut recevoir une marque de **genre** (masculin, féminin) : grand, grande.

L'adjectif peut recevoir une marque de **nombre** (singulier, pluriel) : grand-grands, grande-grandes².

L'adjectif peut être **simple** (formé d'un seul élément) ou **composé** (formé de plusieurs éléments).

nouveau, petit

grand ouvert, sourd-muet

L'adjectif peut être **dérivé** (formé à partir d'un nom ou d'un verbe).

(famille) *familial*

(démonter) *démontable*

L'adjectif verbal est un participe présent employé comme épithète ou attribut.

Des résultats brillants.

L'adjectif exprime une manière, une qualité qui appartient au nom auquel il se rapporte.

Une maison neuve.

La catégorie des adjectifs présente traditionnellement les adjectifs qualificatifs et les adjectifs non qualificatifs : possessifs, indéfinis, numéraux cardinaux et ordinaux³.

Les possessifs expriment l'appartenance, faisant référence à une personne grammaticale : mien, tien, sien, nôtre, vôtre, leur.

Ces idées sont les miennes.

Les indéfinis expriment l'imprécision : autre, certain, même, quelconque, tel.

¹ Ibidem, pag. 239, 220-221

² Tamine, J. *Introduction à la syntaxe*. [online] disponible sur
<http://www.persee.fr/web/revues/home/prescript/article/igram_02229838_1985_num_27_1_2_172> [21Avril 2015]

³ Noailly, M. *L'adjectif en français*. Paris : Ophrys, 1999, pag. 51

*C'est une **autre** chanson.*

Les numéraux cardinaux précisent le nombre : un, deux, trois,... vingt, cent.

*Les **trois** mois sont passés.*

Les numéraux ordinaux indiquent l'ordre, le rang : premier, second, dixième.

*La **deuxième** page.*

Les adjectifs indéfinis et les adjectifs numéraux cardinaux fonctionnent aussi comme déterminants.

*Parlons d'**autre** chose. **Trois** pages¹.*

L'adjectif possède, comme le nom, différents traits sémantiques.

[+humain]

joyeux, prudent, sérieux

[- humain]

chimique, fruitier, solaire

L'adjectif [+humain] accompagne normalement un nom [+humain].

Une grand-mère prudente.

[+animé]

jeune, rapide, rêveur

[- animé]

long, métallisé, vide

L'adjectif [+animé] accompagne normalement un nom [+animé].

Un cheval rapide.

[+abstrait]

austère, bon, merveilleux

[- abstrait] (concret)

argileux, blanc, rond

L'adjectif concret accompagne normalement un nom concret.

Un sol argileux².

Un seul adjectif épithète se rapporte au nom.

1. L'adjectif épithète suit d'habitude immédiatement le nom :

➤ Surtout quand l'adjectif est assez long : *Une loi **impopulaire**.*

➤ Quand il est de même longueur que le nom : *Un enfant **poli**. Un temps*

clair.

➤ Quand il s'agit d'un participe : *Des chansons **connues**. Une famille accueillante.*

➤ Quand il s'agit d'un adjectif qui indique une couleur ou une forme : *Un feu **rouge**. Une fumée **blanche**. Une table **carrée**. Une ligne **droite**.*

2. L'adjectif épithète précède le nom :

➤ Quand l'adjectif est plus court que le nom (c'est le cas des adjectifs fréquemment employés comme bon, grand, petit, vieux ...) : *Un **grand** appartement.*

➤ Quand l'adjectif sert à marquer une insistance : *Un **remarquable** discours.*

¹ Molinier, C. *Les adverbes de fréquence en français*. Lexique 1. Lille : Presses Universitaires de Lille, 1982, pag. 141

² Eluard, R. *Grammaire descriptive de la langue française*. Paris : Armand Colin, 2008, pag. 76

➤ Quand l’adjectif indique une appréciation subjective. *Un étrange procédé*¹.

Remarques

L’adjectif peut être séparé du nom dans le cas de l’épithète détachée :

Soit qu’il soit placé après le nom : *La dame arriva, souriante.*

Soit qu’il soit placé avant le nom : *Perdu, ne sachant où aller, le garçon ne bougeait plus.*

Selon d’anciens usages, l’adjectif peut parfois occuper une place inattendue aujourd’hui.

Une verte réprimande.

Louvain-la-Neuve.

C’est à Marnes-la-Coquette que Pasteur est décédé en 1895.

Certains adjectifs épithètes changent de sens selon qu’ils suivent ou qu’ils précèdent le nom auquel ils se rapportent.

Un bureau **ancien**

Un **ancien** bureau

Un type **brave**

Un **brave** type

Une audace **certaine**

Une **certaine** audace

Un homme **grand**

Un **grand** homme

Une fille **jeune**

Une **jeune** fille

Une femme **pauvre**

Une **pauvre** femme².

Plusieurs adjectives épithètes se rapportent au même nom.

Les adjectifs épithètes peuvent se répartir de chaque côté du nom (surtout si l’un des adjectifs précède habituellement le nom) : *Le vieux manteau noir. De grandes qualités intellectuelles. Une petite maison persue et paisible.*

Les adjectifs épithètes peuvent suivre le nom, en étant coordonnés ou juxtaposés (dans ce dernier cas, la construction semble parfois assez lourde) : *Une information utile et intéressante. Un homme libre, insouciant, inconnu. Un temps sombre, lourd et orageux.*

Les adjectifs épithètes peuvent précéder le nom, en étant coordonnés ou juxtaposés (surtout si l’un des adjectifs précède habituellement le nom) : *Le sombre et interminable labyrinthe. Une belle grande chambre*³.

Les degrés (de signification) indiquent, souvent en employant des adverbes, une intensité inférieure, égale ou supérieure, et l’intensité la moins grande, la plus grande ou l’intensité extrême.

Le positif

Il indique sans marque d’intensité ou de	<i>La maison est grande.</i>
--	------------------------------

¹ Arrive, M., Gadet, F. et Galmiche M. *La grammaire d’aujourd’hui*. Paris : Flammarion, 1986, pag. 66

² Pahlow, H., Fritsch, A., Garchery, L., Le Cloarec L. *Grammaire française: simple, claire et compacte*. Leipzig : Lingolia, 2015, pag. 145

³ Arrive, M. et Chevalier, J. C. *La grammaire*. Paris : Klincksieck, 1995, pag. 135

comparaison	
-------------	--

Le comparatif

Il indique, en comparant, un degré inférieur, égal ou supérieur.

On emploie un adverbe de degré + un adjectif + que.

Comparatif d'infériorité

Elle est moins grande que sa mère.

Comparatif d'égalité

Elle est aussi rouge qu'elle.

Comparatif de supériorité

Elle est plus rapide que lui.

Le superlatif

Il indique, sans comparer explicitement, le degré le moins grand, le plus grand ou le degré extrême. On emploie un déterminant + le comparatif pour signifier le degré le moins grand ou le plus grand ; des adverbes, des préfixes ou le suffixe *-issime* pour signifier le degré extrême.

-superlatif relatif d'infériorité

Elle est la moins grande.

-superlatif relatif de supériorité

Elle est la plus rapide.

-superlatif absolu

avec un adverbe : très, fort, bien ou extrêmement, infiniment, tout à fait, trop...

Il est très gentil.

Il est extrêmement poli.

avec un préfixe : archi-, extra-, super-, sur-...

Le spectacle est superchic.

Une décoration richissime¹.

avec le suffixe : -issime

L'adjectif s'accorde en genre et en nombre avec le nom ou le pronom qu'il accompagne.

Des moteurs puissants. Des turbines puissantes. Elles sont puissantes.

Dans un groupe formé d'un nom suivi d'un nom complément, l'adjectif s'accorde selon le sens.

Un paquet de journaux superflu. (superflu se rapporte à paquet)

Un paquet de journaux étrangers. (étrangers se rapporte à journaux)

Plusieurs adjectifs peuvent se rapporter à un même nom qui n'est pas répété : le nom est alors au pluriel et chaque adjectif au singulier.

Les usages juridique et littéraire. (= L'usage juridique et l'usage littéraire.)

Les deuxième et troisième degrés.

Les quinzième et seizième siècles.

Quand on ne répète pas le nom, mais l'article devant chaque adjectif au singulier, le nom est habituellement au singulier.

Le deuxième et troisième degré. (On peut aussi écrire : Le deuxième et troisième degrés.)

¹ Maingueneau, D. *Précis de Grammaire pour les Concours*. Paris : Dunod, 1994, p. 84

Le quinzième et seizième siècle. (On peut aussi écrire : Le quinzième et seizième siècles.)

S'agissant de catégories grammaticales, il est nécessaire de rendre transparente la notion d'« adjectif, partie du discours » et de placer la problématique au sein des activités psycho-langagières. Dans ce qui suit nous développerons quelques arguments sur les classifications que nous avons explorées et présenterons des exemples des ambiguïtés rencontrées aux niveaux grammatical, syntaxico-sémantique et sémantico-pragmatique. L'objectif est, d'abord, de parvenir à une intégration théorique (sémantique et pragmatique) de l'adjectif au sein de l'activité psycho-langagière, et, ensuite d'explorer les propriétés fonctionnelles et représentationnelles de cette unité lexicale.

En ce qui concerne l'activité de production langagière en situation sociale, nous pourrions avancer l'idée selon laquelle communiquer une connaissance par le moyen du langage c'est construire et transmettre une représentation discursive d'un micro-univers. Cette activité se caractérise par une dynamique de construction-reconstruction que le locuteur et l'interlocuteur déploient respectivement : cette activité complexe de construction-transmission-reconstruction, que est appelé « schématisation », permet de distinguer dans l'activité discursive et argumentative :

- la dénotation du réel où l'on caractérise la nature des objets du discours,
- l'expression formelle de l'agencement de ces objets, leur disposition dans le discours représentant le parcours et la cohérence du travail cognitif réalisé sur le discours, et
- l'enchaînement des échanges interlocutoires liés aux situation argumentatives¹.

Un nom et un adjectif simple

Formes	Exemples	Accord de l'adjectif
Adjectifs de couleur -auburn -châtain -acajou, carmin, cerise, grenat, kaki, marron, noisette, ocre, olive, orange, paille, vermillon, ...(des noms employés comme adjectifs)	Des maisons bleues Des murs blancs Des cheveux auburn Une chevelure châtain(e) Des foulards orange Des chemises kaki Des chemises roses	Accord en genre et en nombre Invariable Invariable (peut s'accorder) Invariables Accord en genre et en nombre
Feu (=défunt)	Feu mes tantes	Invariable s'il est placé

¹ Chai-Song, H. *Le français moderne*. 1975, p. 177

		devant le déterminant et le nom
	Mes feues tantes	Accord en genre et en nombre s'il est placé entre le déterminant et le nom
	Des grands-mères (des grand-mères) Des grands-routes (des grand-routes)	Invariable en genre (et traditionnellement en nombre) dans les noms féminins composés avec trait d'union ; aujourd'hui, il prend souvent la marque du pluriel
	Des familles grand-ducales	Invariable (souvent) dans grand-ducal
	Des grands-parents	Accord en genre et en nombre dans les autres cas
Demi, mi, semi	La mi-juillet Des semi-remorques Une demi-heure Des demi-finales à demi-mot	Invariables devant un nom Remarques : 1. Dans des hommes à demi morts, une armoire à demi remplie, etc. ; à demi est une locution adverbiale suivie d'un adjectif. 2. Dans des volets mi-clos, des machines semi-automatiques, mi, semi, etc. ; sont employés comme adverbes devant un adjectif.
Nu	Aller nu-pieds	Invariable dans les noms composés avec nu, désignant les parties du corps et précédant le nom
	Un nu-propriétaire, des nus-propriétaires Une nue propriété	Accord en genre et en nombre dans les autres cas

Plein	Les pleins pouvoirs Les poches pleines d'argent	Accord en genre et en nombre s'il est placé après le déterminant
	En avoir plein les poches	Invariable s'il est placé devant le déterminant et le nom (plein sert alors de préposition)
Possible	Le plus de points possible	Invariable s'il est précédé de le plus, le moins
	Tous les points possibles	Accord en genre et en nombre dans les autres cas
Carré, cube (employés comme adjectifs avec le nom mètre)	Dix mètres carrés Vingt mètres cubes	Accord en genre et en nombre
Angora, chic, échec et mat, intestat, rococo, sélect, snob, standard, tabou	Des types snob Des sujets tabou(s)	Invariables (le plus souvent)
Des mieux, des moins, des plus + adjectif	Cette danse est des plus jolies.	Au pluriel et accord en genre avec le nom
Adjectifs employés comme adverbes	Haut les mains ! Ces fleurs sentent bon ! Elles voient clair.	Invariables ¹

Un nom et un adjectif composé

Formes	Exemples	Accord de l'adjectif
Adjectifs de couleur -adjectif + adjectif	Des tentures bleu clair Des teintes blanc cassé	Invariable
-adjectif + nom	Des robes rouge cerise Des tapis vert bouteille	Invariable
-adjectif + préposition + nom	Des vestes jaune de miel Des salons bleu de mer	invariable
-adjectif + et + adjectif	La collection vert et blanc Des tapisseries vertes et blanches	Invariable ou non (selon le sens)
Adjectif + adjectif	Des filles sourdes-	Accord en genre et en

¹ Landais, N. *Grammaire française*. Édition de Boeck Université, pag. 201

	muettes Des fenêtres grandes ouvertes	nombre Remarque : bon, frais, grand, large ne sont pas suivis d'un trait d'union
Adjectif en -i ou en -o + adjectif	Des histoires tragi- comiques Des villes gallo- romaines	Les éléments terminés par -i ou par -o, précédant le nom, ne prennent pas les marques du genre et de nombre
Adverbe ou préposition + adjectif	Des gens bien-pensants Des paroles sous- entendues	Accord en genre et en nombre seulement pour l'adjectif Remarque : dans tout- puissant, tout (adverbe) ne varie qu'au féminin. Des directeurs tout- puissants Des sociétés toutes- puissantes
Nouveau, premier, dernier + adjectif	Les spectateurs premiers arrivés Les élèves nouveaux venus	Accord en genre et en nombre pour les deux adjectifs

Plusieurs noms et un ou plusieurs adjectifs

L'adjectif se rapportant à plusieurs noms coordonnés se met au pluriel ; il s'accorde en genre si ces noms sont de même genre, mais il se met au masculin si ces noms sont de genres différents (le nom masculin est généralement plus près de l'adjectif).

Une mécanique et une turbine puissantes.

Une mécanique et un moteur puissants.

L'adjectif peut n'accompagner que le dernier des noms coordonnés : il s'accorde alors en genre et en nombre avec lui celui-ci.

Une mécanique et une turbine puissante.

Le père et le fils muet.

Formes	Exemples	Accord de l'adjectif
Noms coordonnés par et	Une revue et un livre nouveaux	Accord en genre et nombre avec l'ensemble des noms

	Deux pièces et une salle commune	Accord en genre et en nombre avec le dernier nom : l'adjectif peut n'accompagner que le dernier des noms coordonnés
Noms coordonnés par ou	Une émission ou un film intéressants	Accord en genre et en nombre avec l'ensemble des noms (habituellement)
	La mère ou la soeur cadette	Accord en genre et en nombre avec le dernier nom : l'adjectif peut n'accompagner que le dernier des noms coordonnés
Noms coordonnés par ainsi que, avec, comme, ...	Une jupe ainsi qu'une veste légères	Accord en genre et en nombre avec l'ensemble des noms (on additionne les éléments)
	Jean, comme sa soeur, attentif aux détails	Accord en genre et en nombre avec le premier nom (on n'additionne pas les éléments ; ici, on les compare)
Noms juxtaposés : synonymes, en gradation ou résumés par un mot	Le problème, la difficulté antérieure	Accord en genre et en nombre avec le dernier nom ¹

Comme conclusion, il est à mentionner que je me suis efforcé de tenir compte plus systématiquement des niveaux et des registres.

Certains de ces adjectifs invariables montrent que la langue écrite non littéraire aura une place accrue, ce à quoi contribuent aussi un musicien comme Berlioz, un peintre comme Cézanne...

La tâche n'est jamais finie, celle-ci ne fait pas exception : on est conscient qu'on a beaucoup d'exemples encore pour d'autres pages...

¹ Goes, J. *L'adjectif. Entre nom et verbe*. Edition Duculot, 1999, pag. 23.

TEACHING READING WITH WEB 2.0 TOOLS

PREDAREA CITITULUI CU AJUTORUL INSTRUMENTELOR WEB 2.0

Alina PINTILII,

dr., conf. univ. inter.

Departamentul Limbi și Literaturi

Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Email: rewola66@yahoo.com

Abstract. *Due to the increasing digitisation and rapid development of Web 2.0 technologies in recent years, new opportunities have become available to support the teaching and learning process. Although initially many teachers were reluctant to use computers and Internet applications in their classrooms for various reasons, nowadays they have a more positive opinion on the implementation of information and communications technology in education. The shift in attitude is the result of the fact that teachers' experience of incorporating ICT in their curricula and numerous experimental studies in the field have proved the effectiveness of these tools in enhancing teaching and learning.*

The present article is also intended to demonstrate that ICT is helpful in education, but it restricts its focus to the potential of Web 2.0 technologies for the development of reading skills. It reviews six Web 2.0 resources, highlighting their main features and showing how they can improve EFL students' reading. The article indicates that even the online applications that are not primarily targeted on reading can be useful in raising the level of learners' comprehension of written English. Nonetheless, the major finding to emerge from this study is that Web 2.0 tools are quite valuable in the process of teaching and learning reading, as, being oriented to both teachers and students, they are doubly beneficial.

Keywords: teaching, reading skill, Web 2.0 tool, EFL student, language learning.

UDC: 378.1:004=811.111

Rezumat. *Datorită creșterii digitalizării și a dezvoltării rapide a tehnologiilor Web 2.0 în ultimii ani, noi oportunități se deschid în fața profesorilor în ceea ce privește procesul de predare-învățare. Cu toate că inițial mulți profesori erau reticenți în utilizarea calculatorului și a aplicațiilor Internet la orele lor din diverse motive, în prezent, ei au o atitudine mai pozitivă referitor la implementarea tehnologiei informației și a comunicațiilor în educație. Schimbul de atitudine este rezultatul faptului că experiența profesorilor de a incorpora TIC în curriculumurile lor și numeroasele studii experimentale în domeniul respectiv au dovedit efectivitatea acestor instrumente în îmbunătățirea predării și învățării.*

Articolul dat de asemenea intenționează să demonstreze că TIC este util în educație, dar se concentrează numai pe cercetarea potențialului tehnologiilor Web 2.0

în dezvoltarea deprinderilor de citire. Șase resurse Web 2.0 sunt trecute în revistă, evidențiindu-se caracteristicile lor principale și arătându-se cum ele pot ameliora cititul la studenții care învață limba engleză ca limbă străină. Articolul indică că aplicațiile online care nu sunt direcționate în principal pe citit pot fi și ele folosite pentru ridicarea nivelului de înțelegere a englezei scrise al celor care învață. Cu toate acestea, constatarea majoră reieșită în urma studiului efectuat este că instrumentele Web 2.0 sunt foarte valoroase pentru procesul de predare și învățare a cititului, deoarece, fiind orientate atât spre profesori, cât și spre elevi/studenți, beneficiul lor este dublu.

Cuvinte cheie: *predare, învățare, competența de a citi, instrument Web 2.0, student/elev care învață limba engleză ca limbă străină.*

CZU: 378.1:004=811.111

Around the turn of the twenty-first century, teachers' opinions about the implementation of information and communications technology in the process of teaching and learning English were divided. According to a study carried out in England, only a little over half of teachers had an optimistic attitude towards ICT and considered it empowering and useful in education, while the rest had certain reservations. Some teachers were fearful, finding computers to be confusing and regarding them as an alienating 'other'. The others were ambivalent towards the integration of ICT in their curricula. Although teachers from this group recognised that new technology is valuable for students, particularly for the ones with special needs, they had some reservations about computers due to the dangers they may pose to children, as, for instance, the loss of social skills. Whether they welcomed digital tools in education or not, all the interviewed teachers identified many problems concerning its use. Researching this issue, Andrew Goodwin explains that the above-mentioned objections are rooted in the lack of "real experience and [in] no considered evidence"¹.

The time has passed and wide experience of using ICT in teaching English has been gradually gained. In the last decades, as a result of increasing globalization and digitisation, teachers of English have had the possibility to incorporate digital forms of communication and information transmission in their classrooms. Thus, they acquired their own practical knowledge and evidence of the value of ICT², becoming more confident and less fearful about it. Moreover, it turned out that computer-based teaching methods are more effective and beneficial than traditional ones and, nowadays, no teaching and learning process can be imagined without the assistance of computers. Along these lines, the general issue concerning ICT is now not "whether computers [are] viable in language learning and teaching [as it was] in 1980s" or "why to integrate

¹ Goodwin, A. "A Bringer of New Things': An English Teacher in the Computer Age?'. in *English in the Digital Age: Information and Communications Technology (ICT) and the Teaching of English*. ed. by Goodwin, A. London and New York: Cassell, 1-21, 2000, p.8.

² Ibidem, p. 8.

computers into language classes [as it was] in 1990s, [but] how to implement them in language teaching”¹.

The evidence from practice gained so far points to the wide range of interactive methods of using digital tools to improve all language skills, including reading. Due to the incorporation of ICT in the English classroom, reading is no longer considered a passive skill. Instead, “it is now considered a process in which the reader utilizes many strategies and skills as well as cross-cultural knowledge to decode the written input and understand the meaning of the text appropriately and fluently”².

Technical innovation has a great impact on reading. Betty D. Roe and Sandy H. Smith state that “[c]onnections to the Internet can allow students to access background information for many topics” and that “[h]aving laptop computers with wireless Internet access can result in increased student engagement and help students improve reading on the printed page and the computer screen”³. Indeed, Internet is valuable in the field of teaching reading for the great amount of information it offers, but the students’ involvement in online reading increases due to some other factors as well. For instance, “hotspots in websites tempt [students] with different colours and the lure of something more interesting, so that [they] no longer have to persevere with a dry or irrelevant page. [Moreover, s]earching through text on-screen, which uses skills closely related to scanning and skim reading, is made easier and more effective through the use of a mouse to scroll through pages, and by search facilities provided by software and browsers”⁴. As indicated in this quotation, the efficacy of networked reading lies in a balanced combination of the new and the old. In other words, modern modes of reading are not completely different from the traditional ones. The former deal with the same reading techniques than the latter. At the same time, reading on screen requires a more extensive use of skimming and scanning strategies, as “79% of Web users were found to be using these skills rather than reading word for word”⁵. Hence, teachers of English should take into account both the similarities and the differences between online and print text

¹ Information Resources Management Association (ed.) *Computer-Assisted Language Learning: Concepts, Methodologies, Tools, and Applications*. Hershey PA: IGI Global, 2019, p. 1731

² Rahimi, M. *Handbook of Research on Individual Differences in Computer-Assisted Language Learning*. Hershey PA: IGI Global, 2015, p. 449.

³ Roe, B. D., and Smith, S. H. *Teaching Reading in Today's Elementary Schools*. 11th edn. Belmont, CA: Wadsworth, 2012, p. 56.

⁴ O'Donoghue, J. 'To Cope, to Contribute, to Control'. in *English in the Digital Age: Information and Communications Technology (ICT) and the Teaching of English*. ed. by Goodwin, A. London and New York: Cassell, 69-86, 2000, p. 73.

⁵ Loucky, J. P. 'Improving Online Readability in a Web 2.0 Context'. in *Handbook of Research on Web 2.0 and Second Language Learning*. ed. by Michael, T. Hershey PA and London: IGI Global, 385-410, 2009, p. 392.

reading in order to employ Internet resources most effectively.

The present article focuses on the great variety of online methods for developing and training students' reading competencies, aiming at describing some of the most valuable and fruitful digital applications supported by Web 2.0 technologies. According to Oxford Living Dictionaries, Web 2.0 is “[t]he second stage of development of the Internet, characterized especially by the change from static web pages to dynamic or user-generated content and the growth of social media”¹. From the definition, it is clear that this generation of World Wide Web is more interactive than the previous one. Stephens Downes describes Web 2.0 as “a platform, in which content [is] created, shared, remixed, repurposed, and passed along [and which allows people to have] a conversation, with a vocabulary consisting not just of words but of images, video, multimedia and whatever they could get their hands on”². Giving students the opportunity “to create, edit, manipulate, and collaborate online”³, Web 2.0 tools can be successfully implemented in the process of teaching English, making reading a more engaging and “not such an isolating experience as reading a book, which can create a barrier between reader and text, and others”⁴.

In the subsequent paragraphs, attention will be restricted to the following Web 2.0 applications: blogs, wikis, Google Docs, Goodreads, Newsela, and Actively Learn.

Before discussing the potential of these Web 2.0 technologies for the development of reading comprehension, it is worth defining them. A blog is a personal web page or website used for regular sharing of one's own ideas or opinions and written in a conversational, informal manner. A wiki is a digital genre similar to blogging that allows, however, the adding or changing of content, which leads to a higher degree of interaction and collaboration⁵. Both blogs and wikis are valuable for language learners because “[t]hey operate in ways that can help both teachers and students discover how the latter's ideas grow and improve over shorter or longer periods of time”⁶. Furthermore, they engage students in

¹ Oxford Dictionaries. *English Oxford Living Dictionaries*. Oxford University Press [online] available from <<https://en.oxforddictionaries.com>> [4 April 2019].

² Downes, S. ‘E-learning 2.0’. *eLearn Magazine* 10, October, 2005. New York: ACM.

³ Handsfield et al. “Becoming Critical Consumers and Producers of Texts: Teaching Literacy with Web 1.0 and 2.0”. *The Reading Teacher* 63(1), 2009, p. 40.

⁴ O'Donoghue, J. ‘To Cope, to Contribute, to Control’. in *English in the Digital Age: Information and Communications Technology (ICT) and the Teaching of English*. ed. by Goodwin, A. London and New York: Cassell, 69-86, 2000, p. 73.

⁵ Obel-Omia, C. ‘Developing Digital Literacy: Preparing Next-Generation Elementary Education Literacy Teachers’. in *Advancing Next-Generation Teacher Education through Digital Tools and Applications*. ed. by Grasseti, M. and Brookby, S. Hershey PA: IGI Global, 103-118, 2017, p. 110; Oxford Dictionaries. *English Oxford Living Dictionaries*. Oxford University Press [online] available from <<https://en.oxforddictionaries.com>> [4 April 2019].

⁶ Alharbi, M. ‘Effects of Blackboard's Discussion Boards, Blogs and Wikis on Effective

interactive activities with other students and teachers, thus creating favourable conditions for the extension of the learning process beyond the stipulated instruction time¹.

Although blogs and wikis are first and foremost regarded as good strategies for enhancing writing skills, their incorporation in the English classroom will also strengthen the students' reading competencies. Recently, many studies have been conducted to prove Godwin-Jones's assertion that blogs "represent both a reading and a writing activity"² and to assess the impact of blogging and wikis on the two language skills mentioned above. For instance, the experimental research carried out by Majed Alharbi, which comprised of 60 EFL college students as participants, demonstrates that blogs and wikis, as well as other computer-mediated communication applications, "helped induce learners' self-expression and extensive reading in English on the Internet", which "further engaged them in reading and writing for real purposes, and for real audiences"³. Accordingly, the investigated tools do not only contribute to the improvement of the students' reading and writing performance, but also "help EFL learners to get engaged in real life reading and writing situations where the focus shifts from accuracy to fluency, and from fluency to accuracy in an interactive fashion"⁴.

One more experimental study was undertaken some years ago with the main purpose of finding out which of the two social software under focus, blogs and wikis, can assist EFL students in the development of their written comprehension of English. The research demonstrated that both technologies have positive effects on learners' reading success, as, being networked tools, they motivate students to read more extensively, make inference and respond to text. Nonetheless, wikis turned out to be more effective in enhancing EFL students' reading comprehension⁵.

Concomitantly with this study, another experimental research was carried out by Casey VanEpps, who sought to ascertain whether blogging can be used to reinforce reading comprehension skills. Giving four students access to a blog during a four-week guided reading instruction, VanEpps noticed through

Integration and Development of Literacy Skills in EFL Students'. *English Language Teaching* 8(6), 111-132, 2015, p. 112.

¹ Ibidem, p. 112.

² Godwin-Jones, R. 'Tag Clouds in the Blogosphere: Electronic Literacy and Social Networking'. *Language, Learning & Technology* 10(2), 8-15, 2006, p. 10.

³ Alharbi, M. 'Effects of Blackboard's Discussion Boards, Blogs and Wikis on Effective Integration and Development of Literacy Skills in EFL Students'. *English Language Teaching* 8(6), 111-132, 2015, p. 122.

⁴ Ibidem, p. 123.

⁵ Behjat, F., Bagheri, M.S., & Yamini, M. 'Web 2.0-Assisted Language Learning: Using Technology to Enhance Reading Comprehension'. *International Journal of Social Sciences and Education* 2(1), 247-258, 2012, p. 247-258.

observation, questionnaires and student work samples that the use of the blog strengthened reading competencies of the participants. The aspects that improved the most were the learners' text-based answers and summaries. The change in the students' achievements in the field of reading literacy was mainly brought about by the realization of the fact that the postings were visible to a global audience, which motivated the students to do their assignments more carefully and accurately¹.

In accordance to the studies discussed above and the others alike, both blogs and wikis can be unreservedly implemented in the process of teaching reading, as, although they are not conceived as primarily reading-oriented tools, they are highly helpful and beneficial in reading instruction.

Another Internet application typically associated with writing that can support reading is Google Docs. Google Docs is a free alternative to Microsoft Word which allows the creation, edition and online storage of documents and spreadsheets². Since a Google document can easily be shared with a group of learners, it gives them the possibility to “work together to identify and define unknown words, research events, or people mentioned in the text, and post questions and comments”³. By means of a Google document, students may get actively involved with a text, which they are allowed to annotate and highlight at the word level and at the sentence level⁴. The Web-based program reviewed in the present paragraph provides various tools for enhancing reading comprehension, as, for example, the ‘Define’ or ‘Research’ tools that can be used to clarify the meaning of the new vocabulary and to find out more about the concepts, events or people from the text⁵. Also, it “has text-to-speech tools that support students with decoding and fluency difficulties”⁶. Furthermore, a great advantage of Google Docs consists in the fact that there are many ways in which students can carry out the assignments: individually or collectively, synchronously in the classroom or asynchronously at home, thus becoming active, flexible readers⁷.

¹ VanEpps, C. *Blogging as a Strategy to Support Reading Comprehension Skills*. Education Masters. Paper 240. Rochester, NY: Fisher Digital Publications, 2012, p. 2, 37-41.

² Sieber, T. *What is Google Docs and How to Use It*. [online] available from <<https://www.makeuseof.com/tag/google-docs-faq/>>, 2018.

³ Tucker, C. R. *Creatively Teach the Common Core Literacy Standards With Technology: Grades 6-12*. Singapore: Corwin, 2016, p. 53.

⁴ Ibidem, p. 53-54; Huynh, T. *Using Google Docs to Teach Reading Instruction*. [online] available from <<https://www.empoweringells.com/tech-and-reading-instruction/>>, 2017.

⁵ Tucker, C. R. *Creatively Teach the Common Core Literacy Standards With Technology: Grades 6-12*. Singapore: Corwin, 2016, p. 55.

⁶ Csillag, J. *5 Google Tools to Support All Levels of Reading*. [online] available from <<https://www.emergingedtech.com/2016/04/5-google-tools-to-support-all-levels-of-reading/>>, 2016.

⁷ Tucker, C. R. *Creatively Teach the Common Core Literacy Standards With Technology: Grades 6-12*. Singapore: Corwin, 2016, p. 53-54, 57; Csillag, J. *5 Google Tools to Support All Levels of*

In what follows, the article will focus on three other online software: Goodreads, Newsela and Actively Learn. In contrast to the applications previously discussed, these ones are targeted on reading as the prime skill they seek to improve. Goodreads is a social network “devoted to readers exchanging book recommendations and reviews [which] offers a space for development of a reader community”¹. It is very interactive, as the students have the possibility to create a group of friends and to invite their teacher and classmates to review the books they have read and to mention what book(s) they want to read. The two aforementioned categories of books, as well as currently-reading books, are arranged on virtual shelves. Moreover, “[t]he site offers recommendations based on a user’s ratings of books he/she has read”, which, along with the favourable reviews shared in the group, encourage students to read the recommended books and to enrich their reading experience². The students are allowed to comment on the posted reviews, their critical and collaborative thinking being thus enhanced³. Teachers can also set private groups, as an extension for the classroom discussion, and supply learners with additional information for a certain book. Having these general characteristics, Goodreads is an engaging and motivating site chiefly aimed at advanced EFL readers, which within closed groups provides “a great place for students to learn how to interact professionally online in a safe environment”⁴.

Newsela is a freemium reading comprehension platform, which provides over six hundred articles teachers can use at their English lessons. Newsela’s library holds various types of articles, such as current events and opinion pieces, which are in the News category, and primary sources, topic overviews, biographies, famous speeches, etc., which belong to the Library category. In addition, the articles deal with a wide range of topics, as, for instance, English, science, social studies, math, arts, culture. Besides the huge breadth of content, there is one more outstanding, and probably the most significant, feature of Newsela texts: they are adapted for five reading levels. Original articles belong to the MAX reading level⁵. The other four levels, from the least simple to the

Reading. [online] available from <<https://www.emergingedtech.com/2016/04/5-google-tools-to-support-all-levels-of-reading/>>, 2016.

¹ Obel-Omia, C. ‘Developing Digital Literacy: Preparing Next-Generation Elementary Education Literacy Teachers’. in *Advancing Next-Generation Teacher Education through Digital Tools and Applications*. ed. by Grasseti, M. and Brookby, S. Hershey PA: IGI Global, 103-118, 2017, p. 112.

² Ibidem, p. 112.

³ *Goodreads as a Web 2.0 tool*. [online] available from <<https://www.youtube.com/watch?v=BKGeCqYuQ14>>, 2013.

⁴ Goodreads. *6 Tips for Teachers to Use Goodreads in the Classroom*. [online] available from <<https://www.goodreads.com/blog/show/996-6-tips-for-teachers-to-use-goodreads-in-the-classroom>>, 2017.

⁵ Newsela. *Types of Articles*. [online] available from <<https://support.newsela.com/hc/en-us/articles/360007848591-Types-of-Articles>>.

simpler, contain simplified versions of original texts, intended to “meet the readability standards for children at multiple grade levels”¹ and allow teachers to offer students the written materials that exactly correspond to their reading levels. Furthermore, all articles are accompanied by diverse activities, such as standards-aligned quizzes, writing prompts, lesson sparks, and many others.

Although Newsela was founded less than seven years ago, its effectiveness for enhancing reading literacy has already been proved. Studies show that this news website increases reading gains for learners of a large variety of demographic subgroups. On the one hand, Newsela gives students a personalized reading experience through its highly engaging contents, “supporting [them] as they develop both their close reading and critical thinking skills”². On the other hand, it “bridges curriculum to the real world”, as the available articles are related to all the aspects of contemporary life³.

Another freemium online reading platform founded in 2012 is Actively Learn. It is a flexible digital tool aimed at supporting both teachers and students through a rich and diverse catalogue of articles and videos. Similar to Newsela, Actively Learn provides many non-fiction texts of various types that tackle multiple topics and focuses on encouraging students to read in depth and think critically, as well as on actively engaging them in reading in order to accelerate their achievement⁴. The differences between these two Web 2.0 technologies lie in the fact that in Actively Learn:

- a) certain articles are accompanied by videos;
- b) questions are embedded in the text, that is, “they break the flow of the text and prevent a student from going on until the question is answered”⁵;
- c) learners have numerous reading aids available to them: they have the possibility to hear the portion of the text they select, to find out its translation or to look up the meaning of the selected word in the dictionary of the site⁶;
- d) teachers are allowed to edit the pre-created assignments and to add their own notes, questions or media into a text or a video;
- e) teachers can upload their own written materials (a PDF, Google doc

¹ Saggion, H. *Automatic Text Simplification*. Toronto: Morgan & Claypool, 2017, p. 85.

² Tucker, C. R. *Creatively Teach the Common Core Literacy Standards With Technology: Grades 6-12*. Singapore: Corwin, 2016, p. 37.

³ Newsela. *Newsela Essentials: Teacher's Edition*. [online] available from <<https://videos.newsela.com/watch/DcD9SWSCvjRL6VwpWK4MhD?aliId=eyJpIjoiQTeyJpIjoiQTdOQUZGTHEzZXRGbWtDc2bUpUQmdoMmVXQnlDVXFVRWFqWG1BPB0ifQ%253D%253D>>.

⁴ Actively Learn. *A flexible platform to support students and teachers*. [online] available from <<https://www.activelylearn.com/solution>>, 2019.

⁵ Schoch, K. *Actively Learn*. [online] available from <<https://techtoolsforassessment.pbworks.com/w/page/93608840/Actively%20Learn>>, 2017.

⁶ Actively Learn. *Student reading aids*. [online] available from <<https://help.activelylearn.com/hc/en-us/articles/115000816414-Student-reading-aids>>.

or web article), etc.¹

Described this way, Actively Learn is a valuable tool in the process of teaching and learning reading, because it serves as a good, flexible resource that teachers can use to improve the students' comprehension of written English by allowing them "to work at their own pace while staying engaged throughout their work"².

To conclude, all the above-mentioned Web 2.0 resources have a considerable potential for the development of reading skills. If used appropriately, they can motivate students to read in depth, enhance their critical and collaborative thinking and connect them to the real world. Due to these benefits, the adaptation of online tools to the curriculum and their incorporation in the English classroom greatly facilitate teaching reading. Thus, the implementation of Internet applications in the process of teaching and learning reading is doubly beneficial, as they are both teacher- and student-oriented.

¹ Actively Learn. *A flexible platform to support students and teachers*. [online] available from <<https://www.activelylearn.com/solution>>, 2019.

² Fesler, H., and Lukenich, M. *Reading and Writing in the 21st Century*. [online] available from <<https://sites.google.com/site/readingandwritingtakeaways/free-tech-tools-for-classroom-teachers/literacy-tools>>, 2016.

WEB 2.0 TOOLS IN TEACHING SPEAKING

INSTRUMENTE WEB 2.0 ÎN PREDAREA VORBIRII

Irina PUȘNEI,

dr., conf. univ. inter.

Departamentul Limbi și Literaturi

Facultatea de Științe Umaniste și Pedagogice

Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul

Email: irina.pushney@gmail.com

Abstract. *The education of the XXIst century poses new challenges, raises standards and removes cross-cultural boundaries. Globalization and the increasing accessibility to information technology and internet set new demands on the teaching and learning processes. The XXIst century teachers are expected to keep pace with the preconditions of time and students are engaged in tasks which require educational equipment and digital skills. These prerequisites resulted into a tendency known as Computer Assisted Language Learning (CALL)¹. As far as the computer assisted foreign language instruction is concerned, it is worthwhile to note that digital tools can be of great help in language skill development. Considering all the CALL authored tools is not the aim of this paper, it will focus mainly on those applicable to the speaking skill development since it is crucial in communication.*

Keywords: CALL, Web 2.0 tools, speaking, fluency, task-based learning, etc.

UDC: 004:378.1=811.111

Rezumat. *Educația secolului XXI creează noi provocări, ridică standarde și reduce frontiere interculturale. Globalizarea și accesul la tehnologiile informaționale și la internet generează noi cerințe privind procesele de predare și învățare. Cadrele didactice din secolul al XXI-lea trebuie să țină pasul cu condițiile prealabile ale timpului, iar elevii sunt implicați în activități și însărcinări care solicită tehnologii educaționale și abilități digitale. Aceste cerințe preliminare au rezultat în concepția de învățare a limbilor străine asistate de calculator (CALL). În ceea ce privește studierea limbilor asistată de calculator, este de remarcat faptul că instrumentele digitale pot fi de mare ajutor în dezvoltarea abilităților lingvistice. Necâtând la diversitatea instrumentelor Web 2.0 în predarea- învățarea- evaluarea a limbilor străine, în articolul de față vor fi examinate doar acele aplicabile dezvoltării abilităților de vorbire care sunt esențiale în dezvoltarea abilităților de comunicare.*

Cuvinte-cheie: CALL, instrumente Web 2.0, abilități de vorbire, fluentă,

¹ Stockwell, G. (2012) Computer-Assisted Language Learning: Diversity in Research and Practice, Cambridge University Press
<https://books.google.md/books?id=yQAo0iuNho0C&printsec=frontcover&dq=computer+assist+ed+language+learning&hl=ro-MD&sa=X&ved=0ahUKEwiBkfzzKzhAhXZ8qYKHdXiBq4Q6AEIJTAA#v=onepage&q=computer%20assisted%20language%20learning&f=false>

învățare bazată pe sacini de lucru, etc.

CZU: 004:378.1=811.111

Some Considerations on Computer Assisted Language Learning (CALL)

In broad terms, CALL practitioners refer to it as a system allowing to design and run course management systems on educational platforms which include, retain, and save technology enhanced courses to create blended learning environments by means of distance learning content. Scholars agree on the benefits of web 2.0 tools and at the same time warn the students against the difficulties they can run across. The benefits, however, outnumber the inconveniences since CALL provides good ground for independent leaning and student's autonomy enhancement. What is more, it can be applicable to reinforce content-based and project based learning by means of activating students creative and critical thinking skills. The in depth reflection of the CALL content is crucial in reinforcing high level skills as well as the communicative ones which are so indispensable in this globalizing world. Additionally, CALL content, can be saved, updated, shared or accessed by users. Its facilities are very convenient when it comes to manage, monitorize the process of EFL learning, and to evaluate the results. In the case of educational platforms, the learning process can be developed at a distance, in the classroom or combining both, which is known as Blended Learning¹. Irrespective of the mode of instruction, CALL offers various content, connects learners across frontiers and encourages cross-cultural awareness. This becomes possible when the students' communication skills are at work and these can be enhanced through practicing speaking. CALL content can offer a large variety of language and student centered assignments with focus on fluency. Yet, CALL cannot be spared from limitations. Difficulties arise if classrooms are not equipped with computers and when schools do not have internet connection. Many teachers are not trained how to run a blog, how to use web 2.0 tools, and how to place assignments on educational platforms. The key problem, however, lies in convincing teachers that CALL can bring novelty, variety, and fun when properly managed. Constant professional trainings and workshops are highly recommendable since the accessibility to teaching equipment and internet is a question of time while distance learning gains more and more popularity. Students also require some training in using educational platforms, in registration, uploading assignments and taking online quizzes and surveys. Teachers can run some orientation courses where students will be familiarized with the specificities of using educational platforms or they can

¹ Garrison D. R. & Kanuka H. (2004) 'Blended Learning: Uncovering its Transformative Potential in Higher Education. The Internet and Higher Education', p.7
<http://www.freeservers.com/WebHosting101/WhatIsAWebsite.html>

create and allow students' access to some of their accounts in order to save money on account maintenance. The instruction must be regularly updated since new tools are set up, free trials expire, and some tools charge fees. Workshops provide excellent conditions to try educational digital tools at work and to assess some projects which applied them. CALL instruction can be really motivating and can be held in digital form by means of tutorials and webinars as well as traditionally at teacher's meetings and other similar events.

Web 2.0 Tools in Teaching Speaking

The approaches to teaching speaking underwent some changes since the globalization phenomenon and the increasing emphasis on communication. Many scholars hold the view that speaking must be taught through interaction and through attempting real communication. Recent research suggest that teaching speaking must develop communicative competences and language proficiency by means of involving students in authentic spoken discourse. Communicative strategies are developed by means of strengthening negotiation of meaning¹ and shifting from accuracy to fluency². It has commonly been assumed that fluency must be given priority when teaching speaking since “message conveyance is more important than the correctness of expressing it”³. Moreover, message conveyance across cultures is claimed as being necessary nowadays due to internationalization. Yet, communicative barriers are still impeding learners from talking freely at a normal speed and thus making themselves understood. Teachers' attempts to involve students in authentic conversations can be complemented with the usage of digital tools⁴ which are easy to use and highly motivating.

Research Method

In this research, a series of web 2.0 tools teaching speaking skills will be analysed from the perspectives of their functionality, efficiency, and practicality. They have been selected according to the criteria of fitting general age groups, various levels, and teaching content. The table below includes a brief account on the teaching speaker tools with a mention of their strengths, activities and limitations:

¹ Goh, C., C. M Burns, A. (2012) *Teaching Speaking: A Holistic Approach*. Oxford University Press

² Baker, J., Westrup, H. (2003) *Essential Speaking Skills*, Continuum, New York, p.18

³ Harmer, J. (1991) *The Practice of Foreign Language Teaching*. Longman, p.270

⁴ Crane, Beverley E. (2012) *Using Web 2.0 and Social Networking Tools in the K-12 Classroom*. Neal Shuman, ALA Publishing

https://books.google.md/books?id=zAqSAwAAQBAJ&pg=PA184&dq=web+2.0+tools+for+speaking&hl=ro-MD&sa=X&ved=0ahUKEwj9_n5sqzhAhU6AxAIHSLQCKcQ6AEIJTAA#v=onepage&q=web%202.0%20tools%20for%20speaking&f=false

Web 2.0 Tool Description	Strengths	Limitations
Audacity¹ is a sound recording tool suitable for Windows, OS X, Linux and other software. Activities: 1. Recording interviews; radio programs, podcasts and audio clips; 2. Creating personal audiofiles (monologues, dialogues, speeches, messages); 3. Editing media content (cut, paste, copy); 4. Digitalizing audio resources for teachers; 5. Monitoring progress in speaking fluency, pronunciation; 6. Task-based learning enhancement (Creation original audio resources).	- free - Multimedia extensions are compatible with most computers; - transcription toolbar allows replaying a selection at a slower or faster speed; - allows recording mono and stereo content; - selections can be normalized and equalized, and compressed; - can be saved on PC in MP3, WAV, AIFF, Ogg Vorbis formats; - many tutorials on usage	- the many options can be misleading for beginner users.
Narrable² — a digital storytelling tool. Creating voiceover writings, drawings; - can be used in formative assessment; - simple voiceover presentations; - research-based presentations; - Narrating a story; - fluency-based assignments; - creating short simple audio books; - narrable recordings can be used as flipped instruction content; - Telling how-to stories/ tutorials; - Persuasive discourse; - Presenting non-fiction reports;	- easy to use for younger learners includingly; - quick to manage; - editable content; - narrable URLs and links can be turned into QR codes; - allows uploading pictures and audio files; - the links can be shared and embedded on blogs.	- Accounts expire.

¹ <https://www.audacityteam.org/>

² N.A. (2014) 'April's 21st Century Tool of the Month: Narrable' [online] <https://emilystuff.wordpress.com/2014/03/31/aprils-21st-century-tool-of-the-month-narrable/>

- Field trip accounts using pictures - Group and individual projects; - Commenting on digital photo albums (class, personal, etc.).		
Skype¹ — a tool which allows cross-border communication, collaboration, and connection. Activities: 1. Online face-to-face and group meetings with other students; 2. Instant weather forecast; 3. Video conferencing on various themes: poetry, drama, cultural events, etc. 4. Interviewing foreigners; 5. International contests and debates; 6. Presenting and comparing geographical and local specificities; 7. Guessing interlocutor's location; 8. Guest lecturer.	- free; - downloadable; - can be installed on mobile and tablet devices; - easy to use - endowed with a camera and microphone, chatbox; - recording podcasts and video; - involving students with special needs.	
Utelstory² — a digital storytelling and introducing community tool Activities: 1. Creating narrated slideshow videos; 2. Presenting a cooking recipe; 3. A Community Tour; 4. My Adventures 5. My Family 6. My Travels 7. My Favourite book	- easy to use; - allows uploading various multimedia content; - adding captions to pictures and customizing them; - customizing background and transition styles; - slide audio option; - deleting and replacing slide	- The free version offers only 30 seconds per slide; - More convenient versions charge account maintenance fees.

¹ Heick, T. (2019) '50 Ideas For Using Skype In Your Classroom' [online] <https://www.teachthought.com/the-future-of-learning/50-ideas-for-using-skype-in-your-classroom/>

² <http://www.utellstory.com/>

8. My Summer Vacation 9. My Favourite Film 10. All about Horses 12. Our Ecell Survey 13. Sustainability in My Life 14. Seven Wonders of the Ancient World.	narration; - Youtube and VMO vidos can be used in the projects; - add forum slides can be uploaded for questions and polls; - background audio option; - preview button; - shareable link.	
Vocaroo¹— a simple digital tool for recording and sharing messages. Activities 1. Inrtroductory messages 2. Practice speeches for beginners; 3. Short feedback messages „What we did in school today”; 4. Practice pronouncing and imitating sounds; 5. Coding messages with QR, putting them on posters and displayin them.	- Free; - Easy to use; - recording messages; - retry option; - saving and embedding them to blogs.	- Few options for more advanced recordings
Voicethread²— a digital tool which can be used to enhace students’ speaking by means of storytelling, comments, description, discussion. Activities: 1. Telling a digital story; 2. Internship Imoressions; 3. Mysterious Places;	- allows placing multimedia collections (pictures, videos, text); - voice recordings; - allows voice recordings for the peer review, feedback; - uploading directly from web camera, from URL, and other files;	- Free trials expire; - Accounts charge mainainance fees.

¹ <https://vocaroo.com/>

² <https://voicethread.com>

4. Six Hat Thinking; 5. Peer Review Artwork; 6. Inspecting Artwork; 7. Video Watching and Discussion; 8. Creating Identities for each student; 9. Text Review; 10. Predictive Claims on pictures; 11. Historical Sources Analysis; 12. Script Writing; 13. Digital Portfolios; 14. Feedback on written tasks; 15. Describing an Experiment; 16. Describing a process, probability, adventures; 17. Data, graphs, diagram analysis.	- embedding content directly from social networks; - free access to New York Public Library images; - can do various files (JPEGs, gifs, bitmaps, videos, Word documents, Excel spreadshits, PPT files, PDF files); - recording directly or uploading audio comments; - typing comments; - can be embedded on a blog.	
Voki¹ — a digital tool allowing to create and customize avatars, voices, and speeches. Activities: 1.Creating a Talking Character²; 2.Introduce oneself/ Autobiography; 3. Research Presentation; 4. Characheter Self-Description Avatar; 5. Historical personalities; 6. Guess Who I Am? 7. Vocabulary Rundown; 8. Scavenger hunts; 9. Avatar Conversations;	- create, edit and save digital avatars; - change the avatar's appearance and give it a voice; - variety of languages and voices; - customize the avatar's voice and accent; - edit the avatar's speech; - record the speech; -upload an audio file; - customizing speech effects; -customizing	- Free trials provied few options and features and expire; - Permanent accounts charge maintainance fees.

¹ Gorman, M. (2011) 'Twenty Ways To Integrate Talking Avatars In The Classroom' [online] <https://www.techlearning.com/tl-advisor-blog/624>

² Mayur R. Agravat, Shri Chimanbhai 'Using Web 2.0 Tools 'Voki' & 'Voxopop' for Enhancing the Speaking skills', Patel Institute of Business Administration, Ahmedabad., *Journal of Technology for ELT*, Vol 7Nr. 2 [online] <https://sites.google.com/site/journaloftechnologyforelt/archive/vol-4-no-2-1/3>

10. Testing.	background; - customizong the voki player; - can be saved and embedded on blogs.	
--------------	--	--

Findings

The study of web 2.0 tools applicable to teaching speaking confirms their utility in fluency enhancement, task-based learning and authentic discourse encouragement. Most tools are accessible to learners of various age and language level who can easily create accounts and speaking content. The careful analysis of the digital tools also accords with the earlier observations that the benefits of tools are outnumbering their limitations. Thus, it is noteworthy that most tools offer free trials, can be edited, customized, saved, and shared through emails or embedded on blogs. The results of investigating the activities using Web 2.0 tools proved similarities between some tools according to the goals they tend to achieve. Hence, most of them offer voice-recording option offering the learners the opportunity to practice and enhance fluent speaking. Some tools allow uploading multimedia content in order to vary the topics and discourse authenticity. The features they offer are likely to be related to the current conceptualization of CALL and teaching speaking particularly which lays the emphasis on student-centred, task-based, and project-based learning.

Conclusions

This paper has discussed the reasons for using web 2.0 tools in teaching speaking. Besides bringing novelty into the classroom, they work in students' favour developing their ability to speak naturally on authentic topics, to develop their autonomy and critical thinking when carrying out speaking tasks, and reflecting on the recorded content. This study has shown that digital tools can be really efficient when tasks are properly set and when the students take the responsibility for their own learning. Despite the insignificant limitations, the data analysis highlights the importance of web 2.0 tools in teaching speaking.

REALIZAREA INTERDISCIPLINARITĂȚII ÎN CADRUL ORELOR DE GEOGRAFIE, BIOLOGIE, CHIMIE ȘI FIZICĂ

REALIZATION OF INTERDISCIPLINARITY IN LESSONS OF GEOGRAPHY, BIOLOGY, CHEMISTRY AND PHYSICS

Maria PRUNICI,

profesor de geografie, grad didactic întâi IPLIRPS, mun. Chișinău

Elena PRUNICI,

lector universitar, Institutul de Științe ale Educației, Republica Moldova

Rezumat. *Relațiile interdisciplinare din palierul unor discipline școlare precum: Geografie, Biologie, Chimie, Fizică - rezultă din conexiunea universală și legalitatea generală, care evidențiază fenomenele realității obiective, se află într-o interacțiune continuă și se condiționează reciproc. În acest context, valorificarea personalității studentului, în dinamica societății contemporane, acordă prioritate educației prin formarea competențelor. Prin urmare, abordarea integrată a conținutului studiului, creează un mediu favorabil și necesar formării competenței cunoștințelor științifice într-un context interdisciplinar, care devine o prioritate educațională a mileniului al treilea.*

Cuvinte-cheie: Conexiune, Interdisciplinaritate; Monodisciplinaritatea; Pluridisciplinaritatea; Pluridisciplinaritatea.

CZU: 371.39

Summary. *Interdisciplinary relationships within the pale of such school subjects as: Geography, Biology, Chemistry, Physics – results from universal connection and general lawfulness, which highlights the phenomena of the objective reality, are in an continuous interaction and condition each other. In this context, capitalizing on the student's personality, in the dynamics of contemporary society, gives priority to education through competence training. Therefore, the integrated approach of study content, creates a favorable and necessary environment for the formation of scientific knowledge competence in an interdisciplinary context which becomes an educational priority of the third millennium.*

Keywords: Connection, Interdisciplinarity; mono-disciplinarity; Pluridisciplinarity; Pluridisciplinarity.

UDC: 371.39

Motto: “Cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este chiar faptul ca viața nu este împărțită pe discipline”. (J.MOFFET)

Formarea viziunii *interdisciplinare* asupra lumii și în același timp formarea elevilor pentru a fi apti să realizeze abordări de acest fel, necesită apelul la modalități de lucru ce prilejuiesc exersarea principalelor procese ale gândirii, fără de care nu este posibilă cunoașterea multiplelor și variatelor interdependențe

dintre fenomenele lumii reale.

Actualul curriculum a fost elaborat din perspectiva trecerii de la modelul de proiectare curriculară centrat pe obiective la modelul centrat pe competențe. Competențele - cheie sunt definite ca fiind ansambluri de cunoștințe, deprinderi și atitudini care trebuie dobândite, respectiv dezvoltarea și formarea acestora elevilor în cadrul acestui proces de care fiecare elev are nevoie pentru împlinirea și dezvoltarea personală, pentru cetățenia activă, pentru incluziune socială și pentru angajare pe piața muncii. Structurarea acestor competențe - cheie vizează atât unele domenii științifice, precum și aspecte *interdisciplinare* și *transdisciplinare*, realizabile prin efortul mai multor arii curriculare. Astfel, *interdisciplinaritatea*, în condițiile actuale ale desfășurării procesului de învățământ, se impune ca o direcție principală a "renovării" activității profesorilor, atât în ceea ce privește conținutul lecțiilor, cât și metodele și strategiile de lucru.

Promovarea *interdisciplinarității* constituie un element definitoriu al progresului cunoașterii. *Interdisciplinaritatea* „implică un anumit grad de integrare între diferitele domenii ale cunoașterii și între diferite abordări, ca și utilizarea unui limbaj comun permițând schimburi de ordin conceptual și metodologic.”¹ *Interdisciplinaritatea* este o formă de cooperare între discipline științifice diferite, care se realizează în principal respectând logica științelor respective, adaptate particularităților legii didactice și-l ajută pe elev în formarea unei imagini unitare a realității, îi dezvoltă o gândire integratoare. *Interdisciplinaritatea* se impune ca o exigență a lumii contemporane supusă schimbărilor, acumulărilor cognitive în diferite domenii ale cunoașterii. În perioada contemporană reforma conținuturilor învățământului modern a creat cadrul unor transformări la nivelul curriculumului, între care se distinge perspectiva *interdisciplinară*. *Interdisciplinaritatea* se referă și la transferul metodelor dintr-o disciplină într-alta, transfer cu grade diferite de implicare / finalizare. *Interdisciplinaritatea* reprezintă o modalitate de organizare a conținuturilor învățării, cu implicații asupra întregii strategii de proiectare a curriculumului, care oferă o imagine unitară asupra fenomenelor și proceselor studiate în cadrul diferitelor discipline de învățământ și care facilitează contextualizarea și aplicarea cunoștințelor dobândite. În procesul de învățământ se regăsesc demersuri interdisciplinare la nivelul corelațiilor minimale obligatorii, sugerate chiar de planul de învățământ sau de programele disciplinelor sau ariilor curriculare.

În înfăptuirea unui învățământ modern, formativ, considerăm predarea – învățarea interdisciplinară o condiție importantă. Corelarea cunoștințelor de la diferitele obiecte de învățământ contribuie substanțial la realizarea educației elevilor, la formarea și dezvoltarea flexibilității gândirii, a capacității lor de a

¹ Negreț-Doobridor, I. Pînișoară, Știința învățării. De la teorie la practică. Iași, Editura Polindrom, 2005, p.58

aplica cunoștințele în practică; corelarea cunoștințelor fixează și sistematizează mai bine cunoștințele, o disciplină o ajută pe cealaltă să fie mai bine înșușită. Posibilitățile de corelare a cunoștințelor dintre diferitele obiecte de învățământ sunt nelimitate. Important este ca predarea – învățarea să fie văzută ca o modalitate modernă de realizare a eficienței lecțiilor, iar profesorul, pentru a-și atinge obiectivele propuse trebuie să se pregătească din timp și să apeleze la capacitatea sa creatoare. Legătura dintre discipline se poate realiza la nivelul conținuturilor, obiectivelor, dar se creează și un mediu propice pentru ca fiecare elev să se exprime liber, să-și dea frâu liber sentimentelor, să lucreze în echipă, individual.

Predarea interdisciplinară pune accentul simultan pe aspectele multiple ale dezvoltării copilului: intelectuală, emoțională, socială, fizică și estetică. *Interdisciplinaritatea* asigură formarea sistematică și progresivă a unei culturi comunicative necesară elevului în învățare, pentru interrelaționarea cu semenii, pentru parcurgerea cu succes a treptelor următoare în învățare, pentru învățarea permanentă. „*Elevul viitorului va fi un explorator*” – spune T.Callo.¹ Pentru aceasta el trebuie să fie conștientizat de importanța învățării prin cercetare, prin descoperire, de importanța *realizării conexiunilor* între diferitele discipline.

Conexiunea – este o legătură între două sau mai multe obiecte sau fenomene. Această sintagmă exprimă, dialectica ansamblului de *relații cognitive, ce s-au stabilit, se stabilesc sau se pot stabili între diferite elemente ce compun:*

- Cadrul teoretic (relativ autonom) al procesului cunoașterii, al organizării noetice (care se referă la gândire) și al conținuturilor auxiliare;
- Cadrul instituțional de desfășurare al acestor activități, în vederea dezvoltării potențialului social cognitiv.

Interdisciplinaritatea apare ca necesitate a depășirii granițelor artificiale între diferite domenii. Argumentul care pledează pentru interdisciplinaritate constă în aceea că oferă o imagine integrată a lucrurilor care sunt, de regulă, analizate separat.

Prin *interdisciplinaritate* se realizează:

- acoperirea rupturilor dintre discipline, eliminarea izolării și lipsei corelațiilor între conținuturile diverselor discipline.
- construirea, prin educație, a unor structuri mentale dinamice, flexibile, capabile să sprijine deciziile cele mai potrivite;
- rezolvarea de probleme, care poate fi considerată cea mai importantă forță a integrării, datorită relevanței sale practice.

Interdisciplinaritatea ca fază a integralizării stă la baza dezvoltării reformei curriculare. Această realitate științifică nu mai poate fi lăsată pe seama unor discipline separate, care nu mai corespund nici realității epistemologice

¹ Tatiana Callo, Adrian Ghicov, Elemente transdisciplinare în predare. Chișinău: Editura Știința, 2007.p.7

contemporane, dar nici exigenței unei integrări socio-profesionale aptă de rezolvarea problemelor pe care le înaintează noile realități ale vieții.

Problemele cu care ne confruntăm în viața profesională, socială sau personală impun judecăți și decizii care nu sunt, de regulă, în jaloanele disciplinare. Aceste probleme au un caracter integrat, iar rezolvarea lor impune corelații rapide și semnificative. Școala urmează să ofere un spațiu mai larg și trandisciplinarității, care are ca avantaj formarea la elevi a unei viziuni “cotidiene” asupra realității.¹ Menționăm că trandisciplinaritatea, deși este examinată corelativ cu alte noțiuni ce vizează organizarea conținutului în materii de studio sau specificul legăturilor stabilite, totuși diferă de acestea, fapt expus în casetele de mai jos:

Monodisciplinaritatea

Legăturile se stabilesc în cadrul unei discipline școlare.

Interdisciplinaritatea

Legăturile se stabilesc între două sau mai multe discipline școlare; se produce o intersectare a disciplinelor.

Pluridisciplinaritatea

Legăturile se stabilesc între cunoștințele mai multor discipline, în baza unui obiect comun.

Trandisciplinaritatea

Legăturile se stabilesc în afara disciplinelor școlare, în baza unei realități concrete, la nivel de situație.

La nivel interdisciplinar apar transferuri orizontale ale cunoștințelor dintr-o disciplină în alta la nivel metodologic și conceptual.

Avantajele învățării la nivel interdisciplinar:

- Încurajarea colaborării directe și a schimbului între specialiști care provin din discipline diferite, contribuind la construirea unui caracter deschis al cercetării, al practicilor sociale și a curriculumului școlar;
- Centarea procesului educațional cu aplicarea tehnologiilor activ-participative, învățării pe bază de proiecte sau probleme, învățării prin cooperare;
- Crearea unor structuri mentale și acțional – comportamentale flexibile și integrate, cu potențial de transfer și adaptare;
- Învățarea durabilă și cu sens, prin interacțiuni permanente între discipline, prin relevanța explicită a competențelor formate în raport cu nevoile

¹ *Interdisciplinaritatea*. Vol. I., Cluj-Napoca, Editura Casei Corpului Didactic, 2003

personale, sociale și profesionale;

- Decentrarea teoriei și practicii pedagogice de pe ideea de disciplină și a decompartmentării achizițiilor învățării în favoarea interacțiunilor și corelațiilor.

Conexiunea disciplinei *geografia* cu: *biologia, chimia și fizica* în procesul educațional se va axa pe formarea la elevi a unor competențe, necesare pentru a se descurca în situații sociale noi. Cu toate acestea, cu cât persoana are mai multe informații despre diferite domenii și despre activitatea sa, cu atât o va realiza într-un mod mai competent. Cunoștințele capătă valoare dacă sunt integrate, împreună cu anumite capacități, în situații de aplicare, în rezolvări de probleme și condiții de existență cotidiană.

Important este, în primul rând, ca abilitățile obținute să nu rămână nevalorificate, în al doilea rând, să le acordăm șanse de schimbare. Astfel, pedagogia contemporană este în favoarea unui învățământ de calitate, pe axarea și formarea unor competențe la elevi, ceea ce reprezintă un factor de dezvoltare și integrare a personalității elevului.

Lumea vie a Terrei nu poate fi studiată decât prin prisma a 2 științe: geografiei și biologiei. Geografia studiază răspândirea organismelor vii pe globul pământesc. Terra și apa cu complexitatea sistemelor sale servesc ca mediu ambiant pentru organisme. Geografia tinde să formeze legături dintre biosferă și condițiile geografice (*climă, relief, sol etc.*) pentru a obține un tablou integrat al lumii vii pe Pământ. Interdisciplinaritatea dintre subiecte la geografie și biologie le-am organizat tabelul 1:

Subiectele din cursul de biologie	Subiectele din cursul de geografie
1. Zonele climatice ale Terrei. Biosfera. Factorii care determină diversitatea lumii organice pe Terra. Zonele naturale. Factorii degradării mediului înconjurător. (cl. a V-a)	1. Diversitatea organismelor pe Terra. Diversitatea plantelor și animalelor din Republica Moldova. Importanța plantelor și animalelor pentru om. Influența omului asupra mediului înconjurător. Protecția mediului înconjurător. (cl. a VI-a)
2. Zonele climatice ale Eurasiei. Zonele naturale. (cl. a VII-a)	2. Biodiversitatea și componentele ecosistemelor. Relații între condițiile de mediu și biodiversitate. Aspecte sezoniere ale ecosistemelor. Influența omului asupra biodiversității. Ariile protejate ale Rep. Moldova. (cl. a IX-a)
3. Vegetația, lumea animală și solul. Zonele naturale din Rep. Moldova. Protecția naturii (cl. a	

VIII-a)

4. Teritoriul și resursele naturale ale Rep. Moldova. (cl. a IX-a)

Tabelul 1: Legătura interdisciplinară dintre cursul gimnazial la geografie și biologie.

Legătura geografiei cu disciplinele școlare chimia, biologia și fizica este una de rutină și funcționează aproape la fiecare lecție de vgeografie fizică generală, geografia mediului înconjurător și geografia economică. Conținutul disciplinelor respective facilitează însușirea proprietăților și modificărilor mediului.

De exemplu: Unele subiecte la care se aplică explorarea interdisciplinară a geografiei cu: biologia, fizica și chimia sunt subiectele: „*Radiația solară. Tipurile de radiație solară. Repartiția geografică a radiației solare. Bilanțul radiativ*”, „*Presiunea atmosferică*” studiate în clasa a X-a; Subiectul *Protecția mediului*, unitatea de conținut „*Resursele biologice*”, „*Cultura plantelor*” clasa a XI-a; Unitatea de conținut „*Degradarea solului. Măsurile de protecție*”, clasa a XII-a; unitatea de conținut „*Zonele naturale. Problemele ecologice*” clasa a VIII-a; unitatea de conținut „*Reprezentarea grafică a unor suprafețe de pe glob (harta și planul)*” clasa a VI-a. etc.

Probleme și situații de problemă cu caracter interdisciplinar a geografiei cu alte discipline școlare:

1. Știind că fluturele Monarh (*Danaus plexippus*) zboară 3.920 de km în timpul unei migrații, iar viteza de deplasare este de 70 km/zi. Calculați în câte săptămâni ajung acești fluturi la destinație?

2. Apa se utilizează în calitate de răcitor la stațiile electrice. Apa are temperatură înaltă, după circulație, se întoarce în râu. Acest efect se numește „poluarea termică”. a) De ce mor peștii, dacă râul este „poluat termic”? b) Propune căi de prevenire a poluării râurilor.

3. Pentru producerea a 1 l de benzină se consumă circa 25l de apă. Determină câtă apă se consumă pentru obținerea benzinei suficiente pentru a călători din Chișinău la: a) Cimișlia (72km); b) Odesa (250km); c) Bălți (129km); dacă automobilul tău consumă 5,5l benzină la o 100km.

4. Poluarea mediului ambiant are consecințe grave asupra organismelor vii. Explicați prin 6 motive de ce substanțele radioactive emise în mediul ambiant prezintă pericol pentru tot ce este viu?

5. Dacă robinetul de la baie curge când vă spălați pe dinți – se risipesc 4 litri de apă. Calculați câtă apă risipește o familie cu 3 persoane, în timp de o lună și în timp de 1an. Dacă fiecare membru al ei se spală de două ori pe zi pe dinți? Calculați câtă apă utilizează aceeași familie, în aceeași perioadă de timp,

dar prin utilizarea unui pahar de apă de 250 ml la fiecare spălat de dinți. Propuneți alte trei măsuri de economisire a apei potabile.

6. *Calculați cât costă energia electrică consumată de un bec de 100W, care funcționează continuu o zi, o săptămână, un an, dacă 1kW costă 1leu 79bani.*

7. *Calculați în cât timp ar dispărea pădurile, dacă în fiecare an se defrișează 1% din suprafața lor și nu se plantează nici un arbore.*

Multi-, inter- și pluridisciplinaritatea ca elemente de studiere, alcătuiesc trei sugestii ale unuia și același arc – cel al cunoașterii și dezvoltă spiritul de cercetare științifică. Promovarea lor pe larg în activitatea didactică poate oferi soluții pe termen lung la multiplele probleme ale educației, la detensionarea contextului actual și asigurarea unui viitor mai bun.

Concluzie: Abordarea interdisciplinară a unităților de conținut din curriculumul școlar la geografie are numeroase rezultate eficiente, cu o capacitate mărită de combinare atât a conținutului științific, cât și a aptitudinilor pe care aceasta le creează, având drept scop formarea unor personalități moderne, cu gândire analitică, cu capacități de înțelegere profundă și aptitudini de modelare a fenomenelor, a proceselor din jur, fiind totodată un factor important de educare, orientare și formare profesională a elevilor - profesioniști ai viitorului. Metodele de investigare a fenomenelor, aplicabilitatea lor imediată în practică, metodele de predare, toate acestea conduc la realizarea unei interdisciplinarități bine pusă la punct, dar perfectibilă.

Recomandări:

➤ Este absolut necesară regândirea curriculei astfel încât să abordăm teme legate de realitatea imediată, să le abordăm interdisciplinar și să se propună experimente atractive care sunt însușite de majoritatea elevilor cu plăcere. Astfel vom atrage elevul spre studiul științelor care au pierdut teren în ultima vreme datorită unei abstractizări excesive.

➤ Este necesară pregătirea profesională a profesorilor (integrativă).

➤ Elaborarea unui model de evaluare a cunoștințelor integrative a elevilor.

Referințe bibliografice:

1. Negreț-Doobridor, I. Pînișoară, Știința învățării. De la teorie la practică. Iași, Editura Polindrom, 2005.p.58
2. Tatiana Callo, Adrian Ghicov, Elemente transdisciplinare în predare. Chișinău: Editura Știința, 2007.p.7
3. Interdisciplinaritatea. Vol. I., Cluj-Napoca, Editura Casei Corpului Didactic, 2003

MANAGEMENTUL RESURSELOR UMANE ÎN EDUCAȚIE

HUMAN RESOURCE MANAGEMENT IN EDUCATION

Oleg MIRON,

Școala Profesională nr.1, mun. Cahul
director, grad managerial I, grad didactic I

Rezumat. *Planificarea resurselor umane reprezintă o funcție de asigurare cu resurse umane, atât cantitativ, cât și calitativ, fiind în deplină coordonanță cu planificarea organizațională.*

Pentru orice instituție de învățământ, forța de muncă reprezintă cea mai flexibilă resursă de care dispun managerii instituției la un moment dat. Repartizarea unui număr adecvat de cadre didactice, cu competențe potrivite la locurile potrivite, este o condiție fundamentală pentru succesul unei instituții.

Cuvinte-cheie: *resurse umane, instituție de învățământ, planificare, cadre didactice, performanță.*

CZU: 005:371

Summary. *Human resources planning is a function of assurance with human resources, both quantitative and qualitative, being in full coordination with organizational planning.*

For any educational institution, the workforce is the most flexible resource available to the managers of the institution at any given time. The allocation of an adequate number of teachers, with the right skills at the right places, is a fundamental condition for the success of an institution.

Keywords: *human resources, educational institution, planning, teachers, performance.*

UDC: 005:371

Planificarea resurselor umane este o responsabilitate esențială pentru orice manager al instituției și reprezintă un proces prin care instituția anticipează sau prevede necesitățile viitoare de resurse umane și elaborează programe pentru asigurarea numărului și categoriile de cadre didactice care sunt disponibile [1].

Planificarea resurselor umane trebuie să ofere răspuns la întrebările următoare:

1. Care va fi numărul de cadre didactice pe care intenționăm să-i angajăm?
2. Care vor fi specializările și nivelul de calificare de care vom avea nevoie în viitor?
3. În ce măsură instituția va reuși să acopere necesarul de cadre didactice din interiorul acesteia?
4. Care vor fi sursele de informare în vederea asigurării instituției cu

cadre didactice necesar din exteriorul acesteia?

5. Care vor fi cadrele didactice disponibilizate în urma constatării surplusului de personal?

6. Cum de realizat disponibilizarea cadrelor didactice pentru a nu afecta condițiile sociale ale acestora?

7. Cum se va realiza planificarea resurselor umane?

8. Cum vom soluționa neconcordanța dintre cererea și oferta de cadre didactice?

Pentru a putea răspunde la aceste întrebări, managerii instituției, în colaborare cu Consiliul de Administrație stabilesc programe specifice domeniului de instruire profesională a elevilor, coordonând desfășurarea acțiunilor, oferind asistența necesară și să promoveze o politică bazată pe un sistem de comunicare eficientă care să permită ajustarea permanentă a structurii și a procesului organizațional la condițiile schimbării contine.

Succesul planificării resurselor umane este determinat de raportul acesteia cu planificarea strategică a instituției, deoarece preveziunile în domeniul planificării resurselor umane afectează și sunt afectate de prevederile planurilor instituției.[6]

Planificarea resurselor umane poate fi realizată în 3 etape:

- *Preveziunile necesităților de personal* – acumularea informațiilor;
- *Planificarea efectivului de personal* – stabilirea efectivului real de personal;
- *Determinarea deficitului și surplusului de personal* – elaborarea unor măsuri privind asigurarea, disponibilizarea și dezvoltarea profesională a personalului.

Planificarea resurselor umane este o activitate formală la nivelul instituției care poate apărea sub diferite forme:

- **Planificarea strategică** – depinde de o multitudine de factori economici, sociali și tehnologici.
- **Planificarea tactică** – orientată spre obiectivele fixate de planificarea strategică și face legătura dintre planificarea strategică și planificarea operativă.
- **Planificarea operativă** – realizarea anumitor obiective din domeniul resurselor umane[2].

Planificarea resurselor umane oferă următoarele avantaje:

- Permite identificarea problemelor de personal înainte ca acestea să apară;
- Managerii instituției au o viziune mai clară asupra dimensionării resurselor umane;
- Permite utilizarea și dezvoltarea mai eficientă și mai echitabilă a resurselor umane;
- Permite instituției să anticipeze deficitul sau surplusul de personal;

- Asigură menținerea unei organizări flexibile a personalului;
- Permite identificarea situațiilor de incertitudine în activitatea instituției;
- Sporește capacitatea instituției de a respecta reglementările guvernamentale.

Prin urmare, planificarea resurselor umane este un proces continuu și sistematic, care trebuie evaluat permanent.

Ca parte a planificării organizaționale a instituției, planificarea resurselor umane este un proces de analiză și identificare a necesarului de cadre didactice conform disciplinelor de studiu, calificării, vârstei, sexului, etc. Pentru aceasta există mai multe activități, cum ar fi: identificarea specializărilor care nu au acoperire cu cadre didactice, analiza vârstei personalului, analiza fluctuației cadrelor didactice, compararea cerințelor de disponibilizare a personalului, etc.[5]

În procesul planificării resurselor umane există patru categorii de angajați care prezintă o importanță deosebită:

-Personalul existent – managerii trebuie să evalueze performanțele profesionale, să distribuie numărului real de ore, să asigure oportunități egale tuturor, să-i salarizeze, să-i promoveze pentru dezvoltarea carierei profesionale etc.;

-Personalul recent angajat – managerii trebuie țină cont de metodele de angajare aplicate, procedura de selecție, integrarea în colectiv, condițiile contractului de muncă, etc.;

-Personalul potențial de angajat – managerii trebuie să țină cont de metodele de angajare care urmează să fie aplicate, nivelul de salarizare, precum și alte avantaje;

-Personalul pe punct de plecare – managerii trebuie să ia măsuri privind procedurile de concediere sau disponibilizare, pensionare a cadrelor didactice.

În ceea ce privește tendințele de viitor, planificarea resurselor umane impune cercetarea atentă a mediului extern. Asigurarea cu cadre didactice a instituției poate fi influențată de o multitudine de factori din mediul extern:

1. *Influențele guvernamentale* – politicile educaționale ale MECC, Codul Educației;

2. *Schimbările în valorile sociale* – popularitatea profesiei de pedagog;

3. *Schimbările în conținutul și tipul muncii* – noile cerințe față de procesul educativ;

4. *Condițiile economice* – nivelul de salarizare, perioadele de stagnare, recesiune sau de prosperare economică a țării;

5. *Nivelul de cultură și educațional al cadrelor didactice* – presupune calitatea pregătirii profesionale a absolvenților instituțiilor de învățământ

pedagogice;

6. *Schimbările tehnologice* – introducerea unor tehnologii mai performante, pregătirea profesională suplimentară;

7. *Factorii geografici* – mediul în care este amplasată instituția, distanța de la locul de trai până la locul de muncă;

8. *Compoziția forței de muncă* – ponderea mare a femeilor în instituțiile de învățământ duce la necesitatea sporirii unor compensații legate de concediul de maternitate, cât și concediul de îngrijire a copilului.

Aceștea și alți factori influențează evoluția cantitativă și calitativă a resurselor umane din oricare instituție.

Planificarea resurselor umane este de neconceput fără o analiză detaliată a mediului intern al instituției. Mediul intern are o importanță deosebită asupra evaluării cantitative și calitative a cadrelor didactice existente în instituție, ceea ce nu trebuie de neglijat:

- *Categoriile de posturi* – numărul efectiv de posturi; studierea categoriilor de posturi; categoriile de personal (manageri, cadre didactice, personal auxiliar, etc.);

- *Numărul de angajați* – necesarul cantitativ de angajați, existența deficitului sau surplusului de personal;

- *Calificările profesionale* – cerințe speciale față de calificarea noilor angajați în dependență de disciplină și treapta de instruire;

- *Performanța în muncă* – decide asupra dezvoltării ulterioare a instituției; schimbările contextuale și structurale a instituției;

- *Flexibilitatea* – adaptarea angajaților în cazul transferării acestora de la un post de muncă la altul; rezistența opusă de către angajați în cazul unor schimbări ale sarcinilor sau ale obligațiunilor;

- *Oportunitățile de promovare* – realizarea sarcinilor și obligațiunilor cu exigențe sporite; stabilirea nivelului și tipului de instruire profesională pentru a facilita procesul de promovare;

- *Profilul de vîrstă* – dezechilibre între persoanele în vîrstă, cu experiență avansată, și persoanele tinere, cu mai puțină experiență de muncă, dar și diferențe de opinii și valori între generații;

- *Fluctuația personalului* – determinarea ratei fluctuației; determinarea specializărilor pentru care fluctuația este mai mare.

Planificarea resurselor umane reprezintă o parte componentă a managementului strategic, acestea reprezentînd o resursă-cheie pentru desfășurarea activității unei instituții de învățământ. Asigurarea unui echilibru al personalului reprezintă o problemă pe cât de dificilă, pe atît și de importantă, deoarece orice dezechilibru, în acest sens conduce la incapacitatea de a îndeplini obligațiunile față de clienți, în cazul dat elevii și părinții acestora, adică societatea.[1] Aplicarea, însă, corectă a strategiilor de management al resurselor

umane poate aduce beneficii considerabile:

- satisfacerea necesităților de resurse umane a instituției atât cantitativ cât și calitativ;
- realizarea unui climat social favorabil între manageri și subalterni;
- asigurarea formării profesionale continue în funcție de necesitățile instituției, cât și de necesitățile dezvoltării personale a cadrului didactic;
- asigurarea unui sistem comunicațional eficient atât pe verticală, între manageri și angajați, cât și pe orizontală, între profesori, elevi, părinți;
- viabilitatea instituției în condițiile schimbărilor sociale.

Școala Profesională nr.1, mun. Cahul se confruntă în ultimii 5 ani tot mai des cu problema asigurării instituției cu cadre didactice calificate. Factorii ce determină această situație sunt de ordin *social*: criza demografică din RM din ultimii ani; de ordin *profesional*: absolvenții instituțiilor de învățământ universitar pedagogice, tehnice sunt insuficient pregătiți metodologic, iar cadrele didactice experimentate sunt tot mai puține fie din cauza slabei remunerații materiale (exodul peste hotare sau în alte ramuri ale economiei), fie atingerea vârstei de pensionare.

În acest context, ca direcții de perspectivă în implementarea strategiilor de management al resurselor umane ne propunem următoarele:

- ✓ studiul permanent al pieței forței de muncă a RM;
- ✓ colaborarea cu instituțiile de învățământ universitar pedagogice, tehnice în vederea identificării absolvenților cu performanțe, implicarea acestora în practica pedagogică în instituție;
- ✓ Implicarea agentului economic pentru formarea muncitorului calificat prin instruire duală;
- ✓ comunicarea eficientă cu MECC și instituțiile de învățământ universitar pedagogice, tehnice în scopul pregătirii tinerilor specialiști în cheia schimbărilor permanente a procesului educațional și cerințelor reale, actuale ale școlii;
- ✓ organizarea școlii tânărului specialist în instituție pentru adaptarea, integrarea, dar și instruirea pedagogică, metodică a acestora în condiții reale;
- ✓ monitorizarea permanentă a fluctuației cadrelor didactice în instituție;
- ✓ reînnoirea, completarea efectivului cadrelor didactice calificate prin asigurarea cu condiții de muncă atractive;
- ✓ stimularea cadrelor didactice pentru dezvoltarea profesională continuă și realizarea performanțelor la disciplina predată;
- ✓ schimbarea viziunii privind relațiile dintre manageri și subalterni bazate pe principiul demnității umane, al democrației și colaborării.
- ✓ promovarea imaginii pozitive a instituției în republică și municipiu prin intermediul: mass-media, a materiale promoționale (agende, calendare,

insigne ș.a.), a flash-mob-urilor, a paginii web a școlii și a rețelele de socializare (facebook.com, gmail.com ș.a.), prin parteneriate de colaborare naționale și internaționale.

Referințe bibliografice:

1. Andrițchi V. *Teoria și metodologia managementului resurselor umane în învățământ*. Chișinău, Tipografia „PRINT-Caro”, 2012, 288 p.
2. Bîrcă Alic – *Managementul resurselor umane*, Chișinău, Editura ASEM, 2005; p. 12
3. Burduș Eugen – *Management comparat internațional*, București, Editura Economica, 2001; p.34
4. Gabuga Maria- *Comunicarea managerială eficientă - factor de realizare a obiectivelor instituției de învățământ*, rev. Univers Pedagogic, nr.2(62) 2019
5. Codul muncii al RM, Chișinău, 2012;
6. Codul Educației, Publicat: 24.10.2014 în Monitorul Oficial Nr. 319-324 Data intrării în vigoare : 23.11.2014
7. Goncearov Vasilii – *Руководство для высшего управленческого персонала*, volumul II, Moscova, Editura „IRIMIS”, 1997.
8. Nicolescu Ovidiu – *Noutăți în managementul internațional*, București, Editura Tehnică, 1993.
9. Nicolescu Ovidiu – *Management comparat*, București, Editura Economică, 1997.
10. Pănișoară G., Pănișoară I. *Managementul resurselor umane: Ghid practic*. Iași. Editura Polirom 2005.
11. Planul de dezvoltare școlară 2015-2020, or. Cahul, Școala Profesională nr.1, or. Cahul, web. www.sp1cahul.md

ISSN 2345-1866

E-ISSN 2345-1904

<http://usch.md/seria-stiinte-umanistice>

**Buletinul Științific al Universității de Stat
„Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul
(ediție semestrială)**

Seria „Științe Umanistice”

Piața Independenței 1,
Cahul, MD-3909
Republica Moldova

tel: 0299 22481
e-mail: journal.hs@usch.md

Bun de tipar: 28.10.2019
Format: 17,6 cm x 25 cm
Coli de tipar: 6,5
Tirajul 120 ex.

Tipografia „CentroGrafic” SRL, Cahul
Tel. 0299 25949